

Från länsmusik till regional musik – utmaningar och behov i det nya samverkanslandskapet

svensk scenkonst

Research och text: Simon Junström, Svensk Scenkonst
Inledning: Ulrika Holmgaard, VD, Svensk Scenkonst
Assistent: Emily Tatlow, praktikant, Svensk Scenkonst

Referensgrupp:
Dag Celsing, Västmanlandsmusiken
Magnus Gustafsson, Musik i Syd
Karin Holdar, Musik i Dalarna
Kjell Lindström, Kalmar läns musikstiftelse

Omslagsbilder: Överst, Musik i Uppland, Uplands låtverkstad, ungdomsband 2014 *Foto Stewen Quigley*.
Nedre till vänster, Region Jämtland, Sax På Sex, Ralf Dahlgren, Dan Berglund, Leif Olsson, Marcos Sanchez,
Bengt Sjölund, Alf Jonsson (ca slutet av 1980-talet) *Foto Region Jämtland*.
Nedre till höger, Scenkonst Sörmland, Den goda människan i Sezuan, 2013. *Foto Björn Friberg*.

Innehåll

Förord	4
Inledning	6
Undersökning 1. Länsmusiken och omgivande musikpolitik från början till nutid	9
Undersökning 2. Begrepp	29
Undersökning 3. Före detta Länsmusiken – enskilda institutioner sedan 2011	33
Undersökning 4. Enkät – före detta Länsmusikens nuvarande situation	37
Rekommendationer av arbetsgrupp	42
Sammanfattning, avslutande diskussion, svar på de inledande frågorna	44
Litteratur	47
Noter	48
Tabeller	51
Tidsaxel	sista sidan

Förord

Svensk Scenkonst har tagit fram en rapport över det regionala musiklivets utveckling i närtid. Syftet med rapporten är att

- Teckna den regionala musikens historia, lyfta fram orsak och verkan rörande nedläggning av Rikskonserter och instiftandet av Statens musikverk samt visa på konsekvenserna.
- Beskriva vad som utmärker de före detta länsmusikorganisationerna idag.
- Visa vad som krävs för att Sverige ska ha kvar regional musik av högsta kvalitet.

2011 trädde kultursamverkansmodellen i kraft, vilket har inneburit en stor övergripande kulturpolitisk förändring för svenskt kulturliv. I skuggan av den stora processen har många grundläggande verksamhetsområden hamnat i skymundan. Den här rapporten handlar om ett sådant område: den före detta Länsmusiken, som idag uppbär en mycket stor del av Sveriges sammantagna regionala musikuppdrag.

Den före detta Länsmusiken, idag inkluderad i det bredare begreppet "regional musik", är en uppsättning institutioner som sedan 1970-talet spelat en central musikalisk roll i sina län, liksom på en sammantagen nationell nivå. Institutionerna har formats genom musikpolitiska beslut på statlig och regional nivå. 2011 års regionalisering innebar en viktig förändring för dessa institutioner, men inte den enda. Till det andra som förändrat den regionala musikens spelplan hör nedläggningen av Stiftelsen Svenska Rikskonserter, vilket fått stora konsekvenser för många av institutionerna – inte minst för deras möjlighet att nå utanför det egna länet. Utgångspunkten i den statliga utredningen *I samspel med musiklivet* var att de regionala musikinstitutionerna hade tillräckligt starka fundament i regionerna och att de därför inte behövde Rikskonserter längre. Utredningen rekommenderade ökat stöd till "det fria musiklivet", samt stöd till institutionerna för bland annat turnésamarbeten. Som rapporten kommer att visa, är avsaknaden av den senare mycket stor i regionerna. Av bland annat det skälet är sanningen att kultursamverkansmodellen och Rikskonserterns nedläggning inneburit svåra utmaningar för institutionerna.

År 2011 inrättades också den nya myndigheten Statens musikverk och dess musikstödavdelning Musikplattformen. I lagtexten som styrde myndighetens bidragsgivning står att bidrag får lämnas till "samarbetsprojekt av professionell art och av nationellt intresse", och vidare att samarbetsprojekten kan innefatta aktörer inom det "fria musiklivet, myndigheter och institutioner". Vid tilldelningen ska emellertid, säger texten vidare, prioritet bland annat ges åt det som kallas "det fria musiklivet", ett begrepp som alltså inte omfattar de före detta länsmusikorganisationerna. Formuleringen, utarbetad i linje med behovsanalyserna som föregick 2011 års reformer, har satt de före detta länsmusikorganisationerna i en svår sits. Som institutioner kan de visserligen få medel, men de ska inte prioriteras. Samtidigt är de, som vi kommer att se, en av Sveriges absolut viktigaste uppdragsgivare för nämnda "fria" musikliv.

En annan fråga som uppkommit i efterdyningarna av 2011 års förändringar är den om vad regional musik egentligen är idag. Institutionerna har en intressant gemensam historia som under åren utvecklats i många, spännande riktningar. Denna rapport synliggör tydligt den mångfald som Regional Musik i Sveriges, före detta Länsmusikens samarbetsråds, 22 medlemmar utgör. I denna grupp är 21 del av totalt 106 organisationer som utgör Svensk Scenkonst.

Svensk Scenkonst menar att beslutsfattare på alla nivåer måste inse att institutionerna, inte minst inom musiklivet, är en förutsättning för att frilansare ska få möjlighet till anställning och arbete som kompetensutvecklare, betalar marknadsmässiga löner och i övrigt följer kollektivavtal vad gäller arbetstid, pensions-, sjuk- och olycksfallsförsäkringar.

En brännande aktuell fråga som rapporten berör är den om förutsättningarna för och relationen mellan de institutioner och de grupper som benämns som fristående och de som benämns institutionella. Från statligt håll är inställningen ambivalent. Å ena sidan argumenterade Statens kulturråd i sin skrivning inför 2016 års budget för att scenkonstallianserna borde kunna få sina nyligen genomförda anslagshöjningar sänkta, med motiveringen att ökade statliga projektmedel skulle möjliggöra för frilansare att i större utsträckning (än tidigare) skapa egna projekt och därmed anställningar. Här skymtar förmodan att institutioner och särskilda lösningar som Allianserna inte är nödvändiga, eller i minskande grad nödvändiga. Det är djupt oroande. Å andra sidan talar den offentliga statliga kulturpolitiken och även vår kulturminister om behovet av strukturer.

Den före detta Länsmusiken är ett bra exempel på en kulturpolitisk infrastruktur som byggdes upp under andra hälften av 1900-talet, och som fyller en stor roll såväl för professionella kulturutövare som för landets medborgare. En viktig framtidsfråga är hur regeringen arbetar för att bevara och utveckla dessa befintliga strukturer.

Sedan kultursamverkansmodellen infördes har de regionala uppdragsformuleringarna för musiken förändrats kraftigt. I och med att de direkta medlen från Statens kulturråd upphört, finns inte längre en direktkontakt mellan institutionerna och staten. I delen där olika aktörer diskuterar organisationernas innevarande situation, framträder också bilden av mer och mer isolerade sitsar. Visserligen med ökad regional kontakt, men samtidigt med minskad kontakt utanför den egna regionen, och med ett stort och ökande beroende av regionala anslag som följd. Även detta kommer rapporten in på.

Uppdragen för Regional Musik i Sveriges medlemmar varierar mellan regionerna, men talande är ändå publiksiffran 1,3 miljoner, som är Statens kulturråds totala siffra för professionell, regional musikverksamhet 2013. De före detta länsmusikorganisationerna står för en mycket stor del av denna siffra.

Samtidigt som signalerna från statligt håll är otydliga, har uppdelningen mellan två musikliv, det samhällsägda ("institutionella") respektive det privata ("fria"), lett till en konfliktlinje som saknar vinnare. Under 2014 protesterade det privata musiklivet – enskilda musiker och arrangörer – mot en grupp påstått välgödda musikinstitutioner. I ett upprop krävde man att det "fria musiklivets" andel av de offentliga musikanslagen skulle bli 20 %, samt att 30 % av varje musikinstitutioners resurser skulle användas för att involvera frilansande musiker. Musikinstitutionerna menade från sitt håll att de tillsammans redan utgör de största uppdragsgivarna för den protesterande gruppen, samtidigt som de flesta statliga anslagen via till exempel Musikplattformen går till frilansare. Utan att fördjupa oss i debatten, kan vi konstatera att reformerna med uppdelning av nedmonterade Rikskonserter och de förändrade förutsättningarna för musiklivet i hela Sverige inte verkar ha resulterat i någon egentlig vinnare. För att kunna skapa klarhet, gäller det att tillsammans försöka förstå vad som egentligen hände. Med denna rapport vill vi besvara frågan om hur uppdragen, ekonomin och det musikpolitiska landskapet förändrats och påverkat den regionala musiken. Vi måste också ställa oss frågan hur förutsättningarna för de regionala musikinstitutionerna kan se ut imorgon.

Det är tydligt för Svensk Scenkonst att samordning och samverkan mellan alla inblandade är vägen framåt. Det gäller anslagsgivande myndigheter, regionala företrädare, representanter för musiklivet, institutionernas konstnärliga chefer, deras styrelserepresentanter, såväl som den enskilda musikern. Tillsammans är vi starkare!

Inledning

Introduktion. 2010-talets nya musikpolitiska landskap

År 2015 är det fyra år sedan den så kallade kultursamverkansmodellen började införas över hela landet. Modellen, den sedan tidigt 1970-tal kanske mest djupgående kulturpolitiska förändringen i Sverige, innebär att de regionala kulturinstitutionerna i samråd med sitt landsting eller sin region (med hänsyftning till båda skriver vi fortsättningsvis endast "region") förhandlar fram en regional kulturplan, som sedan finansieras av regionen och staten.

Det nya systemet omfattar samtliga regioner utom Stockholms läns landsting, som i skrivande stund (april 2015) utreder frågan. Den möjligen största skillnaden mot det gamla systemet är att de regionala kulturinstitutionerna nu utarbetar medelstilldelning i dialog med sin region, istället för att som förr enskilt söka verksamhetsbidrag från Statens kulturråd.

En grupp som kom att omfattas av den nya modellen var de musikinstitutioner som uppbar (och i Stockholm uppbär) länsmusikuppsdrag enligt den gamla politiken. Den här rapporten undersöker denna grupp – före, under och efter 2011 års kultursamverkansreform.

För länsmusikorganisationerna innebar året 2011 inte endast en ny modell för regional medelstilldelning. Ytterligare två förändringar skedde detta år. Dels lades Stiftelsen Svenska Rikskonserter ner och dess konsertproducerande verksamhet, som bland annat kompletterade Länsmusiken, upphörde. Därtill omformades ett antal myndigheter och stiftelser, som under flagg av den nya myndigheten Statens musikverk och dess avdelning Musikplattformen introducerade en ny fördelningsmodell av medel.

För länsmusikinstitutionerna kan den nya situationen beskrivas som ett nytt musikpolitiskt landskap, där rollerna och positionerna i musikpolitiken förändrats så pass mycket att begreppet "Regional musik" blivit att föredra som samlande benämning. Våren 2015 döpte Länsmusikens samarbetsråd således om sig till Regional Musik i Sverige (RMS).

Fyra år efter att detta nya landskap formats, har såväl möjligheter som svårigheter trätt i dagen. Vi kommer detaljerat och nyanserat att gå in på dessa i rapporten. Inledningsvis ska vi nämna en tendens, som visserligen inletts redan under 1990-talet, men som blev mycket besvärande redan något år efter 2011: statens minskande andel av den regionala kulturens finansiering.

I Statens kulturråds uppföljning av kultursamverkansmodellen 2013 meddelades att 2013 års totala statliga bidrag till kultursamverkansmodellen backat med -0,5 % jämfört med 2010 (2013 års priser). Regionernas och kommunernas motsvarande ökning var 12,2 % respektive 8,8 %, en utveckling som regionalt uppmärksammats redan innan.¹ När 2015 års budgeterade statliga totalanslag till regional kultur landade på 34,5 miljoner kronor under föregående års nivå i samband med budgetkrisen hösten 2014, gick debattens vågor höga i pressen runtom i landet.

I budgeten för 2015 meddelades ett trendbrott: för första gången sedan kultursamverkansmodellen infördes anslogs mindre medel än föregående år. Först 19 miljoner, och efter 2014 års budgetkris 34 miljoner. I ett debattinlägg sade 14 regionala politiker att staten på sikt urholkade hela modellen.² I vårbudgeten återställdes visserligen mellanskillnaden, men trendbrottet kvarstod likväl. Ovanpå detta hade Skatteverket samma år meddelat ändringar i avdragsrätten för anställda musiker, vilket från 2016 skulle leda till ofinansierade kostnadsökningar med cirka 16 miljoner kronor enbart för de före detta länsmusikorganisationerna. Frågan om hur schablonavdraget skulle finansieras stod obesvarad i april 2015.

Kultursamverkansmodellen är en stor förvaltningsteknisk förändring, som föregicks av ett ambitiöst utredningsarbete, och som ändrat förutsättningarna för Sveriges kulturliv i grunden. Däremot har motsvarande undersökningar inte gjorts för att granska de konstnärliga förutsättningarna och deras utveckling. Det är därför inte förvånande att många institutionsfrågor av grundläggande art har hamnat i skymundan. Av de tre R som präglade stora delar av kulturpolitiken – Riksteatern, Rikskonserter och Riksutställningar – återstår nu endast den första i någon slags ursprunglig form. De före detta länsmusikorganisationerna har påverkats av Rikskonserter nedläggning, och det har varit tydligt att organisationen lämnat några hål efter sig, inte minst på nationell nivå. Därtill har den nya Musikplattformens roll ännu inte riktigt utkristalliserat sig – enligt direktiven ska dess medelstilldelning gå till bland annat samverkansprojekt och det som kallas ”det fria musiklivet” ska prioriteras – vilket dock inte ska tolkas som att endast dessa grupper kan komma ifråga för anslag. Samtidigt är, vilket vi kommer att se, de före detta länsmusikorganisationerna sammantaget en av de viktigaste uppdragsgivarna för samma musikergrupp.

I ett 40-årigt retrospektiv har det musikpolitiska landskapet genomgått många förändringar som gång på gång satt de regionala musikresurserna i en ny situation. Den här rapporten beskriver detta landskap, organisationerna, och vad förändringarna inneburit.

Rapportarbetets mål och syften

Den här undersökningen är utförd av bransch- och arbetsgivarorganisationen Svensk Scenkonst i samarbete med företrädare för Musikchefskollegiet (MCK). Målet med rapporten är att synliggöra de före detta länsmusikorganisationerna i Sverige och dess innevarande uppdrag, verksamheter och behov.

Detta mål preciseras genom tre syften, som ska vägleda arbetet.

Rapporten ska

- Ge Länsmusiken och omgivande bransch en historia på ett klagörande, korrekt och lättkommunicerat sätt. På ett rättvisande sätt ska den synliggöra vad som fanns i organisation och ekonomi på regional nivå, och se vad som blev kvar efter att Rikskonserter lades ner. Med detta avses såväl anslags- som uppdragsförändringar.
- Presentera en konsekvensanalys som undersöker och analyserar hur den före detta Länsmusiken (och i viss mån den fristående musiken) utvecklats från tiden för nedläggningen av Rikskonserter och inrättandet av Statens musikverk och kultursamverkansmodellen.
- Utgöra plattformen för kommunikativt påverkansarbete gentemot anslagsgivare på statlig och regional nivå genom tre enkelt formulerade krav på förändringar, förbättringar och utveckling av anslag och stöd till länsmusiken, formulerat som svar på frågorna:
 - 1) Vad är den regionala musiken idag?
 - 2) Vilka är den regionala musikens behov?

Syftena och målen har utarbetats i samråd mellan utredaren, Svensk Scenkonsts verkställande direktör Ulrika Holmgaard, samt Musikchefskollegiet (MCK).

Disposition

Själva rapporten består av fyra undersökningar och två diskuterande delar med rekommendationer.

UNDERSÖKNING 1 – LÄNSMUSIKEN OCH OMGIVANDE MUSIKPOLITIK FRÅN BÖRJAN TILL NUTID

Första undersökningen, den enskilt största, kommer detaljerat att beskriva de tidigare läns-musikorganisationernas historia – deras uppkomst, utveckling och arvtagare. Framställningen kommer att ha ett överblickande perspektiv, och kommer endast att gå ner på regional nivå för att belysa nationell utveckling. Parallellt kommer historien om Rikskonserter att skrivas, eftersom bägge institutionernas uppdrag växer fram i en symbios, med överlappande uppdrag att förse hela landet med levande, professionell konsertmusik.

Avslutningsvis kommer historiseringen att presentera de viktigaste resonemangen och anledningarna till uppdragens förvandling, samt förhållandet mellan Rikskonserter och de regionala musikinstitutionerna. Utvecklingen sammanfattas slutligen i en tidsaxel, som är publicerad i rapportens innerpärm.

UNDERSÖKNING 2 – BEGREPP

Undersökning två kommer att diskutera två aktuella begreppspar. Det första av dessa är Länsmusikuppdrag/Regionmusikuppdrag. Det andra är "det fria musiklivet"/"Det institutionella musiklivet". Behovet av en diskussion kring dessa två begrepp kommer att motiveras vid de respektive avsnitten.

UNDERSÖKNING 3 – FÖRE DETTA LÄNSMUSIKEN – ENSKILDA INSTITUTIONER SEDAN 2011

Den tredje undersökande delen kommer att diskutera de före detta länsmusikorganisationernas innevarande situation. Utgångspunkterna är tre: dels en enkät och intervjuserie som Musikplattformen genomförde hösten 2013, dels regional anslagsutveckling perioden 2011–2014, inrapporterad till Svensk Scenkonst, och dels Statens kulturråds uppföljning av kultursamverkansmodellen 2013. Tre av de före detta länsmusikorganisationernas ekonomiska utveckling kommer att presenteras i den tryckta versionen. Motsvarande utveckling för samtliga före detta länsmusikorganisationer som svarade på Musikplattformens enkät publiceras i den elektroniska utgåvan.

UNDERSÖKNING 4 – ENKÄT – FÖRE DETTA LÄNSMUSIKENS NUVARANDE SITUATION

Undersökning fyra är en framställning av resonemang kring den nuvarande situationen. Utgångspunkten är ett kvalitativt intervjumaterial av musikchefer, tjänstemän och politiker – personer som på olika sätt har haft eller har viktigt samröre med de före detta länsmusikorganisationerna.

REKOMMENDATIONER AV ARBETSGRUPP

I rapportens näst sista del redovisas svar på följande frågor, utarbetade i samråd med referensgruppen från Musikchefskollegiet (MCK):

- 1) Vad är den regionala musiken idag?
- 2) Vilka är den regionala musikens behov?

SAMMANFATTNING, AVSLUTANDE DISKUSSION, SVAR PÅ DE INLEDANDE FRÅGORNA

I rapportens sista del förs en avslutande diskussion baserat på rapportens innehåll. Med utgångspunkt i referensgruppens diskussion kring rapportens frågeställningar, bemöter vi återigen samma frågor, och avger den här gången svar som inkluderar synpunkter och sakförhållanden som kommit fram i rapportens övriga delar.

Undersökning 1. Länsmusiken och omgivande musikpolitik från början till nutid

I den inledande delen kommer vi alltså se en parallell kronologi över dels Rikskonserter, och dels Länsmusiken med föregångare och efterföljare. För Länsmusikens del landar framställningen i den så gott som fullt genomförda regionalisering, där vi befinner oss i idag. För Rikskonserter del landar framställningen i inrättandet av Statens musikverk. För Länsmusikens del kommer framställningens fokus att ligga på det övergripande planet, men med enstaka exempel på regional utveckling, då för att belysa helheten. I fallet Västmanlandsmusiken tillkommer en fördjupande exemplifiering.

Även om den före detta Länsmusiken med föregångare är fokus för den här utläggningen, faller det sig kronologiskt naturligt att inleda med Rikskonserter år 1968. Därefter beskrivs regionmusikens framväxt, dess omorganisering till Länsmusiken 1988, Länsmusikens på 1990- och 2000-talet, och slutligen reformerna 2011, då kultursamverkansmodellen stegvis infördes, Rikskonserter lade ner och Statens musikverk initierades.

Rikskonserter. En efterlängtd statlig konsertbyrå

När det statliga stödet till Rikskonserter upphörde 2011, avslutades en verksamhet som efterfrågats från statligt håll sedan mitten av 1940-talet. Rikskonserter grundidé, att sprida konsertverksamhet till maximalt antal delar av landet och befolkningen, låter sig med lätthet spåras ända till 1800-talets slut. Den första "Folkkonserten", framförd 1884, kan ses som ett märkesår för idéens tillämpande.³ Ambitionen att professionell musikverksamhet skulle nå hela landet kan ses mot bakgrund av de generella välfärdsambitioner som präglade politiken de första decennierna som följde efter andra världskriget. Under denna tid präglades Sverige av tre decennier av kraftig ekonomisk tillväxt, där BNP per capita ökade från 105 000 till 180 000 kronor (2014 års priser).⁴

Länsmusiken Oskarshamn, Oskarshamnsensemblen, 1977. Foto Gunnar Swärd.

För konsertverksamhetens spridning i landet innebar perioden 1900–1947 en rad statliga och lokala nyckelhändelser. Här nöjer vi oss med att konstatera att många organiserade aktörer på olika politiska nivåer och av en rad skäl – exempelvis ur en demokratiaspekt – ansåg det viktigt att sprida konsertverksamhet till alla landets delar. Staten tillsatte år 1947 den första utredningen om landets icke-kyrkliga musikliv. Dess betänkande *Musikliv i Sverige*⁵, som av Statens kulturråd och Konstnärsnämnden så sent som 2013 karaktäriserats som den senaste "heltäckande" musiklivsundersökningen som gjorts i Sverige,⁶ överlämnades sju år senare till ecklesiastikminister Ivar Persson (BF) 1954. Ett av förslagen i *Musikliv i Sverige*, att "[med statligt stöd inrätta] en Konsertbyrå och en därtill knuten riksorganisation för konsertverksamhet" anfördes i direktiven till nästa stora utredning, som tillsattes av ecklesiastikminister Ragnar Edenmann (S) 1963.⁷ Fyra skäl anfördes särskilt för detta förslag. Först och främst ansågs det dittillsvarande konsertväsendet helt enkelt för glest utbyggt, och levande konsertmusik var således otillgänglig i stora delar av landet. För det andra rådde brist på arbetstillfällen för tonkonstnärer. För det tredje kom stora delar av Sverige aldrig i kontakt med levande musik, medan det i storstäderna – för det fjärde – arrangerades fler konserter, än vad publikunderlaget tillät.⁸

Redan året efter att Edenmann tillsatte utredningen, 1964, infördes Rikskonserterns försöksverksamhet i fyra län. Ambitionen att på några års sikt inrätta en statligt organiserad, nationsövergripande och kontinuerlig konsertbyråverksamhet var därmed sjösatt. Utredningens betänkande, som hette just Rikskonserter, lades fram 1967, och ledde året därpå till att försöksverksamheten utvidgades och institutionaliserades under namnet "Stiftelsen institutet för rikskonserter". Vid utvidgningen permanentades också stiftelseformen, Rikskonserterns associationsform fram till 2010-talets avvecklande.

1968 års sjösättande av Rikskonserter kan ses som slutet på ett kapitel i svensk kulturpolitik, och början på ett annat. Med den rikstäckande stiftelsen institutionaliserades den landsomfattande konsertbyrå, som efterfrågats sedan 40-talet, och en 20-årig period av utredningar och försök gick över i en period av statligt organiserad, aktiv musikpolitik för spridning av konsertverksamhet i landet. Rikskonserterns själva verksamhet stod på många ben, där turnerande konsertverksamhet i skolor, arbetsplatser, församlingshus, hembygdsgårdar och andra konsertlokaler över hela landet organiserades dels genom ett centralt kontor i Stockholm, och dels genom ett fram till 1988 års länsmusikreform successivt ökande antal regionala kontor.⁹ I Stiftelsens årsbok från 1970 konstaterade man att "Rikskonserter hade en slutgiltig målsättning: Organisationen skulle utgöra ett kulturpolitiskt medel att skapa förutsättningar för ett decentraliserat musikliv. Dessutom hade den ett antal kontinuerliga målsättningar: Att producera konserter av skilda slag, att sprida information om musik, att stimulera bildningsarbetet omkring musik, att sprida kännedom om svensk musik i utlandet, att svara för viss musikutbildning, att ge svenska tonkonstnärer ökade arbetstillfällen [ingen inbördes ordning, förf. anm.]"¹⁰

Regionmusiken. Länsmusikens föregångare

Starten för Rikskonserter landsomfattande verksamhet 1968 kan alltså ses både som slutet på en tid av utredning, och som början av en tid för aktiv politik. På ett övergripande kulturpolitiskt plan kan Rikskonserter permanentande därtill ses som inledningen på en ny period av övergripande anspråksfull kulturpolitik, med 1974 års kulturpropositioner som den största milstolpen.¹¹

I sin bok *Kulturpolitik* skriver Bengt Jacobsson att den största effekten av 1960- och 70-talets kulturpolitik var att den regionala och kommunala nivån stärktes. Som exempel anför han det nät av regionmusikorganisationer som institutionaliserades under perioden.¹² Dessa institutioner föregick Länsmusiken.

Regionmusiken tillkom 1971 genom att Krigsmaktens militärmusikkårer omformades till en civil myndighet under utbildningsdepartementet. Omvandlingen skedde i enlighet med den statliga utredningen *Regionmusik*.¹³ Syftet var att komplettera Rikskonserter verksamhet med en regionalt förankrad organisation. Reformen ledde till att regionmusiken etablerades i 22 län, med bland andra Kalmar och Gävleborg som undantag.¹⁴

Efter två decennier av utredningar och behovsformuleringar kring hur professionell konsertverksamhet skulle nå ut till hela landet, hade Sverige år 1971 alltså plötsligt två statligt initierade riksomfattande musikorganisationer – en myndighet med 22 regionkontor, och en statlig stiftelse med ett centralt och några regionala arrangörskontor.

Musik i Syd, blåsarkvintett i skolkonsertprogrammet, Kammarmusik – Ä då häftigt då, 1978. Foto Roland Stregfelt.

1980-talet. Regionmusiken och Rikskonserter omstruktureras

Regionmusiken och Rikskonserter nådde snabbt en hög marschfart. I sin rapport "Arrangörer på musikområdet" skriver exempelvis Statens kulturråd att Rikskonserter och regionmusiken år 1976/77 genomförde dryga 10 000 konserter, varav en stor del skolkonserter. Orkestrarna, fortsätter rapporten, nära nog fördubblade sin verksamhet mellan 1971 och 1976.¹⁵

Men bara några år efter organisationernas inrättande kom uppdragsfördelningen mellan regionmusiken och Rikskonserter att uppfattas som diffus från statligt håll. I juni 1984 lade därför kulturminister Bengt Göransson (S) och statsminister Olof Palme (S) fram propositionen "Om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter".¹⁶ I propositionens inledning förklarade Göransson att de musikpolitiska visioner som regeringen hade haft med inrättandet av Rikskonserter och omvandlingen av militärmusiken till regionmusiken av flera skäl inte kunnat genomföras – kanske mest på grund av de decentraliserande ambitionerna i 1974 års kulturpolitiska program.¹⁷ Med utgångspunkt i en rapport utgiven av Statens kulturråd¹⁸ menade Göransson att organisations- och verksamhetsformerna hos Rikskonserter och regionmusiken ledde till inneboende brister. Bägge institutionerna sades exempelvis sakna "verklig regional förankring", även om den formuleringen endast brukades om Rikskonserter. Därtill menade propositionen att regionmusiken inte i tillräcklig utsträckning stöttat amatörmusiken. Slutligen framhölls att de implikationer som följde med institutionernas olika verksamhetsformer, samt de bägges oklara inbördes förhållanden och ansvarsfördelningar sinsemellan, varit en viktig anledning till den olyckliga utvecklingen.¹⁹ Propositionen, som strax efter sitt framläggande antogs som principbeslut av riksdagen, lade fram slutsatsen att 1974 års kulturpolitiska mål för musiken inte kunde uppnås inom ramen för de två institutionerna, och att detta problem inte gick att avhjälpa med mindre än en strukturell förändring av institutionerna och deras inbördes förhållande. Som lösning föreslogs att regionmusiken skulle överföras från staten till landstingen, och att Rikskonserter skulle omstruktureras, med en överföring av dess regionala kontor till de nya länsmusikorganisationerna som följde.

För att kunna genomföra denna omorganisation, som kom att kallas länsmusikreformen, tillsattes sommaren 1984 Centrala musikkommittén (CEMUS). Ledd av Rikskonserterers ordförande Urban Rosenblad²⁰, som också lett 1969 års regionmusikutredning, skulle kommittén utreda och förbereda reformens förutsättningar och svara för dess omorganisation i sin helhet. Utöver reformens organisatoriska arbete, ledde arbetsprocessen till två betänkanden: dels *Sveriges Musikråd* (SOU 1985:56), och dels *Ut med musiken*, (SOU 1988:51).

Förstnämnda utredning föreslog att Rikskonserterers regionala huvudmannaskap övertogs av landstingen i linje med 1984 års principbeslut, och att stiftelsen i övrigt ersattes med en central institution, benämnd Sveriges musikråd, med följande huvuduppgifter:

- Musikpolitiskt, konstnärligt och musikpedagogiskt planerings- och utvecklingsarbete.
- Service till landsting, kommuner, folkrörelser och andra arrangörer.
- Service till musikinstitutioner, artister och andra grupper i produktionsledet.
- Internationella och nationella produktioner.
- Musikproduktion i Stockholm med bland annat egna ensembler.²¹

Med några tillägg, bland annat att internationell kontaktverksamhet skulle ingå i uppdraget, att den skulle ha samma förhållande till regeringen som Riksutställningar och Riksteatern samt överta Rikskonserterers gamla namn, föreslog regeringen att riksdagen antog förslaget.²² Värt att

notera här är att det nya Rikskonserter skulle sörja för musikproduktion i Stockholm.²³ Efter diskussion i riksdagen beslutades reformen. Till det nya Rikskonserter namn tillfogades emellertid ett "svenska". Härigenom uppvisades såväl en skillnad mot den gamla organisationen, som en kontinuitet.²⁴ Det nya namnet på nygamla, numera helt centraliserade institutionen blev alltså "Stiftelsen Svenska Rikskonserter". Dess stadgar fastställdes 3 december 1987. I samband med 1996 års kulturproposition, som vi återkommer till, ändrades stadgarna.²⁵

I korthet kan vi alltså säga att Rikskonserter centraliserades i och med 1988 års reform. På motsvarande sätt kan vi säga att regionmusiken decentraliserades och delegerades från statlig nivå. På ett rent praktiskt plan skedde denna delegering parallellt med utredandet inom ramen för Centrala Musikkommitténs arbete. I januari 1986 nådde Statens förhandlingsnämnd – som enligt propositionen skulle träffa avtal med landstingen – och styrelsen vid Landstingsförbundet (nuvarande SKL) en principöverenskommelse, som "innebar att berörda [landsting] och [Gotland] fick överta det regionala huvudmannaskapet för regionmusiken och [gamla] Rikskonserter" med start 1988.²⁶ De övriga utgångspunkterna för överenskommelsen framhävde regeringens avsikter:

- Att syftet med omstruktureringen var att uppnå en regionalisering av regionmusiken och Rikskonserter verksamhet i landet, "dvs. att överlåta ansvar och beslutanderätt till landstingen för en betydelsefull del av den nuvarande statliga musikverksamheten."²⁷
- Att de nya huvudmännen, landstingen, skulle fastställa riktlinjer för och fatta beslut om den nya regionala musikorganisationen, som alltjämt förblev "en viktig kulturpolitisk angelägenhet av stor nationell betydelse".²⁸
- Att de nya huvudmännen genomförde en regional musikplanering som gav en total bild av musiklivet i regionen.²⁹

Vid 1988 års ingång var alltså den musikpolitiska kartan omritad, och den grupp musikinstitutioner som vi fram till 2011 benämnde "Länsmusiken" hade sett dagens ljus. Ansvaret för det regionala musiklivet hade undantaget Stockholm delegerats från staten till landstingen. Nya Rikskonserter var centraliserat till Stockholm, med sammanfattningsvis uppgifterna konsertproduktion, -distribution, samt övergripande samordning på bordet.

Norrbottensmusiken, Norrbotten Big Band, 1984. Foto Stig Nilsson, NSD.

På ett rent praktiskt plan kom länsmusikansvaret i de allra flesta fall att tas över av anslagsstiftelser med landstingen som huvudman. Enligt principöverenskommelsens innehåll utformade landstingen en regional musikplanering, som låg till grund för själva länsmusikuppdraget – vilket alltså även det formulerades av respektive landsting. I ett förberedande arbete för deras verksamhets- och budgetplanering sammanfattade Landstingsförbundet länsmusikstiftelsernas uppgifter i elva punkter, omfattande bland annat målet att bidra till ett musikliv för människor i alla åldrar, skapa sociala och kulturella miljöer och att sträva efter en "rimlig balans i utbudet" mellan frilansmusiker och institutionsensembler.³⁰ Anslagsfördelningen genomfördes via två kanaler: dels till Länsmusiken via ett ramanslag som förhandlats fram med Landstingsförbundet, och dels med ett grundbelopp till symfoni- och kammarorkestrar.³¹ Christer Olsson, tidigare vid landstinget Västmanland, sammanfattar i sin rapport "Landstinget Västmanlands musikuppdrag": "Statsmakternas förväntningar inför den nya musikorganisationen var att uppnå bättre förutsättningar för en självständig, heltäckande regional musikpolitik [...] Staten förutsatte att verksamheten skulle få utökade anslag från länen."³²

Vid 1988 års ingång var alltså den nya ordningen sjösatt. Rikskonserter var centraliserat, och regionmusiken delegerad till landstingen. De nästföljande åren skulle innebära en mångfacetterad regional utveckling, och ett minskat statligt ekonomiskt ansvarstagande.

Länsmusiken Oskarshamn, Oskarshamnsensemblen, 1985. Foto Gunnar Swärd.

1990- och 2000-talet. Länsmusiken regionaliseras ytterligare

1988 års reformer innebar alltså att regionmusiken nu slutligen omvandlades och blev Länsmusiken. Institutionerna var nu oftast anslagsstiftelser, de sökte medel från Statens Kulturråd och staten tog ett stort ekonomiskt ansvar för dem. 1992 utgjorde statsbidragen 75 % av den totala direkta finansieringen av länsmusikorganisationerna. Med ett undantag utgjorde den statliga finansieringen mer än 60 % av det totala anslaget till respektive institution. För mer än hälften av institutionerna utgjorde de statliga medlen över 70 %.³³

Retrospektivt kan vi ses betrakta ansvarsdelegeringen till landstingsnivå som ett fullföljande av delegeringsambitionerna i 1974 års kulturpolitik.³⁴ Det dröjde inte heller många år innan länsmusikorganisationerna började gå sina egna vägar och utvecklas i olika riktning beträffande områden så olika som associationsform, organisation av fast anställda och frilansare, ensemble-sammansättning, personalstruktur och spridningsmöjligheter för konsertmusik till befolkningen. Till denna regionala process återkommer vi strax.

År 1991 var det tre år sedan länsmusikreformen genomfördes, och knappa tio år sedan den initierades genom kulturminister Göransson's proposition. Samtidigt var det knappt 20 år sedan den gamla kulturpolitiken beslutades. Den för året nya borgerliga regeringen Carl Bildt (M) och dess kulturminister Birgit Friggebo (M) tillsatte detta år en ny kulturutredning, som drog ut på tiden. I samband med 1994 års regeringsskifte lade Ingvar Carlssons (S) tredje regering och kulturminister Margot Wallström (S) fram tilläggsdirektiv, som bland annat underströk att utredningen skulle behandla frågor rörande förhållandet mellan statliga insatser på lokal, regional och central nivå.³⁵ När utredningen slutligen lades fram 1995, sammanfattade texten utvecklingen över landet sedan länsmusikreformen:

"I några län har Länsmusiken byggt vidare på de fasta ensembler som fanns sedan regionmusik-tiden. En del av dessa ensembler har inriktats på en speciell genre som bedriver verksamhet av hög konstnärlig kvalitet. Det gäller främst vissa ensembler inom kammarmusiken. Dessa har behov av att verka över ett större geografiskt område än ett län. I något enstaka län har man valt att inte fast anställa musiker utan använder resurserna till att engagera frilansande musiker för turné och konsertuppträdanden".³⁶

Året därpå, 1996, lade regeringen, företrädd av den nye socialdemokratiska statsministern Göran Persson (S) och den nya kulturministern Marita Ulvskog (S) fram en ny kulturproposition³⁷, som för Länsmusikens del skulle komma att innebära en minskad andel av det direkta statliga stödet till länsmusikorganisationerna. I 1996 års dagsläge, förklarade propositionen, fördelade staten 425 miljoner kronor till ialles 11 regionala symfoni- och kammarorkestrar, till Rikskonserter och till 20 länsmusikorganisationer. Dessa 20 länsmusikorganisationer fick, menade man, mer än hälften av dessa medel.³⁸ Sett i ljuset av att de bidragsberättigade kulturinstitutionerna i landstingen ökat sedan det regionala kulturbidragssystemet – det s.k. grundbeloppssystemet – infördes, menade propositionen att musikens del av den totala kulturfinansieringen till landstingen var för stor.³⁹ Därför, menade regeringen vidare, skulle stödet till Länsmusiken under 1998 och 1999 minskas med 30 miljoner kronor per år, vilket motsvarade 25 % av organisationernas samlade statsbidrag.⁴⁰ För de regionala symfoni- och kammarorkestrarna meddelades att inga prioriterade satsningar skulle ske, men inte heller några reella förändringar i bidragsnivån, åtminstone inte under 1997. Från och med 1996 kom anslagen till Länsmusiken att delas ut enligt förordningen om stadsbidrag till regional kulturverksamhet.⁴¹

Från och med verksamhetsåret 2000 fick Statens kulturråd uppdraget att efter ansökan fördela bidragen till Länsmusiken, vilket innebar att verksamhetsbidragen inte längre fastställdes genom förhandlingar. 2001 fastställde därför Statens kulturråd riktlinjer för statligt bidrag till länsmusikverksamhet. Förutsättningen för att medel skulle kunna utgå var, precis som tidigare, att landstinget hade fastställt en plan för regional musikverksamhet, grundad i hela regionens musikliv.⁴² Vidare bestämdes att Länsmusiken skulle:

- Värna om det professionella musiklivet i länet/regionen och därvid förutsättas ha musiker och konstnärliga ledare engagerade i verksamheten.
- Verka för ökade arbetstillfällen för frilansmusiker.
- Ha ett särskilt ansvar för vår tids musik inom alla genrer.
- Prioritera och utveckla barn- och ungdomsverksamheten.
- Delta i fortbildningen av musiker och andra konstnärliga utövare inom det kulturpedagogiska området.
- Stödja och stimulera arrangörsledet.
- Stödja och stimulera amatörverksamheten i länet, särskilt inom ungdomsområdet.
- Vara öppen för och tillvarata influenser från andra kulturer.
- Medverka i bevarandet och utvecklingen av det svenska musikaliska kulturarvet.
- Samarbeta med Rikskonserter kring produktionsutbud, arrangörsfrågor och internationellt utbyte.⁴³

Som en kommentar till 1996 års reform skriver Christer Olsson i sin ovannämnda rapport att den nya politiken ledde till att regionala musikinstitutioner i högre grad likställdes med övriga kulturinstitutioner, vilket kom att innebära ökade kostnader för landstingen. Att även kostnadsansvaret gick mot en regionalisering var en brytning mot den bidragsgivarbalans som rått alltsedan regionmusikens dagar på 1970-talet, vilken vi retrospektivt kan se som inledningen av trenden mot minskande statliga och ökande regionala finansieringsandelar. När propositionen var beslutad, stod Länsmusiken inför nya förutsättningar.

LÄNSMUSIKORGANISATIONER 1988–2011, EXEMPLEN VÄSTERNORRLAND, GOTLAND OCH SKÅNE/KRONOBERG

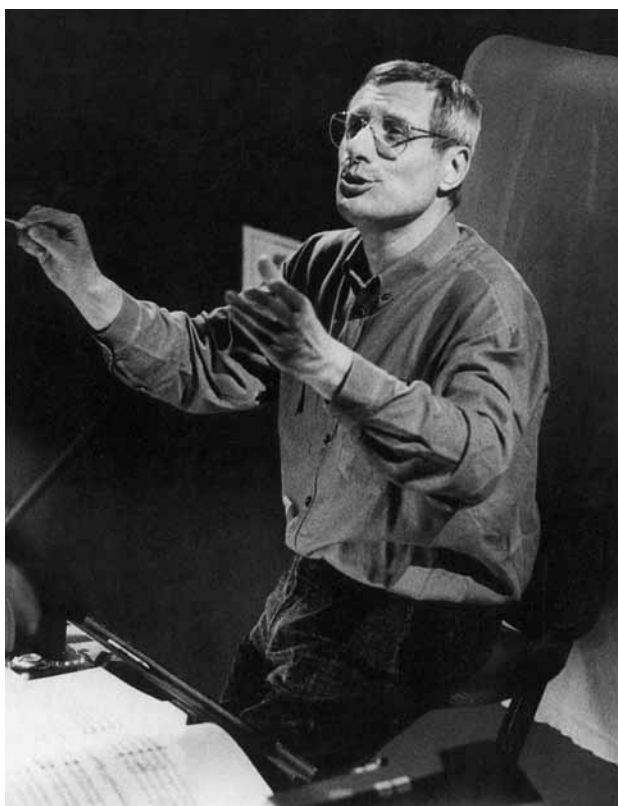
Som nämnts i ett tidigare skede ledde länsmusikreformen till att de olika länen gick olika vägar vad gäller associationsform, ägandestruktur och ensemblesammansättning. De olika uppdragens och organisationernas vägval och utveckling är ett kapitel i Sveriges regionala musikorganisationers historia som vi för översiktens skull inte kan detaljbeskriva här. Istället följer nu tre korta och en fördjupande uppdragsframställning som exemplifierar utvecklingen under 90- och 2000-talen. Regionerna är Västernorrlands län (hög grad av förändring inom samma län), Region Gotland (låg grad av förändring inom samma län), Region Skåne/Kronoberg (delat musikuppdrag över flera län) samt Västmanlands län (fördjupning). De tre förstnämnda representerar tre olika utvecklingsbanor. Den sista motiveras av behovet av en fördjupad förståelse för ett läns utveckling under samma period. Att denna fördjupade del handlar om just Västmanland beror på att detta länsmusikuppdrag har undersökts i redan nämnda rapport, Christer Olssons "Landstinget Västmanlands länsmusikuppdrag".⁴⁴

För Västernorrlands del var länet ett av få där det regionala musikuppdraget mycket snart inpå 1988 ingick som en basenhet i landstingsförvaltningen, benämnd "Musik i Västernorrland"⁴⁵.

1990 bildades Sundsvalls kammarorkester (blivande Nordiska kammarorkestern), som finansierades med grundbelopp från staten, och som hade Sundsvalls kommun och Landstinget Västernorrland som regionala huvudfinansiärer. Representerade av fem organisationer fördes år 2008 fyra länsuppdrag samman i det nybildade Scenkonst Västernorrland AB. Organisationerna var Teater Västernorrland, Norrdans, Film i Västernorrland, Musik i Västernorrland och Nordiska kammarorkestern. De två sistnämnda fusionerades till en avdelning inom bolaget. Nordiska kammarorkestern har sedan sitt grundande haft fast anställda musiker, medan den före detta länsmusikorganisationen Musik i Västernorrland alltid haft frilansande musiker, undantaget ett fåtal fasta under de första åren efter 1988. År 2015 ägs Scenkonst Västernorrland AB till 60 % av Landstinget Västernorrland och till 40 % av Sundsvalls kommun.⁴⁶

I Västernorrland ser vi ett uppdrag som organisatoriskt ändrats inom landstinget, med en stor andel såväl fasta som frilansande musiker i det regionala musikarbetet. I Region Gotland ser vi istället musikorganisation som sedan länsmusikreformen 1988 förändrats endast i liten grad – detta undantaget personalstyrkan, som minskat dramatiskt. Uppdraget utförs sedan reformen av stiftelsen Gotlandsmusiken, som har regionen och dess föregångare Gotlands kommun som huvudman. För år 1988 redovisade Gotlandsmusiken sju fasta ensembler och 26 heltidsanställda musiker, vilket hade minskat till 5 fasta ensembler 1993.⁴⁷ 2015 hade Gotlandsmusiken tre små ensembler med totalt 14 heltidsanställda musiker, som framträdde i fem ensemblerkonstellationer. Gotlandsmusiken har endast heltidsanställda musiker, vilket motiveras av Gotlands ö-läge.

Men även om Västerbottens läns landsting och Region Gotland uppvisar stora skillnader i sin utveckling och sin organisation, representerar de uppdrag som på ett geografiskt plan varit konstant över en längre tidsperiod. Tittar vi på två av Sveriges sydligaste länsmusikuppdrags utveckling,

Wermland Opera, repetition av
Figaros bröllop, Jochen Wehner, 1988.
Foto Björn Skansen.

Region Kronoberg och Region Skåne, ser vi att inte ens geografisk kontinuitet alltid har varit föreliggande för de tidigare länsmusikorganisationernas räkning. I förstnämnda organiserades länsmusikuppsdraget av stiftelsen Musik i Kronoberg, som 1988 hade två orkestrar. Den ena av dessa, blåsarkvintetten Quintessence, lades ner 1993, och lämnade stråkorkestern Musica Vitae kvar som ensam ensemble i länet, redovisad som "[t]yngdpunkt i verksamheten" samma år.⁴⁸ Söder om Kronoberg, i Skåne, samarbetade vid tiden för länsmusikreformen de dåvarande landstingen vid Kristianstad och Malmöhus län och bildade 1988 Musik i Skåne, som samma år redovisade sex ensembler. 1993 omvandlades dessa till tre musikerpooler. Verksamheterna i Kronoberg och Skåne samordnades 2003, när Region Skåne (en sammanslagning av nyss nämnda skånska län) och Landstinget Kronoberg bildade aktiebolaget Musik i Syd, som fick uppdraget att förvalta stiftelsernas respektive uppdrag. I e-post till författaren skriver Magnus Gustafsson, vice VD för Musik i Syd, att organisationen för närvarande har ett regionalt musikuppsdrag i Skåne och Kronoberg, men att den primärt inte längre ser sig som en länsmusikinstitution. "Musik i Syd har idag i uppdrag att verka för ett rikt, aktivt och varierat musikliv i södra Sverige" skriver han vidare, och fortsätter: "Som musikproducent och arrangör har Musik i Syd en samordnande roll och medverkar till att musiklivet för såväl barn som vuxna stimuleras och utvecklas. Tillsammans med ideella och professionella aktörer och genom nära samarbete med lokala arrangörer arbetar [organisationen] brett med konstmusik – tidig och samtida – kammarmusik, kör, orkester, jazz, samt folk- och världsmusik. Musik i Syd verkar också som en samarbetspart, och ofta [...] som initiativtagare, till en mängd projekt och festivaler i regionen. Utöver offentliga konserter och projekt genomför Musik i Syd ett stort antal konserter inom förskola, skola och inom vården. Musik i Syd genomför årligen, i nära samverkan med lokala arrangörer, drygt 3 000 konserter. Av dessa är cirka hälften för barn och ungdom. Publiken uppgår till drygt 300 000 per år."⁴⁹ Organisationen, som överflyglar det som 1988 var tre län och två före detta länsmusikuppsdrag, är numera utbredd över sina två regioner rent geografiskt. Huvudkontoret ligger i Kristianstad, med övriga kontor i Växjö, Lund och Malmö. Utöver Lund har organisationen scener i samma städer. Uppdrag och verksamhetsansvar ser olika ut för scenerna.

Musik i Uppland, Linnékvintetten, 1992. Foto Lasse Molin.

LÄNSMUSIKEN UNDER 1990- OCH 2000-TALET – EXEMPLET VÄSTMANLANDSMUSIKEN

I Landstinget Västmanlands nämnda rapport "Landstingets länsmusikuppdrag" framgår att Musik i Västmanland, föregångaren till dagens Västmanlandsmusiken, i samband med 1988 års länsmusikreform blev en stiftelse som vid 1992 års inträde blev en basenhet av landstingets kultur- och utbildningsförvaltning.⁵⁰ Det minskade statliga ekonomiska ansvaret för Länsmusiken, och det ökade regionala, som aviserades i 1996 års budgetproposition kom att innebära ekonomiska svårigheter för länsmusikverksamheten i Västmanland. Olsson skriver: "Till ekonomiska konsekvenser för samtliga regionala musikinstitutioner i landet".⁵¹

Redan inför 1996 års ingång hade staten meddelat en generell neddragning av anslagen till den regionala musikverksamheten. För Musik i Västmanland skulle minskningen ske med 50 %, eller 5 miljoner kronor/år. Olsson beskriver den planerade minskningen som en ekonomisk katastrof.⁵² När staten slutligen meddelade att sänkningen begränsades till hälften, alltså 2,5 miljoner, hänvisade Statens kulturråd till Västmanlandsmusikens goda kommunala förankring. Likväl kvarstod många ekonomiska problem i Västmanland – exempelvis 1,4 ackumulerade miljoner för den ideella föreningen Västerås Musiksällskap, Västerås sinfoniettas huvudman, vilka täcktes med kommunala lån. Följden blev uppfyllt länsmusikuppdrag, minskande kvalitet och minskande publikunderlag. Problemet kunde sägas beskriva länskulturen i Västmanland i stort, varför landstinget tillsatte utredningen "Framtidens scen. Länsmuseumutredningen", som ledde till en regional omstrukturering av hela kulturlivet och ett kulturövergripande anslagstillskott på 19 miljoner från landstinget. För Länsmusiken innebar reformen att Musik i Västmanland och Västerås musiksällskap vid 1998 års ingång slogs samman till Västmanlandsmusiken, ett kommunalförbund med Västerås kommun och Landstinget Västmanland som huvudmän.⁵³

De neddragningar som gjordes under perioden motiverades med att fasta resurser skulle minskas till förmån för rörliga medel, något som också skedde i Västmanlands län under 1990-talet och 2000-talets första decennium. Direktören för Västmanlandsmusiken Dag Celsing har i samtal redogjort för neddragningarna av Länsmusikensembler: Lars Erstrands kvartett (4 musiker, 100 %) avvecklades redan år 1991 och Hässlöbrasset (7 musiker, 100 %) avvecklades 1998. Slutligen avvecklades Vestmanniaensemblen (5 musiker, 50 %) 2010.

I och med Vestmanniaensemblens nedläggning, skriver Dag Celsing, var den strukturella omställningen av Länsmusiken i Västmanland genomförd. Samtliga avvecklingar skedde med syftet att frigöra medel. I sin tur, fortsätter Celsing i ett brev till Svensk Scenkonst, syftade denna omstrukturering till "att Länsmusiken skulle kunna inta en central roll i det regionala musiklivet och utföra ett bredare länsmusikuppdrag med större flexibilitet, större lyhördhet gentemot de lokala arrangörerna, stöd till festivaler och till det goda amatörmusicerandet samt med fokus på att tillhandahålla ett rikt musikliv med professionella frilansmusiker i länets alla kommuner".⁵⁴

SAMMANFATTNING: LÄNSMUSIKEN 1990- OCH 2000-TALET

1988 års regionalisering och 1996 års kulturproposition innebar alltså ett ökat regionalt ansvar såväl beträffande ekonomi, som verksamhetens organisation och ensemblesammansättning. Vid 90-talets ingång var den statliga finansieringsgraden hög, och från statligt håll beslutades 1996 att Länsmusikens andel av den totala statliga kulturfinansieringen skulle minska, vilket fick återverkningar på länsmusikorganisationerna. Antalet fasta ensembler minskade i regionerna under perioden, till förmån för en inriktning riktad mot frilansande tonkonstnärer. 1990- och 2000-talet präglades således av att landstingen och regionerna dels fick mindre statliga pengar till länsmusikverksamheten, parallellt med att uppdragens utformning och struktur tog olika riktning. Det var en utveckling, som i flera avseenden tecknade konturerna av den helhetsbild vi har idag.

2000–2010. Mot ytterligare decentralisering

År 2006, 32 år efter att den socialdemokratiska regeringen Palme sjösatte 1974 års kulturproposition, gick Alliansen – alltså Moderaterna, Folkpartiet, Centerpartiet och Kristdemokraterna – segrande ur riksdagsvalet. Året därpå tillsatte den nya regeringen under statsminister Fredrik Reinfeldt (M) och kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (M) en ny kulturutredning, enligt Bengt Jacobsson en grundläggande översyn av den politik som förts fram sedan 1970-talet.⁵⁵ Kulturutredningens betänkande⁵⁶ lades fram i februari 2009, och den efterföljande propositionen *Tid för kultur*⁵⁷ i september samma år. För Länsmusikens vidkommande innebar propositionen två viktiga förändringar: ökad regionalisering inom det som skulle komma att kallas kultursamverkansmodellen, och nedläggning av Rikskonserter.

KULTURSAMVERKANSMODELLEN – DEN KULTUR- OCH MUSIKPOLITISKA KARTAN RITAS OM

Det kulturpolitiskt mest övergripande beslutet, åtminstone vad gäller den regionala kulturpolitiken, var propositionens förslag att föra över än mer ansvar till den regionala nivån. Förebilden var ett system som kallats för "kulturpåsen", och som hade prövats i bland annat region Skåne. En kommitté för att undersöka denna modells nationella tillämpbarhet tillsattes, och under ledning av Chris Heister (M) lade kommittén fram sitt betänkande i februari 2010. Den föreslagna modellen kallades initialt för kulturkofferten, men kom så småningom att etableras under namnet kultursamverkansmodellen. Systemet gick ut på att deltagande landsting och regioner arbetade fram en regional kulturplan i samråd med sina regionala kulturinstitutioner, och sökte ett verksamhetsövergripande bidrag från Statens kulturråd. Kulturrådet skulle stå för en del av de totala anslagen; regionen skulle täcka resten – därav ordet samverkan.⁵⁸ De förslag som lades fram av 2009 års kulturutredning var en ny modell för att föra över besluten från den statliga till den regionala nivån.

Kultursamverkansmodellen innebar att större krav på kompetens lades på regionerna, men i gengäld skulle de kommunikativa vägarna minska. Jacobsson skriver: "Intresset var förstås stort för vilka effekter som [kultur]samverkansmodellen skulle komma att få. Hur skulle resursfördelningen påverkas? Skulle politiker på regional nivå kunna hålla sig på armlängds avstånd från praktiken? Kanske var kulturpolitiken[...] på väg in i en ny fas med förnyat intresse för kultur, nu som drivkraft för lokal och regional utveckling?"⁵⁹

För Länsmusikens del innebar kultursamverkansmodellen att uppdrags- och bidragsgivandet renodlades. Visserligen hade regionala musikplaneringar upprättats redan i samband med 1988 års länsmusikreform, och motsvarande skulle föreligga även för att från år 2000 få länsmusikmedel från Statens kulturråd. Men i och med kultursamverkansmodellen samordnades regionens totala kultur i enlighet med de regionala kulturplanerna, och all fördelning av statliga, regionala och kommunala verksamhetsbidrag överläts till regionen. För de regionala musikorganisationerna innebar detta att det direkta ansökningsförfarandet gentemot Statens kulturråd upphörde.

I den nya fördelningsmodellen blev ordet "Länsmusik" i praktiken obsolet, åtminstone i förhållande till den statliga bidragsgivningen. Dels då staten inte längre stod som primär tilldelare av de regionala musikbidragen, och dels då den nya lagtexten rörande fördelning av regionmedel endast talade om "professionell [...] musikverksamhet", och inte nämnde länsmusikverksamhet.⁶⁰ Fördelningen av statsbidraget till kultur skulle utgå från de nya nationella kulturpolitiska målen, med "möjligheter till regionala prioriteringar och variationer".⁶¹ Musikinstitutionernas särart sinsemellan, utmejslade sedan länsmusikreformen, kunde nu fortsätta att utvecklas.

RIKSKONserter GÅR MOT NEDLÄGGNING

Vad gäller förhållandet mellan den regionala musikens administrativa plats i förhållande till staten och regionen, var kultursamverkansmodellen den viktigaste förändringen som följde på den nya kulturpolitiken. Men på ett övergripande plan fanns det ytterligare ett förslag som – i olika mån beroende på län – skulle komma att påverka den regionala musiken i landet: förslaget att lägga ner Stiftelsen Svenska Rikskonserter och rikta om dess anslag.

Sedan 1988 års omstrukturering av Rikskonserter, hade verksamheten präglats av en produktion av en stor mängd konserter med en visserligen varierande, men överlag hög mängd produktioner per år mellan 1989–2010 (40–129 per år). En snabb titt på Rikskonserterns siffror ger för handen ett genomsnitt på 95 produktioner per år under perioden.⁶² Under verksamhetsåren hade organisationens nationella konserter nått mellan 78 000 åskådare vid lägsta året 2010 – året före den planerade nedläggningen – och drygt 183 000 personer toppåret 1998 (publikstatistiken omfattar endast åren 1998–2010). Endast vid två produktionsår – 2007 och 2010 – nådde dessa produktioner totalt färre än 100 000 åskådare.⁶³

År 2004 var det 50 år sedan 1954 års musikbetänkande föreslagit en statligt finansierad och rikstäckande konsertbyråverksamhet, och 40 år sedan ecklesiastikminister Ragnar Edenmann (S) initierat denna verksamhet på försök, syftande till att bygga ut ett glest nationellt konsertväsende. Nu, ett halvt sekel senare var den professionella konsertverksamheten spridd till landets alla delar såväl genom Länsmusiken, som genom Rikskonserter, de bägge institutionernas samverkan samt en mängd andra aktörer. I detta förändrade musiklandskap kom fler och fler att anse att Rikskonserterns verksamhet och uppdrag inte sammanföll med den rådande situationen. I maj 2004 nådde denna diskussion *Svenska Dagbladets* debattsidor genom inlägg av Ulla Rydbeck, före detta producent och produktionschef på Rikskonserter. Rydbeck menade att Sverige och omvärlden förändrats sedan uppdraget gavs, och att verksamheten borde ses över.⁶⁴ På debatten följde genmälen från Rikskonserterns direktör Björn Stålné och styrelseordförande Kenneth Kvist⁶⁵, från länsmusikchefen i Uppland och dåvarande ordföranden i länsmusikchefernas sammanslutning Musikchefskollegiet Göran Kåver⁶⁶. Avslutningsvis gavs Ulla Rydbeck sista ordet.⁶⁷ Debatten handlade inte så mycket om Rikskonserterns uppdrag, utan snarare huruvida Rikskonserterns organisation var det bästa sättet för dess tillämpning. Rydbeck skrev att Rikskonserter hade problem med att fokusera sig på sitt huvuduppdrag att producera turnéer med spridning över hela landet, och att organisationen antingen borde läggas ner eller bantas kraftigt. Därtill borde möjligheten att fördela dess verksamhetsgrenar på andra huvudmän utredas. Kvist och Stålné menade å sin sida att det som Rydbeck såg som ett problem i själva verket var en styrka och ett resultat av medvetna val, syftande att tjäna det svenska musiklivet och dess förutsättningar nationellt och internationellt. I debattens tredje inlägg menade Kåver att Rikskonserter inte insett att förhållandena inom musiklivet förändrats sedan 1990-talets början, och ställde sig frågande till om Rikskonserter var den bästa utföraren av uppgiften att förse landet med levande musik. "Notera till exempel att Länsmusiken varje år producerar 13 000 konserter i [...] landet, medan Rikskonserter gör 600!" exemplifierade han, men betonade att Rikskonserter likväl fungerade bra i andra hänseenden, varför han menade att verksamheten visserligen borde utredas av regeringen, men inte läggas ner.

Halvtannat år efter debatten, den 26 augusti 2005, anordnade Regeringskansliet en hearing syftande till att diskutera Rikskonserterers roll i musikpolitiken och musiklivet. Uppslutningen från musiklivet var stor, med företrädare från länsmusikorganisationerna, kommuner och landsting, Statens kulturråd, musikarrangörer och arrangörsföreningar samt enskilda musiker. Enligt kulturdepartementets anteckningar från mötet, författaren tillhanda av Philip Johnsson (S), ordförande i Regional Musik i Sverige (f.d. Länsmusikens samarbetsråd), betonades en samsyn i att Rikskonserterers produktioner var av hög kvalitet och att den även i framtiden hade en viktig uppgift som central organisation i svenskt musikliv – inte minst som överblickande organ. Samtidigt sades att stiftelsen upplevdes som en "gammalmodig och sluten Stockholmsinstitution utan tillräcklig kontakt med Sveriges regionala musikliv". Återkommande ord i diskussionen var "flexibilitet" och "nätverk", och under denna hearing lades åsikten fram att denna flexibilitet skulle kunna ta sig uttryck i att uppdraget förändrades, den egna produktionen upphörde, och att organisationen istället kanske borde stå som expert i projekt initierade av musiklivet i stort, och inte bara Länsmusiken.⁶⁸

Scenkonst Västernorrland, Nordiska kammarorkestern tillsammans med Christian Lindberg, 2004.
Foto Mats Bäcker.

”EN NY PLATTFORM FÖR MUSIKEN” – DEN MUSIKPOLITISKA KARTANS RITAS OM YTTERLIGARE

I 2009 års kulturutredning och i regeringens efterföljande proposition *Tid för kultur* kan vi se hur många resonemang från 2005 års hearing återkommer. Redan 2009 års kulturutredning föreslog att det statliga stödet till Rikskonserter skulle slopas. Som motivering anfördes att den regionala infrastrukturen för musikområdet förändrats under de senaste decennierna, och att det regionala institutionsnätet nu kunde ses som väl utbyggt. Propositionen menade vidare att de regionala aktörernas möjligheter att skapa produktioner av högt konstnärligt och kvalitativt värde stärkts, och att Rikskonserterns betydelse för dessa möjligheter därmed minskat.⁶⁹

Bengt Jacobsson sammanfattar läget i sin *Kulturpolitik – Styrning på avstånd*:

”Eftersom den regionala infrastrukturen inom kulturområdet hade byggts ut sedan 1974, menade [kultur]ministern Lena Adelsohn Liljeroth][...] att det var dags att se över den roll som Riksställningar, Riksteatern och Rikskonserter hade. Dessa organisationer hade ju inrättats i en tid när det primära var att sprida kulturen ut i landet. Nu argumenterade ministern för att den konstnärliga produktionen i högre grad kunde ske lokalt, och att statens insatser i ökad utsträckning skulle komma att inriktas mot expertstöd och kompetensutveckling.”⁷⁰

Regeringens förslag i propositionen var att statens stöd till Rikskonserter skulle upphöra, och att de statliga medel som tilldelats stiftelsen istället skulle omfördelas till tre verksamhetsområden:

- Funktioner av ett övergripande statligt intresse.
- Regional musik.
- De fria musikgrupperna.

För att vidare utreda formerna för denna nya politik tillsattes den 29 oktober 2009 en utredning ledd av Eric Sjöström syftande till, som direktivet skrev, ”en ny musikplattform”. Utredningen, vars betänkande kom att heta *I samspel med musiklivet*, tillsattes samma dag som Chris Heisters utredning kring kultursamverkansmodellens utformning, och fick samma arbetstid till förfogande som första delen av densamma – resultatet skulle redovisas senast den 15 februari 2010. Direktivet till musikplattformsutredningen⁷¹ betonade vidare att statens insatser – så när som på Statens kulturråds bidragsgivning till musiklivet – skulle inriktas på nationell överblick, kompetensuppbyggnad, och nationell samverkan. Den nya nationella myndigheten skulle alltså inte ta hand om direkt produktion av konserter. Medlen för denna skulle istället föras över till bland annat stöd för fria grupper.

Som huvudförslag anbefalldes utredningen att de statliga insatserna på musikområdet skulle renodlas till en myndighet som skulle ansvara för musikfrågor av nationellt intresse. Myndigheten skulle ha Statens musiksamlingar som grund, och dess verksamhetsområden skulle breddas under det nya namnet ”Statens musikverk”. Denna myndighet skulle tilldelas ett uppdrag för att främja framförandet av levande musik, och bevara och tillgängliggöra (det musikaliska) kulturarvet. Vidare lades ett alternativt förslag fram, där den nationella Musikplattformen inrättades som en särskild enhet vid den nya myndigheten.

Baserat på de kommande framtida förhållandena, med ökat regionalt huvudmannaansvar dito kulturen och mer omfattande förhandlingar mellan Statens kulturråd och landstingen till följd,

samt utredningens direktivtolkning att Rikskonserter efterföljare inte i första hand skulle driva enskilda scener eller produktioner, drog utredningen två huvudsakliga slutsatser vad gäller särskilda behov i musiklivet. För det första menade *I samspel med musiklivet* att en förstärkning av det som man benämnde "det fria musiklivet" var "mycket angelägen".⁷² Denna kunde ske genom att en del av verksamhetsmedlen till Rikskonserter omfördelades till Statens kulturråd och till den nya Musikplattformen. Mot bakgrunden av att Rikskonserter skulle upphöra med sin verksamhet, framlade utredningen för det andra slutsatsen att även de regionala institutionerna var i behov av stöd – framför allt för interregionala samarbetsprojekt och turnésamarbeten. Även här tänktes den nya Musikplattformen utgöra en viktig part.⁷³

"DET FRIA MUSIKLIVET" – REGIONALT OBUNDNA AKTÖRER I POTENTIELL BIDRAGSSKUGGA

I samspel med musiklivet bedömde att den nya musikpolitiken skulle leda till att den kategori som benämndes "det fria musiklivet" skulle komma att behöva särskilt stöd. Som grund för detta anfördes farhågan att gruppernas ofta geografiskt obundna natur skulle lämna dem utanför de regionala stödstrukturerna.

För att sektorn skulle kunna "bli en part på samma villkor som Länsmusiken",⁷⁴ föreslog utredningen att Statens kulturråds anslag "Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper, arrangörer samt vissa aktörer av kulturpolitiskt intresse"⁷⁵ förstärktes med 10 miljoner kronor i frigjorda medel från indragningen av de statliga pengarna till Rikskonserter. Vidare menade utredningen att verksamhetsbidraget på arrangörsnivå huvudsakligen borde fördelas regionalt, men att vissa resurser i fortsättningen borde fördelas från central nivå till arrangörer av strategisk betydelse. Därför föreslog utredningen att sex miljoner kronor skulle omfördelas från Rikskonserter till Statens kulturråd med avsikt att förstärka stödet till arrangörer.⁷⁶ Därtill betonade utredningen behovet av stöd till samarbetsprojekt. Således föreslog utredningen att 25 miljoner kronor i framtiden skulle omfördelas från Rikskonserter verksamhet till "ett särskilt anslag för samarbetsprojekt i musiklivet av nationellt intresse", förslagsvis inom den föreslagna musikmyndigheten. Utredningen betonade att medlen inte fick användas till administrativa kostnader, och att dess fördelning skulle utföras av ett råd bestående av bland annat "ledamöter som har ett stort förtroende inom musiklivet".⁷⁷

STATENS MUSIKVERK OCH MUSIKPLATTFORMEN – EN NY NATIONELL MUSIKMYNDIGHET

När *I samspel med musiklivet* omsattes i politik, kom det alternativa förslaget, att Musikplattformen blev en del av Statens musikverk, att genomföras. Således blev Statens musikverk en sammanslagning av en rad sinsemellan olika musikpolitiska uppdrag av vad utredarna beskrev som "överblickande, nationell betydelse". Myndighetsinstruktionen krävde att Musikplattformen skulle vara en egen avdelning, varmed den intog en institutionell särställning; de andra verksamheternas struktur beslutades enligt samma förordning av myndigheten själv.

I uppdraget framgick bland annat att Statens musikverk skulle främja "ett varierat musikaliskt utbud i hela landet som är präglad av konstnärlig förnyelse och hög kvalitet" och "utvecklingen av ett professionellt musikliv".⁷⁸ Vidare skulle Statens musikverk ha "ett särskilt beslutsorgan som benämns Konstnärligt råd", med uppgift att pröva frågor om statsbidrag enligt förordningen om statsbidrag till musiklivet, samt att vara rådgivande i strategiska frågor rörande bidragsgivningen.⁷⁹

I förordningen om statsbidrag till musiklivet, utgångspunkten för bidragstilldelningen, framgick med en nästintill identisk formulering att syftet med statsbidraget till musikverksamhet var att "främja ett varierat musikaliskt utbud i hela landet som präglas av konstnärlig förnyelse och hög kvalitet".⁸⁰ Vidare fastslogs att bidrag fick lämnas i form av projektbidrag till juridiska och fysiska personer verksamma inom musikområdet⁸¹, och att de fick tilldelas samarbetsprojekt av professionell art och av nationellt intresse. Dessa samarbetsprojekt kunde i sin tur "innefatta aktörer inom det fria musiklivet, myndigheter och institutioner."⁸² Slutligen skulle "[D]et fria musiklivet, musikalisk mångfald och barn- och ungdomsperspektivet prioriteras [vid fördelning av bidrag]".⁸³

Efter 2011 – det nya musikpolitiska landskapet

MUSIKORGANISATIONER MED REGIONALT UPPDRAG

Förutsättningen för kultursamverkansmodellens genomförande var – och är – att de enskilda landstingen och regionerna i Sverige valt att delta. Perioden 2011–2013 hade 20 av dessa gått med, och i skrivande stund (april 2015) är Stockholm det enda som inte gått med. Huvudstadens regionala musikuppdragstagare, Stockholms läns blåsarsymfoniker, får alltså direkta anslag av Statens kulturråd enligt den ordning som förelåg innan den nya modellen. Sitt länsmusikuppdrag får organisationen från sin huvudman Stockholms läns landsting.

Men med Stockholm som undantag, tilldelas alltså landets övriga regionala kultur- och musikuppdragsorganisationer medel efter att i samråd med sitt landsting eller sin region ha utformat en regional kulturplan, vilken godkänns av region- eller landstingsfullmäktige. Kulturplanen finansieras regionalt, kommunalt och statligt via Statens kulturråd. Den regionalisering av musiken, som inleddes med länsmusikreformen och som fortsatte med kultursamverkansmodellens införande, har därigenom fortsatt.

Estrad Norr, TPFC (trompianofagocello projektet) från vänster Katarina Åhlén, Stefan B Nilsson, Lena Byström och Waldemar Swiergiel, 2011. Foto John Garrett Short.

I och med att musikuppdragen regionaliserats, har också själva begreppet länsmusikuppdrag ändrat betydelse. Ordet används visserligen av vissa regionala musikorganisationer, men i och med att begreppet "länsmusik" med fallet Stockholm som undantag inte längre används i lagtext, och i och med att vissa regioner inte alls använder ordet, har begreppet förlorat sin landsomfattande innebörd. Istället har det bredare begreppet "Regional musikverksamhet" och "regionalt musikuppdrag" vunnit mark. I mars 2015 bytte organisationen Länsmusikens samarbetsråd, LÄS, namn till Regional Musik i Sverige, RMS. Det nya begreppet speglar de före detta länsmusikinstitutionernas nya situation. Till begreppen länsmusikuppdrag och regionalt musikuppdrag återkommer vi i undersökning 2.

STATENS MUSIKVERK/MUSIKPLATTFORMEN EFTER 2011

Som överblickande myndighet för musikuppdrag av "nationell betydelse" har Statens musikverk och Musikplattformen övertagit en mängd nationella musikpolitiska uppgifter från andra organisationer. En del av dessa hade en motsvarighet i Rikskonserter. Sistnämndas kanske mest framträdande uppdrag för regionala musikorganisationernas del, att komplettera den regionala och lokala musikproduktionen, hade emellertid ingen motsvarighet i den nya myndighetens instruktion. De medel som frigjordes från Rikskonserter och som kom Musikplattformen till del, skulle användas som medel till samarbetsprojekt. Som vi tidigare sett, förordnades att projekten kunde ägas av såväl institutioner som av det som benämndes "det fria musiklivet", men vi har också sett att det fria musiklivet, musikalisk mångfald och barn- och ungdomsperspektivet skulle ges prioritet.

Att den grupp som benämns "det fria musiklivet" skulle prioriteras i Statens musikverk bidragsgivning bör ses som en följd av bedömningen att det regionala musiklivet ansågs väl utbyggt i den förberedande utredningen, och att gruppen bedömdes riskera att tappa sin finansiering vid Rikskonserterns nedläggning.

På Statens musikverk hemsida redovisar Musikplattformen sitt samlade projektstöd till musiklivet från starten 2011 fram till 2015 års första ansökningsomgång. En sammanräkning av anslagen ger för handen en totalsumma på drygt 100 miljoner kronor.⁸⁴ Att bedöma vilka medel som gått till motsvarande länsmusikuppdrag i dessa siffror är svårt, inte minst för att uppdragen skiljer sig åt regionerna sinsemellan. Men tydligt är att även om institutioner och representanter för institutioner med regionalt musikuppdrag återfinns bland de sökande och även i någon mån bland dem som får bidrag, så gick fram till 2015 års ingång de fördelade anslagen i första hand till aktörer inom "det fria musiklivet" i linje med myndighetens uppdrag.

För att undersöka möjligheterna till samarbete mellan myndighetens prioriterade områden och den regionala musiken, genomförde Statens musikverk hösten 2013 en kartläggning av regionala musikresurser, och sammanställde i en enkät svar från 20 regionala musikorganisationer, varav samtliga medlemmar i dåvarande Länsmusikens samarbetsråd (Vara Konserthus och Folkmusikens hus, som är med i organisationen, undantogs). Syftet var att identifiera förutsättningar för musiksamarbeten i regionerna i landet.

I enkäten framgick bland annat att alla svarande engagerade frilansmusiker årligen, och att 16 organisationer på samma basis enligt egen uppgift engagerade över 100 stycken. Totalt svarade 19 organisationer att de samarbetade med andra länsmusikorganisationer. 18 organisationer svarade vardera jakande på frågan om de turnerade nationellt och internationellt med sina ensembler respektive produktioner. 14 organisationer uppgav att de någon gång sökt stöd från Musikverket. Tio stycken uppgav i en annan fråga att de någon gång avstått, vilket förklarades med bland

annat tidsbrist och att de inte trodde att stödet var riktat åt regionala musikorganisationer. I en kommentar i rapporten står det att det är viktigt att organisationerna får reda på vilka stöd som kan sökas, hur det ska gå till och till vilka ändamål. Som exempel anfördes samarbeten mellan organisationerna.

I regleringsbrevet för 2015 tilldelade den nya regeringen Statens musikverk möjligheten att initiera samarbetsprojekt, en möjlighet som inte funnits förut.

Sammanfattning undersökning 1. Länsmusiken och omgivande musikpolitik från början till nutid

Åren kring 1970 etablerades två statliga institutioner för att säkerställa att professionell konsertmusik kom hela Sverige till del: regionmusiken (en myndighet under utbildningsdepartementet med regionala avdelningar) och Rikskonserter, en statlig stiftelse med ansvar för kompletterande regional produktion och nationell samordning. Dessa två organisationer levde vidare fram till 1980-talets slut, då regionmusikens uppdrag i alla län utom Stockholms delegerades till landstingsnivå. Regionaliseringen beredde väg för en utveckling där de före detta regionmusikorganisationerna gick olika vägar i termer av ensemblesammansättning, associationsform och ägandestruktur inom landstingen. Under 90-talet minskade statens ekonomiska andel av finansieringen, vilket ledde till ytterligare förändringar i ensemblesammansättningar och strukturer. Därtill specialiserades de enskilda uppdragen i regionerna alltmer.

Rikskonserter, som grundats något år innan regionmusiken, kompletterade den regionala musikproduktionen genom ett centralkontor och ett antal regionala. I samband med Länsmusikreformen togs de regionala kontoren över av ett antal länsmusikorganisationer. Själva Rikskonserter fortsatte med kompletterande produktioner, nationell och internationell bevakning och samordning, och samarbeten med länsmusikorganisationer.

Under 00-talets första decennium hade länsmusikorganisationerna utvecklats mycket sinsemellan, och själva den totala bilden av det regionala musiklivet i Sverige hade, enligt många, förändrats. Därför började Rikskonserterns roll att diskuteras. Mot slutet av decenniet beslutade riksdagen att organisationen skulle läggas ner, och eftersom det regionala musiklivet ansågs "ha blivit allt starkare" och därmed kunna upprätthålla ett bra musikutbud, lämnades inte Rikskonserterns producerande uppdraget vidare. Istället inrättades myndigheten Statens musikverk, vars avdelning "Musikplattformen", skulle stödja samverkansprojekt av nationellt intresse inom musiklivet, vara kontaktförmedling, pröva statsbidrag till musiklivet och prioritera det fria musiklivet, musikalisk mångfald och barn/ungdomsperspektivet. I utredningen som föregick beslutet att inrätta Statens musikverk/Musikplattformen nämndes också att stöd framför allt skulle komma att behövas för interregionala samarbetsprojekt och turnésamarbeten, och att den nya musikplattformen "även här[skulle bli] en viktig part". Längre fram kommer vi att se att detta är något som ännu efterfrågas.

Statens musikverk inrättades i maj 2011. Samma vår sjösattes en ny reform med mycket stor betydelse för de gamla länsmusikinstitutionerna. Reformen, kultursamverkansmodellen, innebär att regionerna i samråd med sina kulturinstitutioner utarbetade en kulturplan, som fick ett totalanslag från Statens kulturråd uppgående till en viss andel av planens totala kostnad. Övriga kostnader täcktes regionalt och kommunalt. Tidigare hade varje enskild institution sökt verksamhetsmedel från Statens kulturråd, men nu ökade regionens roll, liksom den renodling av Länsmusikens regionalisering som inletts 1988. Modellen förutsatte regionernas aktiva beslut att delta, och omfattade år 2015 samtliga regioner och landsting utom Stockholm.

Eftersom organisationerna kommit att se så pass olika ut, och i och med att länsmusikbegreppet tappade mark på ett övergripande nationellt plan, började man tala om regionala musikuppdrag, även om vissa landsting och regioner behöll begreppet "länsmusikuppdrag".

Den här rapportens författare har karakteriserat den nya situationen som ett nytt musikpolitiskt landskap, där den regionala nivån kommit att bli av yttersta vikt, samtidigt som kommunikationen med den statliga nivån på det hela taget har försvunnit för många av musikorganisationerna (till detta återkommer vi i undersökning 4). Därtill har Rikskonserter nedläggning, vilket omvittnas i samma del, inneburit att nationella turnéer försvunnit, och musikcheferna vittnar om en avsaknad av ett övergripande nationellt perspektiv, detta trots att den föregående utredningen noterat just dessa behov. Det är alltså ett landskap, sammanfattningsvis, där de regionala organisationerna rör sig mycket inom sina egna regioner, men där det gränsöverskridande arbetet minskat.

Gotlandsmusiken, Bara Ödekyrka, Gotlands Blåsarkvintett, 2013. Foto Jonas Nyberg.

Undersökning 2. Begrepp

Vi kommer nu att fortsätta rapporten med en diskussion kring två begreppspar som är centrala i musikpolitiken. Dels begreppen "länsmusikuppdrag"/"regionalt musikuppdrag", och dels begreppen "det fria musiklivet"/"det institutionella musiklivet".

Länsmusikuppdrag/Regionalt musikuppdrag

Som framgått i den historiska framställningen, har de musikuppdrag som vi tidigare benämnde "Länsmusiken" bytt namn och form. På 70-talet talade man om "Regionmusiken", från 1988 talade man om länsmusik, och numera talar man på nationell nivå om regional musik. I vissa landsting och regioner används dock fortfarande begreppet "länsmusik".

Under arbetet med den här rapporten har författaren noterat hur begreppet "länsmusikuppdrag" använts med skiftande innebörder. Dels har det använts med syftning till själva uppdragets ägare, och dels har det använts med själva uppdragets innebörd i åtanke. Ofta stöter man på begreppet "nationellt länsmusikuppdrag". Eftersom orden är centrala i det nya musikpolitiska landskapet, ska vi nu granska dessa begrepps olika innebörder.

När länsmusikreformen genomfördes 1988, slöts som framgått ovan ett avtal mellan Landstingsförbundet och Statens förhandlingsnämnd, vilket styrde villkoren för landstingens länsmusikuppdrag. Vi kan läsa om dessa i utredningen *Ut med musiken*, där det framgår att överenskommelserna för länsmusikreformen bland annat innebar att "landsting[en] [...] svara[de] för att en regional musikplanering [kom] till stånd, som [gav] en total bild av musiklivet i regionen". Länsmusikens verksamhetsbidrag fastställdes genom förhandlingar, vilket ändrades från och med verksamhetsåret 2000, då Statens kulturråd fick uppdraget att efter ansökan fördela bidragen till Länsmusiken. Det är mot bakgrund av denna utveckling som Statens kulturråds riktlinjer från 2001 utarbetades, de som återkommer på sidan 16. Redan innan kultursamverkansmodellens successiva införande framgick det emellertid i Statens kulturråds regleringsbrev vilka institutioner som skulle få dessa medel.⁸⁵ Redan då och där användes begreppet "Regional musikverksamhet", och inte "länsmusikverksamhet".

Trots att själva förordningen som styrde kulturmedelstilldelningen nämner såväl regional musikverksamhet som länsmusikverksamhet⁸⁶, är alltså begreppet "nationellt länsmusikuppdrag" problematiskt. Med detta i åtanke, finns det inget som hindrar att vi tar Statens kulturråds nämnda riktlinjer i beaktande, när vi talar om länsmusikuppdraget i övergripande bemärkelse.

Regionerna har alltså sedan länge haft en viss autonomi i möjligheterna att utforma sina uppdrag, och denna har ökat sedan kultursamverkansmodellens införande. Detta innebär inte att statliga riktlinjer för musiken helt saknas i den nya modellen. I förordningen om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet,⁸⁷ som är en av lagarna som styr kultursamverkansmodellen, framgår exempelvis att landstinget eller regionen ska ansvara för att bidragsgivningen till kulturen ska främja en god tillgång för länets invånare till (bland annat) professionell musikverksamhet. De nationella kulturpolitiska målen ska stå i fokus, och utrymme finnas för regionala variationer.⁸⁸ I praktiken syns dessa variationer tydligt när man ser på hur landets regioner ställer upp musiken i kulturplanerna; vissa regioner, som Skåne och Västra Götaland, talar inte alls om länsmusik, men istället om regionala musikuppdrag, och inkluderar därigenom fler verksamheter. I andra, som i Uppsala läns landsting, används alltså begreppet länsmusikorganisation i den regionala kulturplanen.

Länsmusikuppdraget, men också de regionala musikuppdragen, handlade och handlar alltså om att tillgodose regionens invånare med professionell konsertmusik. Historiskt sett handlar uppdraget också bland annat om att engagera frilansmusiker (att detta uppdrag alltså spelar stor roll återkommer vi till i undersökning 3).

Men begreppet har inte bara en historisk och en förvaltningsteknisk innebörd, utan också en innebörd kopplad till hur det faktiskt används. Författaren har bett tre regionala musikchefer, som aktivt förhåller sig till begreppet i sin verksamhet, att ge en definition av länsmusikbegreppet. Även om vi ska vara försiktiga med att dra allmänna slutsatser ur svaren, ser vi att begreppets historiska bäring återkommer i de tre definitionerna.

"Länsmusikverksamhet bedrivs riktad till regionens arrangörsled, i regionens hela geografiska område, med en bred genrerepresentation, hög konstnärlig kvalitet och till allra största delen utförd av professionella frilansmusiker."

"Länsmusik – En organisation som ansvarar för att hela, eller delar av länets insatser på musikområdet når alla medborgare i enlighet med uppsatta mål."

"Länsmusikverksamhet bedrivs i dialog med lokala arrangörer i länsmusikorganisationens alla kommuner, har genremässig bredd och bedrivs med professionella frilansmusiker."

"Det fria musiklivet"/"Det institutionella musiklivet"

Ett annat begrepp som blivit centralt i det nya musikpolitiska landskapet är "det fria musiklivet", som används i bland annat utredningar och lagtexter. Som begrepp är "det fria musiklivet" vida använt, och kontrasteras ofta mot "institutionerna", vilka ofta kallas "det institutionella musiklivet".

Det finns två skäl att diskutera begreppen. Precis som med länsmusik/regional musik definieras och avgränsas begreppen för det första sällan. För det andra har begreppen blivit viktiga i diskussionen kring medelstilldelning – vilket blev tydligt när företrädare för "det fria musiklivet" under uppropet "Ett musikliv för alla" år 2014 bland annat krävde att 20 % av de offentliga musikanslagen skulle gå till nämnda musikliv.

Vid en snabb genomgång av de senaste 40 årens utredningar, tycks själva begreppet "det fria musiklivet" växa fram under 1980-talet. Utredningen *Sveriges Musikråd* talar om fria grupper, och nämner Folkoperan i Stockholm. (Just "fria grupper" hade för övrigt fått statligt stöd sedan 1973.⁸⁹) I utredningen redovisas ett remissvar från Musikcentrum, som talar om "Fria tonkonstnärer".⁹⁰ I *Ut med musiken* 1988 omnämns "Fria musikgrupper" som exempel på aktörer som musikstiftelserna ska inkludera i musikplaneringen.⁹¹ Den första gången "det fria musiklivet" formuleras i de utredningar och propositioner som författaren gått igenom tycks vara i 1996 års kulturproposition, där det står "Statens stöd till det fria musiklivet kompletterar [...] insatser [...] på regional och lokal nivå".⁹² I 2006 års orkesterutredning, skriver utredaren vid ett tillfälle "det s.k. fria musiklivet".⁹³ Kulturutredningen 2009 redovisar remissvar till orkesterutredningen från "Det fria musiklivet", och den efterföljande propositionen använder begreppet när den ska presentera vilka kategorier som får ökat stöd.⁹⁴ Slutligen, i 2010 års betänkande *I samspel med musiklivet* används begreppet mycket flitigt. Här definieras också begreppet: "Med det fria musiklivet menas de grupper, ensembler och organisationer som står utanför institutionerna."⁹⁵ Värt att notera här är att definitionen inte nämner frilansande individer.

Den här rapportens referensgrupp av musikchefer har vid ett tillfälle talat om att begreppet kanske växt fram som en parallell till teaterområdets begrepp "fria grupper", vilket i ljuset av att Folkoperan tas upp som tidigt exempel på en fri grupp inte verkar osannolikt.

Som vi sett i historiken, fokuserade utredningstexterna kring 2010 till stor del på den statliga stödstrukturen mot "det fria musiklivet", eftersom regionaliseringen bedömdes leda till den geografiskt obundna verksamheten riskerade hamna mellan stolarna. Samtidigt bedömdes länsmusikorganisationerna stå sig väl inom ramen för sina respektive regionala strukturer. När Statens musikverk och Musikplattformen fick sina instruktioner och föreskrifter, betonades således att "det fria musiklivet" skulle prioriteras vid medelstilldelning, vilket bör ses i ljuset av utredningens farhågor. Prioriteringsinstruktionen innebar emellertid inte att endast "det fria musiklivet" kunde komma ifråga för anslag, vilket framgick i föreskriftens § 4.

Ställda bredvid varandra, får man lätt bilden av att det "fria musiklivet" och det "institutionella musiklivet" symmetriskt uppfyller var sin del av det totala musiklivet i landet. Att den bilden inte stämmer, och att gränsen mellan det "fria" och det "institutionella" musiklivets verksamhet inte är lätt att dra, blir tydligt i 2013 års enkät och intervjuer till de före detta länsmusikorganisationerna, genomförd av Musikplattformen (det ska sägas att problematiken var uppmärksamman redan innan; ett av syftena med enkäten och intervjuerna var att undersöka hur samarbeten mellan de före detta länsmusikorganisationerna och det fria musiklivet såg ut.)

I enkäten uppger alla organisationer att de i olika grad samarbetar med det "fria musiklivet", och några uppger att all verksamhet sker i samverkan med det "fria musiklivet". Många meddelar också att de vill samverka än mer. Därigenom framgick att den före detta Länsmusiken mycket lågt räknat skapade 3 000 frilanstillfällen per år – till detta återkommer vi i undersökning 3.

Gränsdragningarna mellan de före detta länsmusikorganisationerna och "det fria musiklivet" är alltså svåra. Hur ska man till exempel betrakta en frilansare som tillfälligtvis arbetar inom en institution? Eller en som fördelar sin yrkesutövning mellan en institution och en fristående grupp?

I sin medelstilldelning utgår Statens kulturråd och Musikplattformen från var sin föreskrift: den om statsbidrag till det "fria kulturlivet inom teater-, dans- och musikområdet"⁹⁶ respektive den om statsbidrag till musiklivet.⁹⁷ Lagtexterna definierar inte det fria kulturlivet, till skillnad från förstnämnda föreskrifts föregångare, som talar om teater-, dans- eller musikverksamhet i mindre ensemble eller fri grupp, och vars verksamhet inte bedrivs av institution som får statsbidrag.⁹⁸ På förfrågan från Svensk Scenkonst föreslår en myndighet följande definition av det fria kulturlivet: "Fria yrkesverksamma utövare i form av fria grupper, aktörer, organisationer och arrangörer som inte har en offentlig huvudman men som kan uppbära offentligt stöd".

Hos företrädare för den före detta Länsmusiken väcker begreppen "det fria" respektive "det institutionella" musiklivet blandade reaktioner. Under arbetets gång har författaren bitt företrädare för de före detta länsmusikorganisationerna att definiera och kommentera begreppen. Avslutningsvis ska vi därför läsa en positiv och en negativ ingång till begreppen.

En positivt inställd musikchef definierar: "[P]rofessionella musiker, men inte [...] anställd[a] på en institution. [...] De fria har ingen arbetsgivare som ger fast anställning. Inom [vår organisation] har vi inga problem att definiera det, det är en ganska given definition. [...] Men fria musiklivet

kan ju innehålla mer än frilansare. Det kan innefatta arrangörsrollen. Det kan innefatta folk som befinner sig i andra delar av processen [...]. Det på så sätt en ganska stor grupp som går in under det fria musiklivet. Det kan också vara organisationer [...], som inte skulle se sig som en del av frilansare, men inte heller institution.”

En kritiskt inställd musikchef säger: ”Det fria musiklivet är ett uttryck som kan användas om de professionella musiker som inte [är anställda] vid en institution. Det olyckliga med uttrycket är att det är mycket oprecist och att det implicit sprider värderingen att det finns ett ofritt musikliv. En professionell frilansmusiker är inte knuten till en institution. [...] En musikinstitution är en organisation som finns i det statliga- och regionala nätverket av professionella arbetsgivare på musikområdet. [...] Gemensamt för dessa är att de har sin huvudfinansiering som anslag från det allmänna.”

Sammanfattning undersökning 2. Begrepp

Kapitlet granskar två begreppspar: dels länsmusikuppdrag/regionalt musikuppdrag, dels ”Det fria musiklivet”/ ”Det institutionella musiklivet”. Båda begreppsparen är centrala i musikpolitiken, och kapitlet nyanserar och förklarar dem.

Beträffande uppdragsbegreppen framgår följande: länsmusikreformen innebar att institutionerna tilldelades medel efter förhandling och i enlighet med den principöverenskommelse mellan Statens förhandlingsnämnd och dåvarande Landstingsförbundet, som låg till grund för hela reformen. Från år 2000 tilldelades istället statliga medel från Statens kulturråd; från 2001 i enlighet med dess dokument ”Riktlinjer och villkor för statligt verksamhetsbidrag till länsmusikverksamhet”. I bägge dessa ställdes bland annat krav på att en regional plan för musiken skulle finnas, att verksamheten skulle återspegla länets musikliv och att professionella frilansartister skulle inkluderas. Under rubriken ”bidrag till regional musikverksamhet” framgick åren före kultursamverkansmodellen redan i Statens kulturråds regleringsbrev vilka länsmusikorganisationer som skulle få verksamhetsmedel. I nuläget används inte begreppet ”länsmusikverksamhet” från statligt håll i annat än i verksamhetsbidragen till Stockholm, vilka alltså fördelas enligt gammal modell. Det betyder dock inte att musikpolitiska regionala riktlinjer saknas; för att i nuläget kunna uppbära kultursamverkansmedel måste regionerna ansvara för att bland annat tillgängliggöra professionell musikverksamhet för invånarna. Detta uppdrag är det vi benämner det regionala musikuppdraget, och ser olika ut i olika regioner.

Beträffande musiken ”Det fria musiklivet”/”Det institutionella musiklivet” framgår att begreppen blivit mycket relevanta de senaste åren. En samstämmighet råder i att begreppet avser musikaktörer bortom institutionerna. Samtidigt är begreppen inte helt klara: de före detta länsmusikinstitutionerna samarbetar i mycket hög utsträckning med den grupp som omfattas av beteckningen ”det fria musiklivet”, vilket leder till frågan om hur de inblandade ska betraktas. Musikplattformen har genomfört en enkät och intervjuserie med före detta länsmusiken för att undersöka samarbeten mellan dessa organisationer och ”det fria musiklivet”.

Undersökning 3. Före detta Länsmusiken – enskilda institutioner sedan 2011

I den här delen resoneras kring de före detta länsmusikorganisationernas innevarande situation. Inledningsvis kommer vi att beskriva materialet. Därefter kommer övergripande tendenser att diskuteras.

I den tryckta utgåvan av rapporten kommer tre tabeller att finnas med (sida 51 och framåt). Västra Götaland, eftersom det är en stor region med många organisationer som delar på det före detta länsmusikuppdraget; Norrbotten, eftersom vi där har en musikorganisation som är benämns länsmusikorganisation, och där landstinget fått täcka upp för kostnadsökningar, och slutligen Stockholm, eftersom Stockholms läns landsting inte är med i kultursamverkansmodellen.

Övriga regioners tabeller finns i rapportens digitala upplaga, som finns att ladda ner på Svensk Scenkonsts webbplats. Eftersom medelsuppgifterna som skickats in till Svensk Scenkonst ofta är ungefärliga, har de inte ackumulerats. Däremot kan tabellerna var för sig ge en bra bild av hur situationen ser ut i landet.

Undersökningens material

Utgångspunkten för analysen av de före detta länsmusikorganisationernas utveckling de senaste åren är tre empiriska material. Det första är Musikplattformens enkät och intervjuer från hösten 2013, som presenteras i undersökning 1 under rubriken "Statens musikverk/Musikplattformen efter 2011", och där organisationerna ombads uppge bland annat antal årsverken, prioriteter i verksamheten och arbete med frilansare.

Det andra materialet är ihopsamlade uppgifter från de enskilda institutionerna och från regionerna beträffande verksamhetsbidrag perioden 2011 till 2014, alltså åren mellan kultursamverkansmodellens start till det år med senast aktuella siffror vid tidpunkten för insamlingsarbetet.

Det tredje materialet är Statens kulturråds tabell 3 från uppföljningen av kultursamverkansmodellen år 2013.⁹⁹ Siffrorna, som omfattar perioden 2011–2013, visar de totala verksamhetsbidrag för all regional kulturverksamhet för respektive år, fördelat efter stat, region och kommun. Fördelningen redovisas i cirkeldiagram. Statens kulturråd har inte sammanställt några jämförbara siffror för Stockholm, då Stockholm inte är med i kultursamverkansmodellen, varför inga sådana redovisas. 2014 års siffror presenteras hösten 2015. I förekommande fall hänvisas också till regionala kulturplaner.

Länsmusiken Stockholm, Kali, 2014. Foto Petter Magnusson.

I den här rapporten har vi konstaterat att institutionernas situation i landet skiljer sig åt, och att deras respektive situationer dessutom förändrats mycket den senaste tiden. Det har blivit tydligt vid arbetet med uppgiftsinsamlingen. För det första har regionernas inträde i kultursamverkansmodellen inneburit att de pengar som tidigare kom direkt från staten nu fördelas av en aktör närmare själva verksamheten – ofta direkt regionen, men ibland därefter av själva institutionens ledning utifrån ett sammanslaget scenkonstbidrag. I vissa regioner särredovisas inte musikens del av sådana sammanslagna bidrag. Vissa regioner, till exempel Region Skåne, gör inte heller skillnad på statliga och regionala medel i tilldelningen, varför ingen sådan uppdelning inrapporterats till Svensk Scenkonst. Beträffande själva verksamheten, räknar vissa institutioner vidare in andra verksamheter i motsvarande länsmusikbudgeten. Slutligen talar vissa regioner som nämnts inte alls om länsmusikuppdrag, men endast om ett antal regionala musikuppdrag. För att kunna göra en rättvisande sammanställning har författaren valt att fokusera framställningen kring de före detta länsmusikorganisationerna. Det innebär exempelvis att för Region Skånes del redovisas endast verksamhetsbidrag till den före detta länsmusikorganisationen Musik i Syd, även om regionen har fler regionala musikuppdrag än ett. Författaren har i varje tabells inledande del försökt att beskriva situationen i respektive region.

Övergripande tendenser

I nyss nämnda rapport "Kultursamverkansmodellen Uppföljning 2013" lägger Statens kulturråd fram statistik över hur förändringen sett ut i balansen i anslag mellan statliga, regionala och kommunala bidrag för samtliga län och regioner i landet som deltog i modellen 2013, vilket alltså innebär samtliga län och regioner utom Stockholm. De siffror vi ser i tabellbilagan är i löpande priser. Omräknat till 2013 års priser, en tabell som Svensk Scenkonst tagit del av, framgår att de totala statliga bidragen till hela modellen år 2013 låg 0,5 % under 2010 års nivå. Under samma period hade kommunala bidrag ökat med 8,7 %, och de regionala med 12,1 %.¹⁰⁰

Statens kulturråds totala bidrag för fördelning till kultursamverkansmodellen, samt till Stockholms läns kulturfunktioner, grundar sig i det anslag till regional kulturverksamhet, som varje år fastslås av riksdagen i statens höstbudget.¹⁰¹ Vid en anblick på ovanstående siffror är det tydligt att regionerna och kommunerna sammantaget stått för kultursamverkansmodellens totala kostnadsökningar – för perioden fram till 2013 har vi den uppgiften i rena siffror.

När vi går ner på regional nivå, ser vi att konsekvenserna tar sig olika uttryck, beroende på vilken region vi talar om. Att fördela de statliga medlen när de väl kommit till regionen är regionens uppgift. Därför finns i teorin inte ett nödvändigt orsakssamband mellan minskade statliga medel till kultursamverkansmodellen i en region, och utvecklingen av exempelvis musikens bestämda mängd medel ur den statliga potten. I praktiken är det däremot tydligt att ett sådant orsakssamband förekommer. Tydligt blir det till exempel i Norrbottens län, där statens andel av den totala kultursamverkanssumman sjönk med en procentenhet perioden 2011–2013. Samtidigt steg landstingets del av samma pott med 3 procentenheter. För Norrbottensmusiken, som inte får några kommunala pengar från de totala samverkansmedlen, innebar det i praktiken en tydlig nedgång av de medel som kom från staten, som trots en kraftig höjning 2014 likväl slutade på 125 000 kronor, under 2011 års nivå, alltså -1 %. För att kunna bibehålla nivån ekonomiskt, måste därför regionen gå in med medel, vilket också skett; totalt har den regionala delen av Norrbottensmusikens finansiering ökat med knappa 1,9 miljoner kronor, vilket täcker kostnadsökningar, såväl som avsaknade medel från staten.

Men att det är regionen som täcker avsaknade medel är inte alltid fallet. I till exempel Västmanlandsmusiken, där Västerås kommun står för en stor del av ägandet, har vi vad beträffar fördelningen av statliga medel en situation liknande den i Norrbotten. Den tilldelade potten från det statliga anslaget ligger år 2014 i praktiken kvar på 2011 års nivå, men här är det istället kommunen som står för den ökade finansieringen av institutionen, vilket sannolikt kan förklaras med ägarstrukturen.

Men även om vi ibland kan se direkta samband mellan otillräckliga statliga uppräknings och ökat regionalt ansvarstagande, är det emellanåt svårt att alls dra några slutsatser ur siffrorna. Region Halland är ett exempel på det. Av skäl som inte framgår har inte regionen täckt den minskade statliga andelen av anslaget till musiken, åtminstone inte vid en första anblick. Det skulle kunna bero på att regionen inte kunnat täcka upp den svagt minskande andelen statliga medel, men det skulle i just fallet Halland kunna bero på att regionen, som saknar egna ensembler och endast samarbetar med det fria musiklivet, och vars scenkonstbidrag anslås samlat, just detta år funnit andra scenkonstsatsningar mer anpassade till regionens behov.

I fallet Halland vet vi inte vad minskningen beror på, varför ovanstående endast ska förstås som spekulationer. Men spekulationerna belyser svårigheten i att ge en samlad bild av de före detta länsmusikorganisationernas situation i sina respektive regioner. Ett annat exempel på denna svårighet hittar vi i Gävleborg. Sedan 2013 ingår all kulturverksamhet i länet, som blev region 2015, i förvaltningsavdelningen Kulturutveckling, som visserligen särredovisar musik, men inte statliga bidrag, och som i och med förvaltningsförändringen dragit ner kraftigt på administrativa kostnader. Också Gävleborg belyser alltså den för helhetsbilden viktiga frågan om svårigheten att ge en samlad nationell överblick.

Det är alltså svårt att på ett övergripande plan ge ett kort och uttömmande svar på frågan om de före detta länsmusikinstitutionernas situation. Vad vi däremot med säkerhet törs säga, är att de statliga uppräkningsarna till kultursamverkansmodellen inte har varit tillräckliga, och att regionerna och kommunerna har fått täcka upp denna brist i den mån de kunnat. Vad gäller länsmusiken i Stockholm, som ju inte är med i kultursamverkansmodellen, ser utvecklingen likadan ut. Här ligger de direkta statliga anslagen för 2014 på 69 000 kr under 2011 års nivå, och Stockholms läns landsting har fått täcka upp. Men även i landstingets bidrag till institutionen, har länsmusikdelens andel minskat. Om det beror på en verklig sänkning, eller på att landstinget räknat upp sitt andra bidrag för att på så sätt täcka det krympande statliga bidraget framgår inte heller. Men i slutändan pekar även denna utveckling i samma riktning – att regionerna får täcka upp där staten inte räknar upp, vilket på sikt innebär att de före detta länsmusikorganisationernas verksamhet villkoras av sin regionalekonomiska situation och regionpolitiska välvilja.

Trots svårigheterna att uttala sig kort men samtidigt uttömmande om alla organisationers ekonomiska situation, är en sak väldigt tydlig: för frilansmarknaden utgör de regionala musikinstitutionerna sammantaget en väldigt viktig grupp av organisationer. Av de 21 som svar som inkom till Musikplattformens enkät, har 16 rapporterat att de engagerar över 100 frilansmusiker årligen. En har rapporterat 250 och fyra att de engagerar 0–100. I samtal med organisationerna har det blivit tydligt att denna siffra är att betrakta som mycket låg – en stiftelse som inrapporterat 100 till Musikplattformen, uppger på motsvarande vis för författaren exempelvis att de i själva engagerar 250. Andra med samma inrapporterade tal uppger att de engagerar långt över 100.

Om vi gör ett lågt räknat överslag, och säger att alla 21 organisationer engagerar i snitt 100 frilansmusiker, får vi siffran 2 100 för handen. Med grund i de samtal som författaren fört, finns det anledning att tro att den verkliga siffran ligger runt åtminstone 3 000. Det är mycket möjligt att den verkliga siffran är ännu högre.

Sammanfattning undersökning 3. Före detta Länsmusiken – enskilda institutioner sedan 2011

På ett övergripande plan är det tydligt att statens del i finansieringen av all regional kultur stått stilla, och att regionerna har fått täcka upp för de kostnadsökningar som varje årsskifte inneburit. Samtidigt är det svårt att på ett rakt och samtidigt uttömmande sätt säga något om de före detta länsmusikorganisationernas situation i sina respektive regioner. Dels beror det på att organisationerna har olika verksamhetsform, dels beror det på att musiken redovisas olika, och slutligen beror det på att även ekonomin redovisas på olika sätt. Det är däremot tydligt att av det totala antalet medel som regionerna fördelar till de före detta länsmusikorganisationerna, är en krympande andel statliga. Sannolikt beror detta på att regionerna måste använda dessa statliga medel även på andra håll.

På sikt leder utvecklingen med de otillräckliga statliga uppskrivningarna, vilka normalt grundar sig i höstbudgeten varje år, till att de före detta länsmusikorganisationerna blir mer och mer beroende av sina regioner. I många fall har detta visserligen fungerat, men i längden gör det organisationerna och deras uppdrag mer känsliga för regionala förändringar, vilket på sikt kan leda till att resursstarka län i högre grad får ett utvecklat musikliv, medan resurs-svaga län på motsvarande sätt får ett mindre utvecklat.

I slutet resonerar författaren också för att de inlämnade uppgifterna kring frilansande musiker, ställt mot de samtal han fört med regionala företrädare, ger en lågt räknad totalsiffra på 3 000 frilansmusiker årligen för handen.

Musik i Dalarna, Vinterfest, 2014. Foto Kola Productions.

Undersökning 4. Enkät – före detta Länsmusikens nuvarande situation

I mars och april 2015 genomförde rapportens författare intervjuer som utifrån olika positioner arbetar med de före detta länsmusikorganisationerna. Syftet var att lyfta fram synpunkter på vilka möjligheter och problem som 2011 års förändringar medfört, och att framhäva rådande uppfattningar om musikinstitutionernas innevarande situation, möjligheter och svårigheter. Följande förändringar åsyftades: kultursamverkansmodellen, Rikskonserterns nedläggning och Statens musikverks införande.

De intervjuade representerade statlig kulturmyndighet (två svar av tre tillfrågade), regional kulturmyndighet (två svar av sex tillfrågade), regionala musikorganisationer (fyra svar av fem tillfrågade) samt politiska företrädare i före detta Länsmusikens samarbetsråd, nuvarande RMS (två svar av två tillfrågade).

Frågorna som ställdes var

- Vilka är de viktigaste förutsedda följderna av 2011 års reformer, för länsmusikens/musikorganisationerna med regionalt musikuppsdrags vidkommande?
- Vilka är de viktigaste oförutsedda följderna av 2011 års reformer för länsmusikens/musikorganisationerna med regionalt musikuppsdrags vidkommande?
- Vilka behov ser du i dagsläget och i framtiden, för länsmusikens/musikorganisationerna med regionalt musikuppsdrags vidkommande?

Intervjusvaren kommer att redovisas enligt frågornas uppställning, med tillägget "övriga synpunkter" mellan den andra och tredje frågan ovan.

Förutsedda följder av 2011 års reformer

Två svar återkommer med mycket hög frekvens i frågan om reformernas viktigaste förutsedda konsekvenser: en renodlad regional kontakt, och brist på turnéstrukturer bortom den egna regionen.

Alla svar utom ett menar att den viktigaste förutsedda reformen var att modellens införande var att musikinstitutionerna kommit närmare regionerna till följd av kultursamverkansmodellens införande. En politiker säger: "Syftet med reformerna var att stärka den lokala och regionala nivån, och det tycker jag att vi börjar att se resultatet av". Den andra politikern menar att det är tydligt att inflytelserika regionpolitiker blivit medvetna om kulturen, vilket – fortsätter politikern – var syftet.

I frågan om huruvida rörelsen mot den regionala nivån är positiv föreligger olika åsikter; två musikchefer menar att det tydligare huvudmannaansvaret är bra, och flera musikchefer framhåller den ökade regionala kontakten som positiv till sin konstruktion och i sin nuvarande situation, men menar vidare att relationen förutsätter kunskap och förståelse från politiker och tjänstemän. Således föreligger ett ständigt hot i och med att nytilkomna regionala politiker och tjänstemän kanske inte förstår musikens förutsättningar. Baksidan av regionaliseringen, menar många

musikchefer vidare, är att kontakten med staten så gott som helt upphört, och att reformen öppnat för otillräckliga uppräknings av de statliga anslagen. En regional musikchef säger: "Vi på institutionerna har kommit längre bort från [Statens kulturråd] än vad branschen någonsin kunde tro. All kommunikation går via kulturcheferna. Vi har tappat kommunikationen." En politiker menar att staten måste vara tydlig med att bred kultur ska vara tillgänglig i hela landet, och därför tillskjuter medel och anger någon form av minsta utbudsnivå. Den andra politikern skriver att man blivit lovad en helhetsbedömning av Statens kulturråd kring hur institutionerna mår, men uppger att en sådan inte gjorts.

Vidare återkommer alla som besvarat frågorna på ett eller annat sätt till att strukturen för nationella och internationella turnéer har försvunnit. De flesta håller detta försvinnande som en förutsedd konsekvens av Rikskonserterens nedläggning. En musikchef uttrycker sin förvåning över att denna brist ännu inte åtgärdats. En politiker kommenterar Rikskonserterens nedläggning: "Syftet inte att ta bort det [i Rikskonserter] som fungerade, men att få bort det som inte var bra. Statens musikverk tillkomst var jag aldrig del i. Jag tycker inte att det blev bra[...]. Jag vet faktiskt inte riktigt vilken politik som låg bakom." En politiker saknar särskilt det internationella arbetet med utbyten, och menar att åtgärden kräver statlig nivå eller utpekat ansvar. En tjänsteman säger att turné-slingornas försvinnande gick att förutse, och framlägger som sin mening att det inte gjordes någon ordentlig konsekvensanalys. Men å andra sidan, skriver samma tjänsteman, borde man också kunnat ha förutsett att "länsmusikorganisationer som tidigare köpt mycket av Rikskonserter skulle behöva jobba på ett annat sätt för att uppnå en volym av produktioner".

Oförutsedda följder av 2011 års reformer

Alla intervjuvar verkar överens om vilken oförutsedd följd av kultursamverkansmodellen som är mest framträdande, nämligen den om att de statliga anslagen inte räknats upp i tillräcklig mån. Det leder vidare, säger de flesta svaren, till att ansvaret för finansieringen i praktiken läggs över på den regionala nivån. En av musikcheferna säger att "Det oförutsedda är faktiskt att staten sparar bort oss", och en annan menar att "Med den senaste neddragningen [den som gällde vid årsskiftet 2014–2015] börjar hela [kultursamverkans]modellen kännas som ett spel för galleriet", och åsyftar då tendensen att ansvaret för den regionala musiken läggs över på regioner och landsting. Slutligen skriver en politiker: "I allra högsta grad [är det oförutsett] att inte staten har känt sig ansvarig för kultursamverkansmodellen, vilket man [lovat]. Bästa exemplet att man inte förstod detta var när man förhandlade bort 15 mkr till tidskrifterna. Politikerna i kulturutskottet visste inte om vad Kultursamverkansmodellen gick ut på, [varken de nytillkomna 2014 eller deras föregångare]." De som känner modellen väl är istället, menar samma politiker, de regionala politikerna och tjänstemännen.

De låga uppräkningsarna från statligt håll och vittnesmålen om att regionaliseringen lett till en i knapp kontakt med i Statens kulturråd, ger sammantaget för handen en bild av att de regionala musikinstitutionerna i landets alla delar i allt högre grad blir beroende av den regionala nivån – såväl i termer av ekonomi, som av dialog och förståelse för uppdraget. Endast en av de fyra svarande musikcheferna vittnar om en bristande förståelse och från regionen i nuläget, men farhågan är likväl utbredd bland de intervjuade musikcheferna att det är en situation som kan förändras.

Det grundläggande problemet med bristande statliga uppräknings återkommer också hos tjänstemännen: "Pengarna räcker till att säkerställa den gamla strukturen, men inte till att utveckla den. De statliga anslagen, alltså medlen till regional kulturverksamhet från Statens kulturråd, räcker inte till. De har urholkats", skriver en tjänsteman. Som enda svar på frågan om oförut-

sedda följer svarar en annan: "Att de regionala musikinstitutionerna i och med samverkansmodellen och minskad ekonomi riskerar att konserveras i sina gamla former begränsade till sina regionala uppdrag".

Synpunkten att statens uppräknings varit otillräckliga sedan kultursamverkansmodellen infördes är den vanligaste, men inte den enda, följden som aktörerna menar är oförutsedd. En tjänsteman uppger att Rikskonserter hade en stor nätverkskompetens, som inte tagits tillvara av de före detta länsmusikorganisationerna. En musikchef menar vidare, att modellen inneburit ökande administration med rapportering till Statens kulturråd, men utan återkoppling.

Övriga synpunkter

Två övriga problembeskrivningar kring den innevarande situationen återkommer hos musikcheferna. Dels en om betoningen på projekt, och dels en om politisk styrning av musiken.

Två regionala musikchefer återkommer till att betoningen på projekt gör att det stundtals är svårt att uppnå kontinuitet i verksamheten. En musikchef berättar: "En sak som tyvärr framgår är att hela branschen fastnat i de max treåriga [...] utvecklings- och projektmedel som [Statens kulturråd] och [Statens musikverk] delar ut. [...] Men när flera organisationer nu de senaste två-tre åren gått ihop för att [till exempel] anordna turnénätverk, så får de läggas ner när tidsperioden gått ut." En tredje musikchef uttrycker samma sak: "Svårigheter att bedriva ett långsiktigt [...] arbete [då] alltför mycket vilar på korta projekt".

En musikchef uttrycker oro över utvecklingen att den regionala musiken ofta blir en del av förvaltningen och säger att det är en följd av den frihet som landstingen och regionerna har fått i förhållande till den gamla länsmusiken, men menar att inlemmandet leder till att "man gjort om länsmusiken från en fristående institution till en främjande [dito]". I denna fråga skiljer sig dock uppfattningarna åt. En tjänsteman, som representerar en region där musiken är inlemmad i regionen, menar att systemet lett "till en större flexibilitet", och exemplifierar med att balansen mellan produktionerna kunnat anpassas efter regional efterfrågan.

Med syftning på 2015 års pensionsreform, där medel frigjorts till regionerna och till den regionala musiken, men villkorats av Statens kulturråd, noterar en musikchef en möjlig tendens, av ökad styrning hos Statens kulturråd. «Det öppnar för en ny projektifieringstanke trots allt. Ingen vet ännu om det blir några [pengar från de frigjorda pensionsmedlen]. Men de verkar bli utvecklingsmedel. Det är lite som att ge tillbaka Statens kulturråd någon slags styrande roll.»

Behov

Att sammanfatta de regionala musikinstitutionernas behov är, menar en musikchef, svårt, "Det är en otroligt svår fråga, just eftersom det är svårare och svårare att hitta den gemensamma nämnaren när vi talar om [musikorganisationerna med regionalt uppdrag]".

Likväl återkommer de flesta svaren till regional samordning, även om metoden för detta skiljer sig åt. Två tjänstemän fattar sig kort: "Ökad samverkan kring turnéläggning" respektive "Behovet av interregional och nationell samordning av länsmusikens resurser är den största framtidsfrågan som jag ser det. En överlevnadsfråga". Med syftning mot musiklivet i stort säger en tredje "att man måste börja samarbeta mer över länsgränser och geografiska gränser. Det är väldigt tydligt att samarbete ger medel [...]". En fjärde tjänsteman säger att det är önskvärt att olika regioner arbetar med sina musikuppdrag på olika sätt, men att samverkan över länsgränserna behöver utvecklas och "att möjligheterna att arbeta mer organiserat och institutionaliserat mot det fria musiklivet skulle öka".

Cheferna formulerar sig inte lika rakt, men deras svar sammanstrålar i ett uppfattat behov av samarbete över läns- och regiongränserna. Två av dem återkommer till att den regionala och interregionala dialogen måste förbättras, och att det för "[de regionala musikorganisation]erna" handlar [om att hitta sin roll] generellt och specifikt som regional musikaktör".

En tredje musikchef menar att det som den regionala musiken behöver är "en organisation som tar det nationella spridnings- och turnéuppdraget. [De regionala musik-]organisationerna skulle kunna ta sig an [det uppdraget] och utveckla samarbeten, om vi fick resurser för det". Samma chef tar också upp de fasta ensemblernas roll. "Vi borde få uppdrag från staten, som legitimerar våra fasta ensembler inom alla [regionala musik-]organisationer, där vi som motprestation ska göra vissa saker, som t ex samarbeta med musikhögskolorna, inrätta Composer in Residence, beställa ny musik och turnera nationellt".

Den fjärde musikchefen menar att för egen del behövs inte mer samordning. Samtidigt, fortsätter musikchefen, "är det [någonstans] för lite av bra, kvalificerade, nationella och internationella produktioner på turné i landet i sin helhet. Och det tror jag att arrangörsinstitutioner kan skriva under på".

De tillfrågade politikerna kommer även de in på samordningen. Den ena talar om det som går över gränserna, till exempel turnéslingor. "Den typen av gemensamma angelägenheter har börjat att blomma upp, men till exempel kammarmusiken och andra söker pengar utan framgång. [...] Det är helt klart oförutsett att det inte fanns koppling till helhetstänket." Lite längre ner fortsätter samma politiker: "Vi måste få Musikverkets uppdrag att verka ute i regionerna mot institutionerna[...]. [d]et har inte skett, och det måste till." Den andra politikern kommenterar möjligheten till centralt formulerade uppdrag: "[Jag ser] att våra medlemmar och RMS kan spela en större roll och ta ansvar på nationell nivå om uppdraget formuleras och resurser tillskapas".

Vi kan alltså sluta oss till att inte bara tjänstemännen, men också politikerna och de fyra musikcheferna från olika håll adresserar ett behov av ökat interregionalt samarbete. En musikchef talar direkt om turné i landet i sin helhet, men i ljuset av att enkätens svar efterlyser de nationella turnéslingorna, är det tydligt att frågorna hänger ihop. En idé som också framträder, från politiskt håll såväl som hos åtminstone en av musikcheferna, är att centralt formulerade statliga uppdrag borde formuleras.

Även andra svar på frågan om de regionala musikinstitutionerna dyker upp: "Jag skulle gärna se att möjligheterna att arbeta mer organiserat och institutionaliserat mot det fria musiklivet skulle öka, och att det i högre grad skulle gå att göra inom ramen för kultursamverkansmodellen", skriver exempelvis en tjänsteman.

Avslutningsvis ska vi lyfta fram en problemformulering framställd av en av politikerna, nämligen att kultursamverkansmodellen gjort att makten har flyttats till kulturdepartementet. Statens kulturråd, menar politikern, har inte samma naturliga inflytande över modellen. Därför måste regionpolitiker bygga ett kontaktnät mellan sig själva och kulturdepartementet. "För länsmusiken gäller det att använda sin politiska kraft mot regeringen för att säkra infrastrukturen och att hitta metoder för att förnya musiklivet regionalt." Ett sådant, menar politikern vidare, är att tilldela Statens musikverk nya uppdrag. Ett annat arbetade Sveriges kommuner och landsting med redan förra mandatperioden, tillsammans med dåvarande kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (M). Under Alice Bah Kuhnke (MP) har det fortsatt: "[De ledande regionpolitikerna träffade] Alice Bah Kuhnke [i april 2015]. De sa att man skulle göra allt för att upprätthålla en regional infrastruktur." Ett sådant arbete, menar politikern, leder till att regionerna får mer inflytande över själva modellen. "Men", avslutar samma person, "vad det blir av den maktförskjutningen praktiskt vet jag inte."

Sammanfattning undersökning 4.

Enkät – före detta Länsmusikens nuvarande situation

I en serie intervjuer med två statliga och två regionala representanter för bidragsgivande myndighet, två politiker från Regional Musik i Sverige samt fyra länsmusikchefer, ställde Svensk Scenkonst tre frågor: den om väntade följder av 2011 års reformer, oväntade följder av den samma, samt om de regionala musikens behov idag. Med "2011 års reformer" avsågs införandet av kultursamverkansmodellen, nedläggningen av Stiftelsen Svenska Rikskonserter, samt införandet av Statens musikverk och i synnerhet Musikplattformen. Intervjuszvaren har redovisat en samstämmighet bland de tillfrågade i det att reformerna medfört att musikinstitutionerna kommit närmare sina regionala huvudmän, och i mycket hög grad förlorat kontakten med Statens kulturråd. Vidare framgår uppfattningen att detta skett på gott och på ont; beslutsvägarna har visserligen blivit närmare, och kulturinstitutionerna i respektive region och län har i bästa fall kommit närmare varandra. Samtidigt är det tydligt att åtminstone musikinstitutionerna blivit mer utlämnade till sina regioner, dess ekonomi och dess tjänstemäns och politikers kunskapsnivåer och förståelse. Därtill har statens låga uppräknings till de regionala kulturinstitutionerna lett till att regionerna tvingats till ett större ansvar och att staten tagit ett ekonomiskt mindre ansvar än tidigare. Inga musikchefer lägger fram synpunkter på nuvarande förhållanden med sina representanter för den regionala politiska och tjänstemannanivån, men samtidigt betonar ett par intervjusvar att de inte kan vara säkra på hur framtiden ser ut i detta avseende.

Slutligen uppger samtliga intervjusvar att det sedan 2011 råder en stor avsaknad av turnéslingor, nationella och internationella. Det var en konsekvens av Rikskonserterns nedläggning som alla intervjusvar ansåg var tydlig redan från början. Därefter framgår att mer interregional samordning önskas av intervjudeltagarna, vilket kan ses i ljuset av samma avsaknad.

Rekommendationer av arbetsgrupp

Under arbetet med rapporten har författaren löpande stämt av arbetet med en referensgrupp bestående av fyra musikchefer från lika många organisationer. Vid ett möte i mars 2015 stämde alla fem av de två frågorna "Vad är den regionala musiken idag" och "Vad behöver den regionala musiken idag". Eftersom de före detta länsmusikorganisationerna varit utgångspunkten för rapporten, är det främst dessa om avses med "den regionala musiken", men i och med att många regioner har flera regionala musikuppdrag, kan svaren sannolikt kasta ljus även på fler organisationers behov och verksamhet.

Gruppen kom fram till att svaren måste orienteras mot olika perspektiv, och beslutade sig för fyra sådana: kulturpolitik, medborgare, det professionella musiklivet och musikens arbetsmarknad.

Vad är den regionala musiken

I FÖRHÅLLANDE TILL KULTURPOLITIKEN?

Den regionala musiken är en kulturell, musikorganisatorisk infrastruktur som täcker hela landet geografiskt.

I FÖRHÅLLANDE TILL MEDBORGARNA?

Den regionala musiken arbetar för att ett professionellt musikaliskt konsertutbud med hög nivå och genremässig bredd tillgängliggörs för medborgarna på lokal nivå, vilket är viktigt ur ett övergripande kulturellt perspektiv, som ur ett medborgarperspektiv.

I FÖRHÅLLANDE TILL DET PROFESSIONELLA MUSIKLIVET?

Den regionala musiken i Sverige utgör en central funktion för att hålla det regionala musiklivets ekosystem levande, från kulturskola till professionellt musikliv.

I FÖRHÅLLANDE TILL DEN PROFESSIONELLA MUSIKENS ARBETSMARKNAD?

Den regionala musiken i Sverige är en central aktör för att säkerställa tillgång och återväxt av professionella tonkonstnärer inom ramen för olika anställningsförhållanden, frilansande som fast anställda.

Vad behöver den regionala musiken

I FÖRHÅLLANDE TILL KULTURPOLITIKENS BESLUTSFATTARE?

För att kunna förverkliga de nationella kulturpolitiska målen i förhållande till professionell konsertmusik, behöver musiken med regionalt uppdrag en bred och kontinuerlig förståelse från ägarhåll.

FÖR ATT KUNNA UTFÖRA SITT UPPDRAG MOT MEDBORGARNA?

De regionala musikinstitutionerna är välbesökta och omtyckta institutioner i sina respektive regioner med stor vikt för såväl det regionala kulturlivet, som för den lokala identiteten. För att dessa förhållanden ska kunna kvarstå, krävs en förståelse för att många av verksamhetens delar inte kan vara mer självbärande med mindre än att biljettpriserna höjs och tillgängligheten minskar – vilket på sikt skulle minska verksamhetens förutsättningar.

FÖR ATT KUNNA FÖRVALTA OCH UTVECKLA SIN ROLL I FÖRHÅLLANDE TILL DET PROFESSIONELLA MUSIKLIVET?

På grund av sin vikt för det regionala kulturlivet och verksamhetens förutsättningar, är det av stor betydelse att den regionala musikens utförare för en kontinuerlig dialog med sina ägare, syftande till att diskutera institutionernas regionala uppdrag, statens kulturpolitiska mål, och de regionala musikinstitutionernas möjligheter att uppfylla dessa.

FÖR ATT KUNNA FÖRVALTA OCH UTVECKLA SIN ROLL I FÖRHÅLLANDE TILL ARBETSMARKNADEN FÖR MUSIKER?

De regionala musikinstitutionerna i Sverige utgör tillsammans om inte den största, så åtminstone en av de absolut största arbetsgivarna för såväl tillsvidareanställda som frilansande professionella musiker. Därtill är de regionala musikorganisationerna i Sverige viktiga för den musikaliska återväxten. För organisationernas del är det viktigt att dessa funktioner tas i betänkande vid kulturpolitiska beslut.

Scenkonst Sörmland, Virka trummor och blåsa basfiol, 2015. Foto Scenkonst Sörmland.

Sammanfattning, avslutande diskussion, svar på de inledande frågorna

Denna avslutande del kommer att sammanfatta rapporten, diskutera resultaten och lyfta fram de behov som formulerats. Avslutningsvis framkommer här svar på de frågor som formulerades i inledningen.

Sammanfattning av rapporten

Den här rapporten har genom fyra undersökningar granskat den innevarande situationen och historiska utvecklingen av det nationsövergripande, region/landstingsägda nät av organisationer för professionell konsertmusik, som tidigare gick under namnet Länsmusiken, och som idag tillsammans med en del andra organisationer med liknande uppdrag sorteras under begreppet regional musik.

Rapporten inleddes med en framställning av organisationernas framväxt som statlig myndighet under tidigt 1970-tal, sammanvävt med en parallell framställning av det andra stora statliga uppdraget Rikskonserter. Sedan beskrevs 1980-talet och de skeenden som ledde fram till 1988 års länsmusikreform, och som landade i att organisationerna fick regionala uppdrag och landstingen som huvudman. Därefter följde en utläggning om 1990- och 2000-talets förlopp, med divergerande regionala utvecklingar och minskat statligt ekonomiskt ansvarstagande, med 1996 års budgetproposition som milstolpe. Här anfördes några exempel, med Västmanlands-musiken som det mest framträdande. Slutligen ledde historieavsnittet in i den nuvarande situationens bakgrund, med en upphörd direktkontakt mellan de regionala musikorganisationerna och staten, utbytt till en totalkontakt med de respektive regionerna. Parallellt framställdes bakgrunden till Stiftelsen Rikskonserter nedläggning, omfördelningen av dess medel till bland andra det nyinstittade Statens musikverk/Musikplattformen, förändringar i uppdrag, samt dess konsekvens för de före detta länsmusikorganisationerna.

Därefter diskuterade rapporten de före detta länsmusikorganisationernas situation med utgångspunkt i utvecklingen av verksamhetsbidrag – såväl av de totala bidragen till den regionala kulturen, som de regionala medlen till de före detta länsmusikorganisationerna specifikt. Rapporten konstaterade att statens andel till den totala regionala kulturverksamheten perioden 2010–2013 sjunkit med 0,5 %, räknat i 2013 års priser, samtidigt som regionernas och kommunernas andel har ökat med tio respektive åtta procent. Rapportarbetet har i högsta möjliga mån försökt se hur medelstillelningen till de före detta länsmusikorganisationerna utvecklats, redovisad efter regionernas fördelning från pottorna av statliga, regionala och kommunala medel. Här ställdes rapporten inför ett symptomatiskt problem i frågan att på ett övergripande sätt redovisa den gemensamma utvecklingen för organisationerna. I och med regionaliseringen har nämligen inte bara strukturen för att organisera de regionala musikuppdragen förändrats, men också metoden för att redovisa medel. Vissa regioner redovisar medlens källa, exempelvis statliga och regionala medel i en summa. Andra redovisar medlens målverksamheter på samma sätt – och har alltså uppgett ett gemensamt anslag för all scenkonst, och inte bara musik. Således var det svårt att framställa ett på samma gång rakt, som uttömmande svar för samtliga musikorganisationers situation. På ett övergripande plan är det dock tydligt att av de tre finansieringspottorna, är den statliga potten i allmänhet krympande, vilket alltså innebär att regioner och i förekommande fall kommuner ökar sin andel av total finansiering av musiken. En sådan utveckling förutsätter att regionen har resurser och vilja att säkerställa musiklivet.

I den andra delen föreslog rapporten även siffran 3 000 som en försiktig uppskattning av antalet frilanstillfällen som de före detta länsmusikorganisationerna erbjuder årligen. Siffran angavs med reservationen att den mycket möjligt kan vara för låg.

I rapportens tredje del diskuterades intervjuer som rapportens författare gjort med två statliga och två regionala tjänstemän, fyra musikchefer (inte samma som referensgruppen, till vilken vi återkommer), samt två politiker ur före detta Länsmusikens samarbetsråd, nuvarande Regional Musik i Sverige. De intervjuade hade tillfrågats om de viktigaste väntade respektive oväntade konsekvenserna av 2011 års reformer, varmed avsågs samma års regionalisering, nedläggningen av Rikskonserter samt sjuksättandet av den nya myndigheten Statens musikverk och dess bidragsgivande avdelning Musikplattformen. Därtill hade de frågats om vilka behov de såg för framtiden, vad gällde (den före detta) länsmusiken och musikorganisationerna med regionalt uppdrag.

På frågan om förutsedda följder framträdde två svar. För det första att musikinstitutionerna kommit mycket närmare sina regionala huvudmän, vilket ansågs bra, men också innebar att det förutsatte kunskap och förståelse från regionalt håll. Baksidan av samma utveckling var att institutionernas kontakt med Statens kulturråd upphört. För det andra uppgav de flesta en avsaknad av nationella och internationella strukturer. Samtliga nämnde på något sätt en avsaknad av nationella turnéslingorna, ett hål som har uppkommit efter att Rikskonserter försvann.

Det mest framträdande svaret på frågan om oförutsedda följder var den om de statliga anslagens otillräckliga uppräkning, vilket leder till att man blir beroende av regionen och dess förståelse för och möjlighet att stödja verksamheten.

Sammantaget ger dessa två en övergripande bild av att de före detta länsmusikorganisationerna visserligen kommit regionerna närmare, men att de i gengäld vare sig har kontakt med staten beträffande bidrag, eller att de saknar nationella och internationella turnéslingor.

På frågan om de före detta länsmusikorganisationernas behov betonar en av de svarande att det är svårt att ge ett svar, eftersom situationen ser så olika ut för olika institutioner. Det är ett svar som understryks av den här rapportens andra undersökning, och som förtjänar att lyftas fram, även om generella svar också kan ges. I svaren kan man utläsa att staten måste ta ett större ekonomiskt ansvar för hela kultursamverkansmodellen. För musiken specifikt återkommer de flesta till någon form av regional samordning, inte minst vad gäller nationella turnéslingor.

Avslutningsvis redovisades svaren på den diskussion som författaren hållit med referensgruppen beträffande frågorna som varit vägledande i rapportarbetet, och vars slutgiltiga svar ges nedan. Referensgruppen menade att frågan måste besvaras ur fyra perspektiv: kulturpolitiskt, medborgarrelaterat, relaterat till det professionella musiklivet samt till musikens arbetsmarknad. Svaren återkom till att den regionala musiken är en musikpolitisk infrastruktur som byggts upp under lång tid, som utgör en mycket viktig grund för arbetsmarknaden och återväxten för musiken, och som kräver kontinuerlig förståelse från beslutsfattare.

Avslutande diskussion

De före detta länsmusikorganisationerna växte fram i en tid då musiknätet i Sverige var under kraftig utbyggnad, och har med tiden kommit att forma en central och nationell infrastruktur för den professionella konsertmusiken. I intervjudelen återkommer flera svar till att helhetsperspektivet inte utreddes tillräckligt inför 2011 års regionalisering, en observation som möjligen stärks av att Statens kulturråd beskrivit 1953 års musikbetänkande som den sista heltäckande undersökningen av musiklivet i Sverige. Den sits som de före detta länsmusikorganisationerna hamnat i är också belägg för samma tes. Å ena sidan är de en av de viktigaste arbetsgivarna för det professionella musikliv som benämns som "det fria musiklivet", å andra sidan måste de se samma musikliv prioriteras i bidragsgivningen från Musikplattformen. Trots att utredningen från 2010, *I samspel med Musiklivet*, underströk vikten av att Musikplattformen skulle vara en viktig del i stödet för institutionerna på regional nivå, har utvecklingen inte gått i den riktningen. Det

skulle framför allt gälla samarbetsprojekt och turnésamarbeten på interregional nivå. Något projekt har visserligen kommit igång genom Musikplattformen, och samma myndighet har gjort därtill gjort en omfattande enkät och intervjuserie för att undersöka samarbeten, men i vår undersökning framgår att alla tillfrågade – tjänstemän, politiker och musikchefer – menar att strukturer för dessa samarbeten fortfarande saknas. Parallellt med de låga statliga uppräkningsarna, framträder sammantaget bilden av att dessa strukturer är den kanske enskilt mest aktuella frågan för den regionala musiken.

I samband med att Rikskonserter lades ner, försvann många riksöverblickande perspektiv – såväl i termer av nätverkskompetens, som i termer av nationella och internationella samarbetsprojekt. Sammantaget med att regionaliseringen i praktiken lett till att regionerna har tagit fullt ekonomiskt ansvar för de före detta länsmusikorganisationernas kostnadsutveckling, att organisationernas kontakt med den statliga nivån av svaren att döma så gott som försvunnit, och att de direkta statliga medlen är svåråtkomliga, framträder en bild av att denna nationella infrastruktur på sikt riskerar att reduceras till individuella, regionala infrastrukturer – vars fortlevnad i sin tur är beroende av att de regionala beslutsfattarna inser musiklivets vikt och roll i kulturlivet samt dess förutsättningar, men också har ekonomiska muskler att möta upp behoven.

Svar på de inledande frågorna

Den här rapporten ställde inledningsvis två frågor:

- 1) Vad är den regionala musiken idag?
- 2) Vilka är den regionala musikens behov?

Mot bakgrund av de uppgifter som framkommit i rapporten, vill Svensk Scenkonst formulera svaren så här:

VAD ÄR DEN REGIONALA MUSIKEN IDAG?

Den regionala musiken är en nationell kulturell infrastruktur som vuxit fram organiskt under mer än 40 års tid, och som arbetar för att ett professionellt musikaliskt konsertutbud når medborgarna på lokal nivå.

Den regionala musiken är en central aktör för att säkerställa tillgång och återväxt av professionella tonkonstnärer.

Den regionala musiken är sammantaget en av de absolut viktigaste arbetsgivarna för professionella tonkonstnärer, såväl tillvidareanställda som frilansande.

VAD BEHÖVER DEN REGIONALA MUSIKEN IDAG?

Den regionala musiken behöver en djupare förståelse från statligt och regionalt beslutsfattarehåll beträffande sitt uppdrag, sina verksamhetsförutsättningar och sin avgörande roll i Sveriges sammantagna musikliv.

Staten behöver ta ett större ekonomiskt ansvar för finansieringen av den regionala kulturen, och indirekt musiken.

Den regionala musiken behöver nationell samordning i någon form, i synnerhet beträffande gränsöverskridande verksamheter som nationella och internationella turnéslingor och utbyten.

Litteratur (urval):

Gustafson, Klas, *Levande Musik i Hela Landet – Rikskonserter från början till slut* (Göteborg, 2011)

Jacobsson, Bengt *Kulturpolitik – styrning på avstånd*, (Lund, 2014)

Karlsson, Henrik (Red), *Rikskonserter:1970: En årsbok*

Statens kulturråd, Rapport 1981:6 *Regional musikpolitik* (Stockholm 1981)

Statens kulturråd, Rapport 1994:2 *Musik för miljoner: En utvärdering av länsmusikreformen*, (Stockholm, 1994)

SOU 1954:2, *Musikliv i Sverige*

SOU 1967:9, *Rikskonserter*

SOU 1969:12, *Regionmusik*

SOU 1972:66, *Ny kulturpolitik*

SOU 1985:56, *Sveriges musikråd*

SOU 1988:51, *Ut med musiken*

SOU 1995:84, *Kulturpolitikens inriktning*

SOU 2006:34, *Den professionella orkestermusiken i Sverige*

SOU 2009:16, *Betänkande av kulturutredningen*

SOU 2010:11, *Spela samman – En ny modell för statens stöd till regional kulturverksamhet*

SOU 2010:12, *I samspel med musiklivet – en ny nationell plattform för musiken*

NOTER

- 1 Se till exempel *Uppsala nya tidning*, 2013-02-17, "Staten sviker kultursamverkan".
<http://www.unt.se/asikt/debatt/staten-sviker-kultursamverkan-2278677.aspx>
- 2 Uttalandet gjordes den 19:e december 2014, och publicerades på bl. a. på Region Jämtland Härjedalens hemsida, samt under de efterföljande veckorna i pressen runtom i landet. <http://www.jll.se/nyheternotiser/nyheter/jll/statensvikerdenregionalakulturen.5.264c2ac914a5c49a416f03.html#.VO23kS50fVA>
- 3 Se t.ex. *Regional musikpolitik*, Statens kulturråds rapport 1981:6 (1981).
- 4 <http://www.ekonomifakta.se/sv/Fakta/Ekonomi/Tillvaxt/BNP-per-capita/?from5051=&to5051=1968>,
läst 2015-03-28.
- 5 SOU 1954:2, *Musikliv i Sverige*.
- 6 Statens kulturråd & Konstnärsnämnden, "Arrangörer på musikområdet", (2013), s. 9.
- 7 SOU 1967:9, *Rikskonserter* s. 7.
- 8 SOU 1967:9, s. 7. För en mer detaljerad historisering om RK:s tillkomst, se RK:s första årspublicering och verksamhetsberättelse, *Rikskonserter 1970: En årsbok* (Red. Henrik Karlsson, Stockholm, 1970).
- 9 För fördjupning i Rikskonserterns historia rekommenderas Klas Gustafsons *Levande Musik i Hela Landet – Rikskonserter från början till slut* (Göteborg, 2011).
- 10 *Rikskonserter 1970*, s. 23. Kursiv i original.
- 11 SOU 1972:66, *Ny kulturpolitik: Nuläge och förslag*; SOU 1972:67, *Ny kulturpolitik: sammanfattning*. På ett övergripande plan kan man säga att den politik som planterades med denna proposition kom att vara tongivande fram till och med 2009 års kulturutredning. För en fördjupad diskussion, se Bengt Jacobsson, *Kulturpolitik – styrning på avstånd*, (Lund, 2014), s. 41–56: "Grundbulten: 1974 års kulturpolitik".
- 12 Jacobsson (2014), s. 71.
- 13 SOU 1969:12, *Regionmusik*.
- 14 I detta sammanhang är det värt att komma ihåg att Göteborgs- och Bohus, Skaraborgs och Älvsborgs län ännu inte gått samman i Västra Götalands län, och Malmöhus och Kristianstads län ännu inte gått samman i Skåne län, varför antalet län var fler än dagens 21.
- 15 "Arrangörer på musikområdet", s. 12.
- 16 Regeringens proposition om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter. (Prop. 1984/85:1).
- 17 Kungl. Maj:ts proposition angående den statliga kulturpolitiken (Prop. 1974:28).
- 18 *Regional Musikpolitik*, Statens kulturråds rapport 1981:6.
- 19 Prop. 1984/85:1, s. 6.
- 20 *Vem är det – Svensk biografisk handbok* (Stockholm 1993), s. 934.
- 21 SOU 1985:56, *Sveriges musikeråd*, s. 5.
- 22 Regeringens proposition 1985/86: 114; SOU 1988:51 *Ut med musiken*, s. 50.
- 23 Att så skedde berodde på att Stockholms läns landsting vid länsmusikreformen avböjde att ta över region-musiken och göra den till länsmusik, detta med hänvisning till ett samarbete med Spårvägens musikkår inom Storstockholms lokaltrafik, SL. Istället övertogs alltså Stockholms regionmusikkår av Rikskonserter. I slutet av 90-talet, och då under namnet "Stockholms blåarsymfoniker", lades denna grupp inom Rikskonserter ner. Vid ungefär samma tidpunkt antog Spårvägens musikkår namnet "Stockholms läns blåarsymfoniker", och blev åren kring millennieskiftet länsmusikorganisation med uppdrag att i hög utsträckning engagera frilansare.
- 24 SOU 1988:51, *Ut med musiken*, s. 51.
- 25 Regeringsbeslut, 1996-12-20, nr. 24; Ku96/2437/Ko.
- 26 SOU 1988:51, *Ut med musiken*, s. 35.
- 27 SOU 1988:51, *Ut med musiken*, s. 36.
- 28 SOU 1988:51, *Ut med musiken*, s. 36.
- 29 SOU 1988:51, *Ut med musiken*, s. 36.
- 30 SOU 1988:51, *Ut med musiken*, s. 98.
- 31 SOU 1995:84, *Kulturpolitikens inriktning*, s. 400.

- 32 Christer Olsson, "Landstinget Västmanlands länsmusikuppsdrag", PM från Landstinget Västmanland, 2014-09-05, s. 5.
- 33 *Musik för miljoner: En utvärdering av länsmusikreformen*, Rapport, Statens kulturråd, 1994:2 (Stockholm, 1994), s. 69.
- 34 jfr Jacobsson, *Kulturpolitik*, s. 71.
- 35 SOU 1995:84, *Kulturpolitikens inriktning*, s. 641. (Dir 1994:146.)
- 36 SOU 1995:84, *Kulturpolitikens inriktning*, s. 402.
- 37 Prop. 1996/97:3 – "Kulturpolitik".
- 38 Prop. 1996/97:3 – "Kulturpolitik", s. 77–78.
- 39 Se t.ex. prop. 1996/97:3, s. 195.
- 40 Prop. 1996/97, s. 82.
- 41 SFS 1996:1598, "Förordning om statsbidrag till regional kulturverksamhet".
- 42 "Riktlinjer och villkor för statligt verksamhetsbidrag till länsmusikverksamhet", Statens kulturråd, 2001-06-01, Dnr 729/01-310.
- 43 "Riktlinjer och villkor för statligt verksamhetsbidrag till länsmusikverksamhet", Statens kulturråd, 2001-06-01, Dnr 729/01-310.
- 44 Christer Olsson, "Landstinget Västmanlands länsmusikuppsdrag", PM från Landstinget Västmanland, 2014-09-05.
- 45 Jfr *Musik för miljoner: En utvärdering av länsmusikreformen*, Rapport, Statens kulturråd, 1994:2 (Stockholm, 1994), s. 18; Christer Olsson, "Landstinget Västmanlands länsmusikuppsdrag", PM från Landstinget Västmanland, 2014-09-05, s. 5.
- 46 Om ej annat anges: Lennart Åkermark, Musikchef Scenkonst Västernorrland, i e-post till Simon Junström 2015-04-02.
- 47 *Musik för miljoner: En utvärdering av länsmusikreformen*, Rapport, Statens kulturråd, 1994:2 (Stockholm, 1994), s. 38–39.
- 48 *Musik för miljoner: En utvärdering av länsmusikreformen*, Rapport, Statens kulturråd, 1994:2 (Stockholm, 1994), s. 34–35.
- 49 Magnus Gustafsson, i e-post till författaren 2015-04-10.
- 50 Christer Olsson, "Landstinget Västmanlands länsmusikuppsdrag", PM från Landstinget Västmanland, 2014-09-05, s. 5.
- 51 Olsson, s. 5.
- 52 Olsson, s. 6.
- 53 Olsson, s. 7.
- 54 Samtal mellan Simon Junström, Dag Celsing, Kjell Lindström och Karin Holdar 2015-03-11. Citat från Dag Celsing i mail med författaren, 2015-03-23.
- 55 Bengt Jacobsson, *Kulturpolitik*, s. 106.
- 56 SOU 2009:16, *Betänkande av kulturutredningen*.
- 57 Prop. 2009/10:3, "Tid för kultur".
- 58 Se t.ex. Jacobsson, s. 116.
- 59 Jacobsson, s. 117.
- 60 SFS 2010:2012, "Förordning om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet" § 8.
- 61 SFS 2010:2012, "Förordning om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet" § 4.
- 62 Riksarkivet (Arningedepån), Svenska Rikskonserter, 03 Stiftelsen Svenska Rikskonserter 1988–2011, B1: Verksamhetsberättelser/Årsredovisningar, "Rikskonserter i siffror", s. 18.
- 63 Riksarkivet (Arningedepån), Svenska Rikskonserter, 03 Stiftelsen Svenska Rikskonserter 1988–2011, B1: Verksamhetsberättelser/Årsredovisningar, "Rikskonserter i siffror", s. 7.
- 64 "Rikskonserter har spelat ut sin roll", *Svenska Dagbladet*, 2004-05-05.

- 65 "Rikskonserterns verksamhet är viktigare än någonsin", *Svenska Dagbladet* 2004-05-12.
- 66 "Förändrat Musiksverige gör utredning nödvändig", *Svenska Dagbladet* 2004-05-27.
- 67 "Rikskonserter behöver genomgå en genomgripande förvandling", *Svenska Dagbladet*, 2004-06-08.
- 68 Kulturdepartementet: "Svenska Rikskonserterns roll i musikpolitiken och musiklivet. Sammanfattning av hearingen hösten 2005".
- 69 Prop. 2009/10:3, s. 37.
- 70 Bengt Jacobsson, *Kulturpolitik – styrning på avstånd* (Lund 2014), s. 113.
- 71 Kommittédirektiv Dir. 2009:96: "Ny plattform för musiken".
- 72 SOU 2010:12, s. 79.
- 73 SOU 2010:12, s. 80.
- 74 SOU 2010:12, s. 121.
- 75 Kulturdepartementet, Regleringsbrev för budgetåret 2010 avseende Statens kulturråd (Ku2009/2288/SAM (delvis), Anslag 2:3, anslagspost 1. esv.se
- 76 SOU 2010:12, s. 123.
- 77 SOU 2010:12, s. 107–108.
- 78 SFS 2010:1922, "Förordning med instruktion för Statens musikverk".
- 79 SFS 2010:1922, § 1.
- 80 SFS 2010:1921, "Förordning om statsbidrag till musiklivet" § 2.
- 81 SFS 2010:1921, § 3.
- 82 SFS 2010:1921, 4 §.
- 83 SFS 2010:1921, 5 §.
- 84 <http://musikverket.se/stod-till-musiklivet/sok-projektstod/beviljade-projekt/>
- 85 Detta gällde för regionala institutioner i samtliga län utom Skåne, som fick ett totalanslag genom en separat anslagspost enligt en modell som kan sägas ha föregått kultursamverkansmodellen.
- 86 SFS 1996:1598, "Förordning om statsbidrag till regional kulturverksamhet" §1.
- 87 SFS 2010:2012.
- 88 SFS 2010:2012, § 4, § 8.
- 89 SOU 2009:16, *Betänkande av kulturutredningen, Förnyelseprogram*, s. 307.
- 90 SOU 1985:56, *Sveriges Musikråd*, s. 124.
- 91 SOU 1988:51, *Ut med musiken*, s. 99.
- 92 Prop. 1996:97:3, s. 78.
- 93 SOU 2006:34, *Den professionella orkestermusiken i Sverige*, s. 15.
- 94 Prop. 2009:10:3, *Tid för kultur*, s. 62.
- 95 SOU 2010:12, *I samspel med musiklivet*, s. 20.
- 96 SFS 2012:516, "Förordning om statsbidrag till det fria kulturlivet inom teater-, dans- och musikområdet".
- 97 SFS 2010:1921, "Förordning om statsbidrag till musiklivet".
- 98 SFS 1974:452, "Förordning om statsbidrag till teater-, dans- och musikverksamhet i mindre ensembler och fri grupper" § 1.
- 99 Tabell 3. Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag per region, för de verksamheter som respektive region redovisar, 2010–2013, tusentals kronor, 2013 års priser. I "Kultursamverkansmodellen, uppföljning 2013", (Statens kulturråd, 2014).
- 100 "Kultursamverkansmodellen Uppföljning 2013", tabell 3. Omvandlad till 2013 års priser. Författaren tillhanda från Statens kulturråd.
- 101 Anslaget ligger för närvarande under respektive års statsbudget, Utgiftsområde 17, anslag 1:6, "Bidrag till regional kulturverksamhet". 2015 justerades det godkända beloppet i statens vårbudget.

Blekinge

Samtliga institutionsspecifika uppgifter utom tabellen är från Musikplattformens enkät hösten 2013. Tabellen består av siffror som den Region Blekinge delgivit Svensk Scenkonst våren 2015.

Det tidigare länsmusikuppdraget uppbars av organisationen som idag heter Musik i Blekinge, som är en del av kulturförvaltningen i kommunalförbundet Region Blekinge. Musik i Blekinge har idag regionalt musikuppdrag.

Konstnärligt anställd personal: 2 årsverken.

Visstidsanställda frilansande tonkonstnärer: >100 frilansande sångare/musiker/musikskapare engagerade årligen.

Viktigaste prioriteringar: Barn och ungdom

BLEKINGE – MUSIK I BLEKINGE

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	7 731*	7 810	1,0%	7 860	0,6%	8 017	2,0%	286	3,7%
Bidrag från region (eller motsv)	2 304	2 724	18,2%	2 787	2,3%	2 843	2,0%	539	23,4%
Kommunala bidrag	0	0	–	0	–	0	–	0	–
Totala bidrag enligt ovan	10 035	10 534	5,0%	10 647	1,1%	10 860	2,0%	825	8,2%

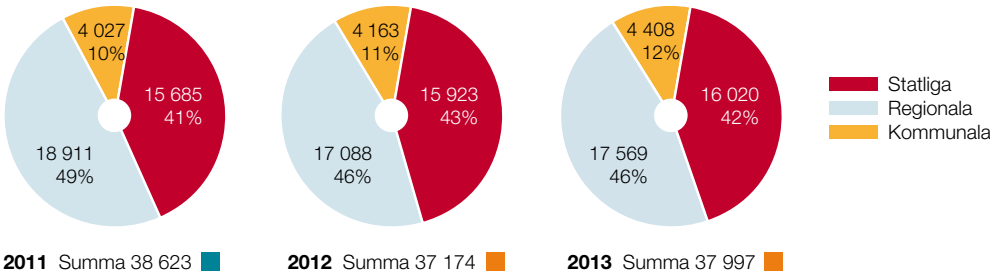
Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, Musik i Blekinge, enligt ovan	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	77,0%*	74,1%	-2,9%	73,8%	-0,3%	73,8%	0,0%
Bidrag från region (eller motsv)	23,0%	25,9%	2,9%	26,2%	0,3%	26,2%	0,0%
Kommunala bidrag	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

*Innan kultursamverkansmodellen: fördelade direkt av Statens kulturråd.

Källa: Region Blekinge

BLEKINGE, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag. Redovisade verksamheter (tkr). Löpande priser.

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Källa: kulturradet.se

Dalarna

Om inte annat anges är samtliga institutionsspecifika uppgifter utom tabellen från Musikplattformens enkät hösten 2013. Tabellen består av siffror som Musik i Dalarna delgivit Svensk Scenkonst våren 2015.

Musik i Dalarna, som är en stiftelse med Dalarnas läns landsting som huvudman, uppbar tidigare länsmusik-uppdrag i Dalarna, och förvaltar idag ett av Dalarnas musikuppdrag. Musik i Dalarna ska enligt sin hemsida bland annat "bredda länsmusikuppdraget att gälla fler genrer"(musikidalarna.se).

Tillsvidareanställd personal: 28 tillsvidareanställda musiker enligt uppgift från Musik i Dalarna i april 2015.
>100 frilansande sångare/musiker/musikskapare engagerade årligen.

Viktigaste prioriteringar: Barn och ungdom och Dalasinfoniettan huvudsaklig verksamhet. Därutöver: Vinterfest; Musik vid Siljan. Huvudman för kompletterande utbildning vid Falu musikkonservatorium.

Utöver Musik i Dalarna finns i länet även Folkmusikens hus, som liksom Musik i Dalarna är medlem i Regional Musik i Sverige (före detta Länsmusikens samarbetsråd).

DALARNA – MUSIK I DALARNA

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	13 797*	14 135*	2,4%	14 175	0,3%	15 130	6,7%	1 333	9,7%
Bidrag från region (eller motsv)	15 225	16 390	7,7%	17 477	6,6%	17 340	-0,8%	2 115	13,9%
Kommunala bidrag	1 440	1 157	-19,6%	1 165	0,7%	1 600	37,3%	161	11,1%
Totala bidrag enligt ovan	30 462	31 682	4,0%	32 817	3,6%	34070	3,8%	3609	11,8%

Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, Musik i Dalarna, enligt ovan	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	45,3%*	44,6%*	-0,7%	43,2%	-1,4%	44,4%	1,2%
Bidrag från region (eller motsv)	50,0%	51,7%	1,8%	53,3%	1,5%	50,9%	-2,4%
Kommunala bidrag	4,7%	3,7%	-1,1%	3,5%	-0,1%	4,7%	1,2%

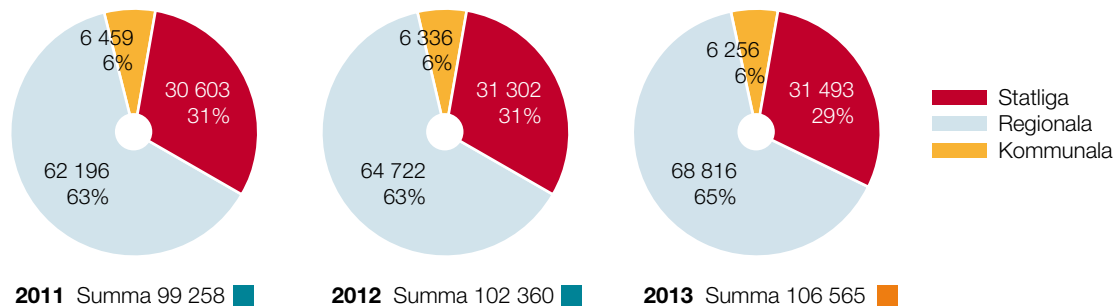
*Innan kultursamverkansmodellen: fördelade direkt av Statens kulturråd.

Källa: Musik i Dalarna

Not: Till de regelbundna bidragen kommer också en ospecificerad kategori "Övriga", uppgående till 209, 256, 148 respektive 150 tkr åren 2011–2014.

DALARNA, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag. Redovisade verksamheter (tkr). Löpande priser.

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Källa: kulturradet.se

Gotland

Samtliga institutionsspecifika uppgifter utom tabellen är från Musikplattformens enkät hösten 2013. Tabellen består av siffror som Gotlands musikstiftelse delgivit Svensk Scenkonst våren 2015.

Det tidigare länsmusikuppdraget på Gotland uppbars av Gotlands musikstiftelse (Gotlandsmusiken), som är en stiftelse med Region Gotland som huvudman. Gotlands musikstiftelse har idag regionalt musikuppdrag, enligt den regionala kulturplanen 2014–2016 ett "brett uppdrag omfattande skola, vård och offentliga konserter".

Tillsvidareanställd konstnärlig personal: 16 musiker.

Visstidsanställda frilansande tonkonstnärer: (2012) 13 kvinnor, 46 män, motsvarande 2 årsverken (inkl. frilansare med F-skatt).

51–75 frilansande sångare/musiker/musikskapare engagerade årligen.

Viktigaste prioriteringar: Barn och ungdom, lyssnare och utövare; Nya publikgrupper; samverkan lokalt, nationellt och i Östersjöregionen; Att säkra fasta musikertjänster på Gotland. Horisontella mål: jämställdhet, interkulturellt och internationellt.

GOTLAND – GOTLANDSMUSIKEN

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

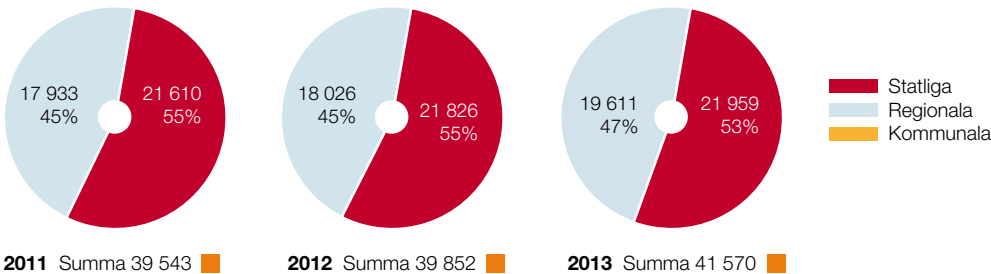
Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	9 582	9 678	1,0%	9 737	0,6%	7 010	-28,0%	-2 572	-26,8%
Bidrag från region (eller motsv)	2 958	2 958	0,0%	2 989	1,0%	5 971	99,8%	3 013	101,9%
Kommunala bidrag	–	–	–	–	–	–	–	0,0	–
Totala bidrag enligt ovan	12 540	12 636	0,8%	12 726	0,7%	12 981	2,0%	441	3,5%

Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, Gotlandsmusiken, enligt ovan	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	76,4%	76,6%	0,2%	76,5%	-0,1%	54,0%	-22,5%
Bidrag från region (eller motsv)	23,6%	23,4%	-0,2%	23,5%	0,1%	46,0%	22,5%
Kommunala bidrag	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%

Källa: Gotlandsmusiken

GOTLAND, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag. Redovisade verksamheter (tkr). Löpande priser.

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Källa: kulturradet.se

Gävleborg

Samtliga institutionsspecifika uppgifter utom tabellen är från Musikplattformens enkät hösten 2013, och gäller alltså Musik Gävleborg. Tabellen består av siffror som den regionala musikinstitutionen delgivit Svensk Scenkonst våren 2015.

Det tidigare länsmusikuppsdraget förvaltades innan kultursamverkansmodellen av Musik Gävleborg. Sedan 2014 har organisationen gått upp i förvaltningsenheten Kulturutveckling, en sammanslagning av avdelningarna Musik i Gävleborg, Länsbibliotek Gävleborg och Länskultur Gävleborg. Kulturutveckling var 2014 en del av Gävleborgs läns landsting, och är sedan 2015 års landstingsregionalisering en del av Region Gävleborg.

Visstidsanställda frilansande tonkonströrer: >100 engagerade frilansande sångare/musiker/musikskapare engagerade årligen.

Viktigaste prioriteringar: I samarbete med länets aktörer inom musik- och dansområdet utveckla den kulturella infrastrukturen inom dessa områden: Barn och ungdom; tillhandahålla ett brett utbud av kvalitativa musik- och dansproduktioner; utveckla arrangörsledet; stimulera och utveckla samverkan i länet.

GÄVLEBORG – MUSIK GÄVLEBORG / KULTURUTVECKLING (MUSIK)

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	6 118*	6 178*	1,0%	Se not**	–	Se not**	–	–	–
Bidrag från region (eller motsv)	4 404	4 448	1,0%	10 311**	–	9 894**	-4,0%**	–	–
Kommunala bidrag	0	0	–	0	–	0	–	–	–
Totala bidrag enligt ovan	10 522	10 626	1,0%	10 311**	-3,0%**	9 894**	-4,0%**	-628**	-6,0%**

Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, Musik Gävleborg / Kulturutveckling (musik), enligt ovan	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	58,1%*	58,1%*	0%	Se not**	–	Se not**	–
Bidrag från region (eller motsv)	41,9%	41,9%	0%	100,0%**	–	100,0%**	–
Kommunala bidrag	0,0%	0,0%	0%	0,0%	–	0,0%	–

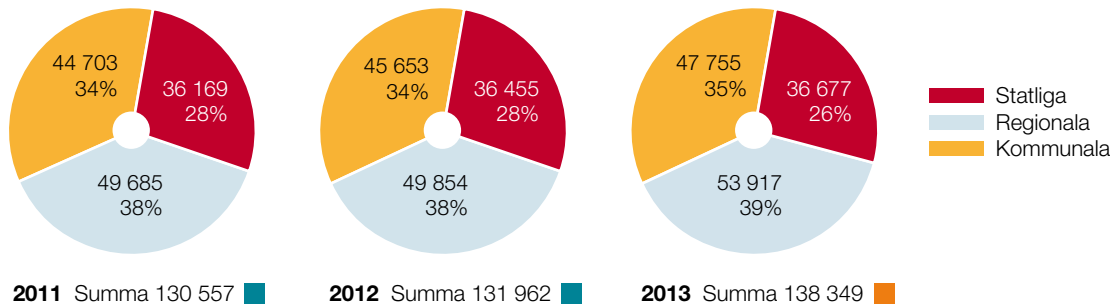
*Innan kultursamverkansmodellen: fördelade direkt av Statens kulturråd.

Källa: Region Gävleborg

** Ingår år 2014 i regionala bidrag. 2013 bildade Musik Gävleborg, Länsbibliotek Gävleborg och Länskultur Gävleborg Kulturutveckling, en gemensam avdelning i förvaltningen i nuvarande Region Gävleborg, dåvarande Gävleborgs läns landsting. Förändringen innebar minskade administrativa kostnader, bland annat genom centraliserade chefs- och grafikerfunktioner. Omvandlingen ledde också till att musikverksamheten slutade särredovisa verksamhetsbidrag från regionalt och statligt håll, varför ingen sådan uppdelning kan göras. Potter utan öronmärkning, men som eventuellt kan tillfalla musiken, redovisas ej.

GÄVLEBORG, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag. Redovisade verksamheter (tkr). Löpande priser.

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Källa: kulturradet.se

Halland

Samtliga institutionsspecifika uppgifter utom tabellen är från Musikplattformens enkät hösten 2013. Tabellen består av siffror som den regionala musikinstitutionen delgivit Svensk Scenkonst våren 2015.

Kultur i Halland, som är en del av förvaltningen i Region Halland, uppbär sedan 2013 det regionala musikuppdraget i Region Halland. Innan dess uppbars det regionala musikuppdraget av stiftelsen Musik i Halland, som tidigare uppburit länsmusikuppdraget.

Tillsvidareanställd konstnärlig personal: 2,5 årsverken (musikproducent).

Visstidsanställda frilansande tonkonstnärer: >100 frilansande sångare/musiker/musikskapare engagerade årligen. Samtliga Musik i Hallands produktioner är frilansproduktioner.

Viktigaste prioriteringar: Barn och unga; Residens; Nyskapande, gränsöverskridande, interkulturellt; Nya spelplatser och nya arrangörer

HALLAND – KULTUR I HALLAND (MUSIK)

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	8 502	8 590	1,0%	6 404	-25,4%	6 646	3,8%	-1 856	-21,8%
Bidrag från region (eller motsv)	3 923	4 000	2,0%	4 885	22,1%	4 925	0,8%	1 002	25,5%
Kommunala bidrag	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Totala bidrag enligt ovan	12 425	12 590	1,3%	11 289	-10,3%	11 571	2,5%	-854	-6,9%

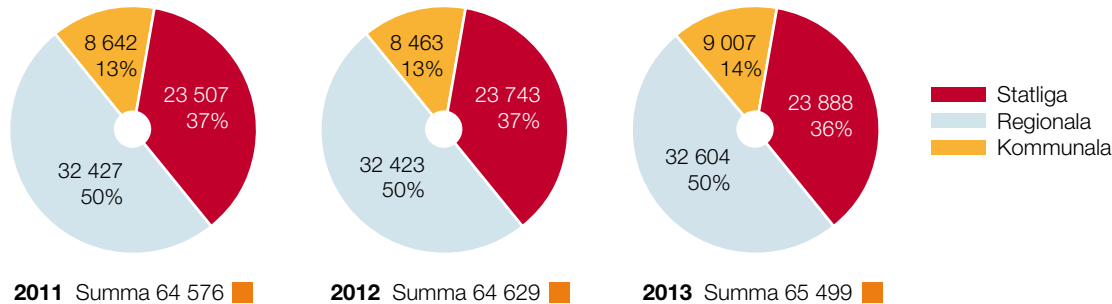
Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, Kultur i Halland (Musik), enligt ovan	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	68,4%	68,2%	-0,2%	56,7%	-11,5%	57,4%	0,7%
Bidrag från region (eller motsv)	31,6%	31,8%	0,2%	43,3%	11,5%	42,6%	-0,7%
Kommunala bidrag	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Not: Baserat på Region Hallands uppskattningar av musikens andel redovisas 67% av samlat bidrag till scenkonstutveckling åren 2013 och 2014.

Källa: Region Halland, Kultur i Halland

HALLAND, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag. Redovisade verksamheter (tkr). Löpande priser.

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Källa: kulturradet.se

Jämtland

Samtliga institutionsspecifika uppgifter utom tabellen är från Musikplattformens enkät hösten 2013. Tabellen består av siffror som den regionala musikinstitutionen delgivit Svensk Scenkonst våren 2015.

I Region Jämtland Härjedalen förvaltar Estrad Norr det regionala musikuppdraget. Estrad Norr är en del av regionalförvaltningen. Tidigare förvaltades länsmusikuppdraget av Länsmusiken i Jämtlands län, som 2005 gick samman med andra länskulturorganisationer och bildade den nya organisationen. Under perioden som tabellen redovisar var Estrad Norr del av Regionförbundet Jämtlands län.

Tillsvidareanställd konstnärlig personal: Administrativ/konstnärlig ledning 2,5 årsverken; producenter 8 årsverken; musiker 3 årsverken.

Visstidsanställda frilansande tonkonstnärer: >100 frilansande sångare/musiker/musikskapare engagerade årligen.

Viktigaste prioriteringar: Barn och ungdom.

JÄMTLAND – ESTRAD NORR

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Bidrag från Statens Kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	11 208*	11 320*	1,0%*	11 388	0,6%	11 616	2,0%	408	3,6%
Bidrag från region (eller motsv)	3 278	3 373	2,9%	3 583	6,2%	3 669	2,4%	391	11,9%
Kommunala bidrag	0	0	–	0	–	0	–	0	–
Totala bidrag enligt ovan	14 486	14 693	1,4%	14 971	1,9%	15 285	2,1%	799	5,5%

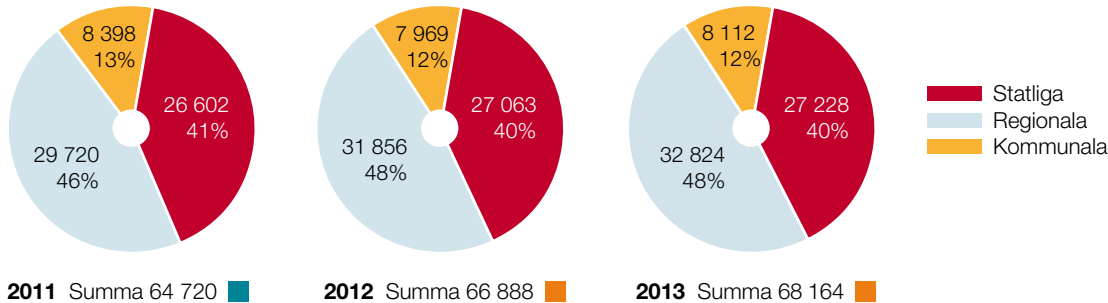
Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, Estrad Norr, enligt ovan	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Bidrag från Statens Kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	77,4%*	77,0%*	-0,3%*	76,1%	-1,0%	76,0%	-0,1%
Bidrag från region (eller motsv)	22,6%	23,0%	0,3%	23,9%	1,0%	24,0%	0,1%
Kommunala bidrag	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

*Innan kultursamverkansmodellen: fördelade direkt av Statens kulturråd.

Källa: Region Jämtland Härjedalen

JÄMTLAND, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag. Redovisade verksamheter (tkr). Löpande priser.

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Källa: kulturradet.se

Jönköping

Samtliga institutionsspecifika uppgifter utom tabellen är från Musikplattformens enkät hösten 2013. Tabellen består av siffror som den Region Jönköpings län delgivit Svensk Scenkonst våren 2015.

Det regionala musikuppdraget förvaltas och det före detta länsmusikuppdraget förvaltades av Smålands Musik och Teater (SMOT), som är en del av förvaltningen i Region Jönköpings län. Före regionaliseringen hette landstinget Jönköpings läns landsting, vilken är aktuell huvudman för hela den redovisade perioden.

På frågan om anställd personal uppger organisationen: "SMOT som helhet har ca 80 tillsvidareanställda. På musiken är 40 anställda". Siffrorna avser konstnärlig, teknisk och administrativ personal.

Visstidsanställda frilansande tonkonstnärer: 20 årsverken.

>100 frilansande sångare/musiker/musikskapare engagerade årligen.

Viktigaste prioriteringar: Länsmusikverksamhet; Jönköpings sinfonietta; Barn, unga och äldre.

JÖNKÖPING – SMÅLANDS MUSIK & TEATER (SMOT)

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv) Visar 63% av totalt kulturanslag	12 592*	12 718	1,0%	12 795	0,6%	13 051	2,0%	459	3,6%
Bidrag från region (eller motsv) (visar 46% av totalt kulturanslag)	22 229	32 854	47,8%	33 429	1,8%	34 478	3,1%	12 249	55,1%
Kommunala bidrag (visar 100% av totalt kulturanslag)	2 075	2 096	1,0%	2 109	0,6%	2 151	2,0%	76	3,7%
Totala bidrag enligt ovan	36 895	47 667	29,2%	48 333	1,4%	49 680	2,8%	12 785	34,7%

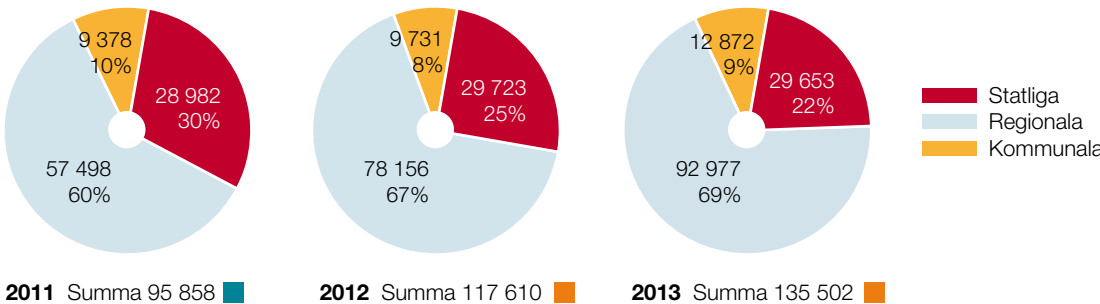
Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, Smålands Musik & Teater, enligt ovan	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	34,1%*	26,7%	-7,4%	26,5%	-0,2%	26,3%	-0,2%
Bidrag från region (eller motsv)	60,2%	68,9%	8,7%	69,2%	0,2%	69,4%	0,2%
Kommunala bidrag	5,6%	4,4%	-1,2%	4,4%	0,0%	4,3%	0,0%

*Innan kultursamverkansmodellen: fördelade direkt av Statens kulturråd.
Not: SMOTs verksamhetsbidrag är inte uppdelat mellan teater, musik och dans. Tabellen redovisar uträkningar baserade på Region Jönköpings läns uppskattningar av verksamhetsmedlen till musiken: 46% av regionala medel, 63% av statliga medel och 100 % av kommunala medel.

Källa: Region Jönköpings län

JÖNKÖPING, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag. Redovisade verksamheter (tkr). Löpande priser.

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Källa: kulturradet.se

Kalmar

Samtliga institutionsspecifika uppgifter utom tabellen är från Musikplattformens enkät hösten 2013. Tabellen består av siffror som den regionala musikinstitutionen delgivit Svensk Scenkonst våren 2015.

Regionalt musikuppdrag förvaltas av Kalmar läns Musikstiftelse, vars styrelse tillsätts av Kalmar läns landsting. Regionalt verksamhetsbidrag tilldelas av Regionförbundet i Kalmar län.

Tillsvidareanställd konstnärlig personal: 5 personer, motsvarande 5 årsverken.

Visstidsanställda frilansande tonkonstnärer: >100 frilansande sångare/musiker/musikskapare engagerade årligen.

Viktigaste prioriteringar: Verksamhet för barn och unga; samverkan med det lokala/regionala musiklivet; kammarorkestern Camerata Nordica. Därtill utveckling i projektform.

Camerata Nordica utför såväl orkesteruppdrag, som traditionell länsmusikverksamhet. Resterande delar av KLM:s verksamhet kan beskrivas som länsmusik. Verksamheten bedrivs både nationellt och internationellt, liksom i alla länets kommuner och med stor genrebredd.

KALMAR – KALMAR LÄNS MUSIKSTIFTELSE

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	10 485*	10 590	1,0%	10 655	0,6%	10 868	2,0%	383	3,7%
Bidrag från region (eller motsv)	4 590	4 529	-1,3%	4 629	2,2%	4 754	2,7%	164	3,6%
Kommunala bidrag	1 160	1 157	-0,3%	1 157	0,0%	1 190	2,9%	30	2,6%
Totala bidrag enligt ovan	16 235	16 276	0,3%	16 441	1,0%	16 812	2,3%	577	3,5%

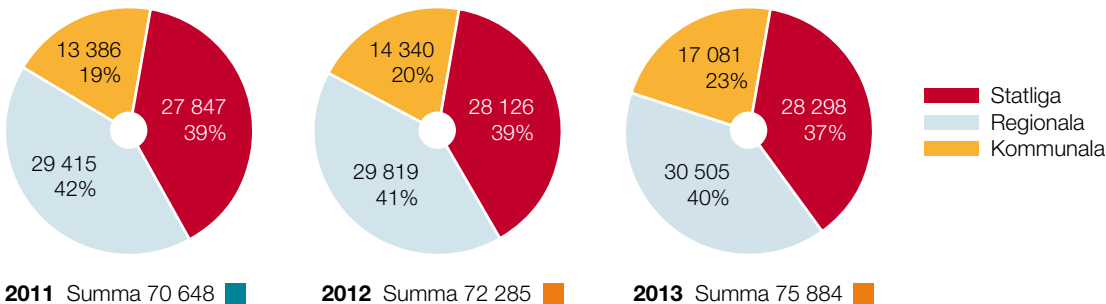
Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, Kalmar läns Musikstiftelse, enligt ovan	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	64,6%*	65,1%	0,5%	64,8%	-0,3%	64,6%	-0,2%
Bidrag från region (eller motsv)	28,3%	27,8%	-0,5%	28,2%	0,4%	28,3%	0,1%
Kommunala bidrag	7,1%	7,1%	0,0%	7,0%	-0,1%	7,1%	0,1%

*Innan kultursamverkansmodellen: fördelade direkt av Statens kulturråd.

Källa: Kalmar läns Musikstiftelse

KALMAR, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag. Redovisade verksamheter (tkr). Löpande priser.

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Källa: kulturradet.se

Kronoberg

Tabellen består av siffror som den Region Kronoberg och Växjö kommun delgivit Svensk Scenkonst våren 2015.

Musik i Syd med Musica Vitae och Smålands musikarkiv är enligt kulturplanen för region Kronoberg den regionala musikinstitutionen. Landstinget Kronoberg blev Region Kronoberg 2015, men var alltså inte region under perioden som tabellen omfattar. Musik i Syd är ett aktiebolag som förvaltas gemensamt av Region Skåne och Region Kronoberg, och som uppbar tidigare länsmusikuppsdraget i Kronoberg.

För övriga uppgifter kring Musik i Syd: Se Skåne.

KRONOBERG – MUSIK I KRONOBERG, MUSICA VITAE OCH SMÅLANDS MUSIKARKIV

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	12 997*	13 127*	1,0%	13 207	0,6%	13 472	2,0%	475	3,7%
Bidrag från region (eller motsv)	6 491	7 073	9,0%	7 208	1,9%	7 548	4,7%	1 057	16,3%
Kommunala bidrag	2 062	2 010	-2,5%	2 150	7,0%	2 441	13,5%	379	18,4%
Totala bidrag enligt ovan	21 550	22 210	3,1%	22 566	1,6%	23 461	4,0%	1 911	8,9%

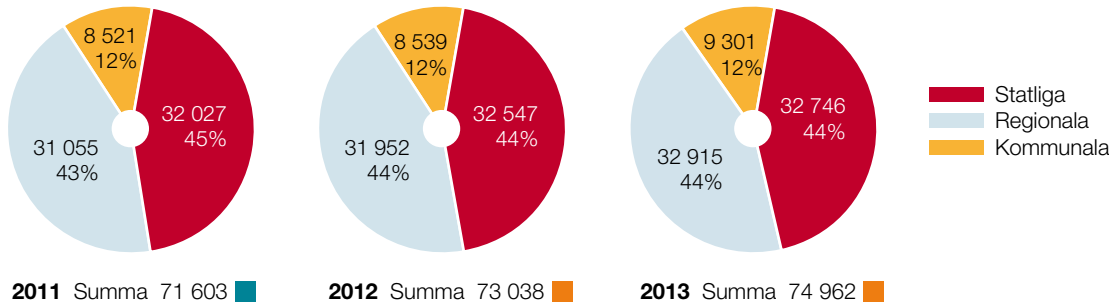
Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, Musik i Kronoberg, Musica Vitae och Smålands musikarkiv, enligt ovan	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	60,3%*	59,1%*	-1,2%	58,5%	-0,6%	57,4%	-1,1%
Bidrag från region (eller motsv)	30,1%	31,8%	1,7%	31,9%	0,1%	32,2%	0,2%
Kommunala bidrag	9,6%	9,1%	-0,5%	9,5%	0,5%	10,4%	0,9%

*Innan kultursamverkansmodellen: fördelade direkt av Statens kulturråd. Källa: Region Kronoberg och Växjö kommun

Not: Bidrag till Musik i Kronoberg (delägare i Musik i Syd), Musica Vitae(del av Musik i Syd) och Smålands musikarkiv. Musica Vitae får verksamhetsbidrag från statliga medel, regionala och kommunala (Växjö kommun), uppgående till 27,2%; 26,0%; 26,3% respektive 27,2% av totala årliga medel perioden 2011-2014. Smålands musikarkiv får endast regionala medel. Under åren uppgår Smålands musikarkivs andel av (regionalt) respektive totalt bidrag till ca (17%) 5%; (16%) 5%; (16%) 5% samt 5% (15%).

KRONOBERG, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag. Redovisade verksamheter (tkr). Löpande priser.

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Källa: kulturradet.se

Norrbotten

Samtliga institutionsspecifika uppgifter utom tabellen är från Musikplattformens enkät hösten 2013. Tabellen består av siffror som Norrbottens läns landsting delgivit Svensk Scenkonst våren 2015.

Det regionala musikuppsdraget förvaltas av Norrbottensmusiken, som i kulturplanen omnämns som länsmusikinstitution, och som är en del av förvaltningen i Norrbottens läns landsting.

Tillsvidareanställd konstnärlig personal: 17 årsverken

Visstidsanställda frilansande tonkonstnärer: >100 frilansande sångare/musiker/musikskapare engagerade årligen.

Viktigaste prioriteringar: Professionell musikverksamhet; erbjuda en professionell, högkvalitativ scenkonst med en varierad repertoar för barn, unga och vuxna; eftersträva att fler kommer i kontakt med verksamheten; stödja och utveckla samarbetet med det fria musiklivet i länet; ensemblerna – spetsverksamheter och deltagande; pedagogisk barn- och ungdomsverksamhet; verka i länet såväl som nationellt och internationellt ambassadörskap; stärka musik- och kulturskolor; samverkan med andra länsinstitutioner, arrangörer, kommuner, fria musiklivet.

NORRBOTTEN – NORRBOTTENSMUSIKEN

- Med i kultursamverkansmodellen
- Ej med i kultursamverkansmodellen

Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	20 700	19 650	-5,1%	18 344	-6,6%	20 575	12,2%	-125	-0,6%
Bidrag från region (eller motsv)	14 178	15 080	6,4%	16 678	10,6%	16 047	-3,8%	1 869	13,2%
Kommunala bidrag	0	0	–	0	–	0	–	0	–
Totala bidrag enligt ovan	34 878	34 730	-0,4%	35 022	0,8%	36 622	4,6%	1 744	5,0%

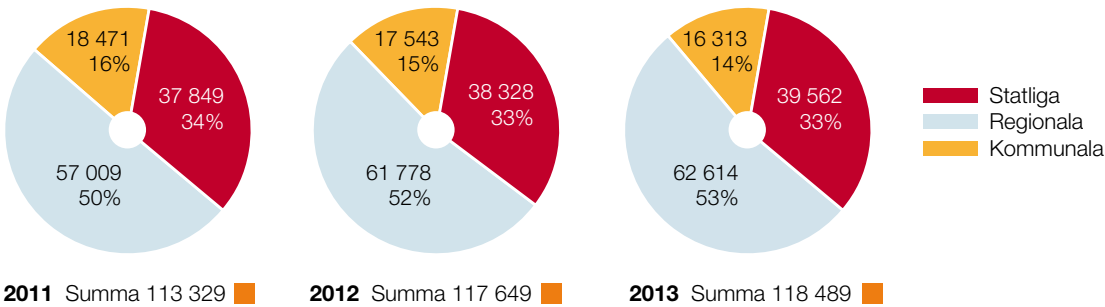
Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, Norrbottensmusiken, enligt ovan	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	59,3%	56,6%	-2,8%	52,4%	-4,2%	56,2%	3,8%
Bidrag från region (eller motsv)	40,7%	43,4%	2,8%	47,6%	4,2%	43,8%	-3,8%
Kommunala bidrag	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

*Innan kultursamverkansmodellen: fördelade direkt av Statens kulturråd.

Källa: Norrbottens läns landsting

NORRBOTTEN, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag. Redovisade verksamheter (tkr). Löpande priser.

Skåne

Samtliga institutionsspecifika uppgifter utom tabellen är från Musikplattformens enkät hösten 2013. Tabellen består av siffror som Musik i Syd delgivit Svensk Scenkonst våren 2015.

Musik i Syd är ett aktiebolag som förvaltas gemensamt av Region Skåne och Region Kronoberg. I Region Skåne skiljer man inte på länsmusikuppdrag och andra regionala musikuppdrag. För att kunna göra en jämförelse med övriga regioner, redovisar vi här endast medel till Musik i Syd, som i egenskap av medlem i Regional Musik i Sverige, tidigare Länsmusikens Samarbetsråd, är Skånes motsvarighet till rapportens andra organisationer.

Tabellen avser Region Skånes anslag till Musik i Syd, men siffrorna med personaluppgifter avser hela organisationen.

Tillsvidareanställd konstnärlig personal: 30,9.

Visstidsanställda frilansande tonkonstnärer: >100 frilansande sångare/musiker/musikskapare engagerade årligen.

Viktigaste prioriteringar: "De övergripande målen för Musik i Syd är att utifrån ett övergripande perspektiv, med höga kvalitetskrav, ha en aktivt samordnande aktivt samordnande och utvecklande roll i det skånska och kronobergska musiklivet, att etablera ett antal nationellt och internationellt betydelsefulla specialprofiler och att prioritera och utveckla verksamheten för barn och unga."

SKÅNE – MUSIK I SYD

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	Se not*	Se not*	–	Se not*	–	Se not*	–	Se not*	Se not*
Bidrag från region (eller motsv)	36 676	37 438	2,1%	37 812	1,0%	40 222	6%	3 546	9,7%
Kommunala bidrag	2 259	2 611	15,6%	2 621	0,4%	2 826	7,8%	567	25,1%
Totala bidrag enligt ovan	38 935	40 049	2,9%	40 433	1,0%	43 048	6,5%	4 113	10,6%

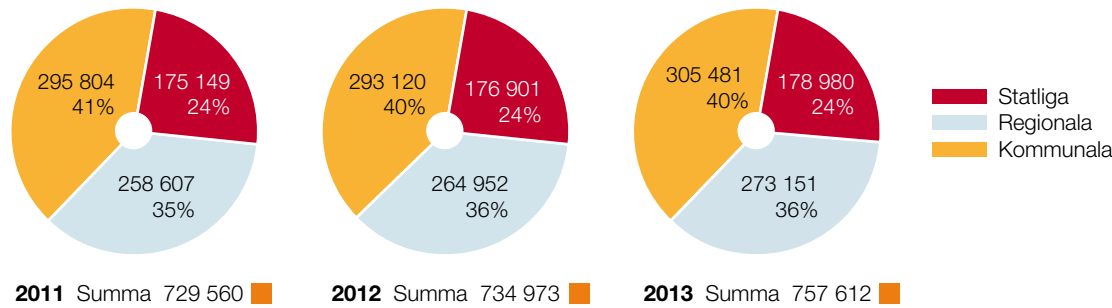
Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, Musik i Syd, enligt ovan	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	Se not*	Se not*	–	Se not*	–	Se not*	–
Bidrag från region (eller motsv)	94,2%	93,5%	-0,7%	93,5%	0,0%	93,4%	-0,1%
Kommunala bidrag	5,8%	6,5%	0,7%	6,5%	0,0%	6,6%	0,1%

* Ingår i regionala medel. Musik i Syd kan inte särredovisa statliga och regionala medel.
Som årliga verksamhetsbidrag avses här statliga och regionala medel som fördelats av Region Skåne.
Som kommunala bidrag avses drift-, investerings- och B/U-utvecklingsstöd från Kristianstads kommun samt bidrag till Lund Choral Festival från Lunds kommun.

Källa: Musik i Syd

SKÅNE, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag. Redovisade verksamheter (tkr). Löpande priser.

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Källa: kulturradet.se

Stockholm

Samtliga institutionsspecifika uppgifter utom tabellen och prioriteringarna är från Musikplattformens enkät hösten 2013. Tabellen består av siffror som den regionala musikinstitutionen delgivit Svensk Scenkonst våren 2015.

På uppdrag av Stockholms läns landsting – och under namnet Länsmusik i Stockholm – ansvarar Stockholms Läns Blåarsymfoniker (Blåarsymfonikerna) för länsmusikverksamheten i Stockholms län. Stockholms län är det enda länet i Sverige som inte är med i kultursamverkansmodellen. Därmed är SLB den enda regionala musikorganisation som alltså uppbär direkt verksamhetsbidrag från Statens kulturråd. Blåarsymfonikerna är en ideell förening som jämte länsmusikuppdraget har annan musikverksamhet, med i Musikaliska i Stockholm som hemmascen. Länsmusikuppdraget innebär såväl verksamhet med den ordinarie orkestern, som med frilansare.

Tillsvidareanställd konstnärlig personal: 15 årsverken. Visstidsanställd konstnärlig personal: 0,5 årsverken.

Visstidsanställda frilansande tonkonstnärer: >100 frilansande sångare/musiker/musikskapare engagerade årligen.

Viktigaste prioriteringar beträffande länsmusikuppdraget: Avtalet med Stockholms läns landsting 2014 anger bland annat att länsmusikdelen av Blåarsymfonikernas verksamhet ska prioritera barn och ungdom (minst 390 B/U-konserter). Därtill ges en del andra uppdrag, till exempel 40 konserter för "bred och blandad publik". För 350 konserter ska frilansande artister med huvudsaklig verksamhet förlagd i Stockholm uppmärksammas vid val av utbud.

STOCKHOLM – STOCKHOLMS LÄNS BLÅARSYMFONIKER

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Länsmusikbidrag från Statens kulturråd	6 218	6 228	0,2%	6 028	-3,2%	6 149	2,0%	-69	-1%
Bidrag från landstinget*	14 130	14 410	2,0%	14 335	-0,5%	14 345	0,1%	215	2%
Kommunala bidrag	0	0	–	0	–	0	–	0	–
Totala bidrag enligt ovan	20 348	20 638	1,4%	20 363	-1,3%	20 494	0,6%	146	1%

Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, Stockholms läns blåarsymfoniker	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Länsmusikbidrag från Statens kulturråd	30,6%	30,2%	-0,4%	29,6%	-0,6%	30,0%	0,4%
Bidrag från landstinget	69,4%	69,8%	0,4%	70,4%	0,6%	70,0%	-0,4%
Kommunala bidrag	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

* SLL fördelar två bidrag till SLB: ett verksamhetsbidrag och ett länsmusikbidrag. Åren 2011–2014 var länsmusikens del 30%, 30%, 28% och 26%. Tabellen redovisar total av bägge bidrag.

Källa: Stockholms läns blåarsymfoniker

STOCKHOLM, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Jämförbar total kulturstatistik föreligger i fallet Stockholm inte hos Statens kulturråd. Därför redovisar vi inga sådana siffror här.

Sörmland

Samtliga institutionsspecifika uppgifter utom tabellen är från Musikplattformens enkät hösten 2013. Tabellen består av siffror som den regionala musikinstitutionen delgivit Svensk Scenkonst våren 2015.

Det regionala musikuppdraget förvaltas av Scenkonst Sörmland, som är en del av förvaltningen vid Sörmlands läns landsting. Under namnet Sörmlands musik & teater uppbar Scenkonst Sörmland det tidigare länsmusik-uppdraget.

Tillsvidareanställd konstnärlig personal: 9 årsverken

Visstidsanställda frilansande tonkonstnärer: >100 frilansande sångare/musiker/musikskapare engagerade årligen.

Viktigaste prioriteringar: Musik, teater, dans för alla mellan 5–15 år; konserter inom äldreomsorgen.

SÖRMLAND – SCENKONST SÖRMLAND (TOTALANSLAG)

- Med i kultursamverkansmodellen
- Ej med i kultursamverkansmodellen

Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	15 547*	15 718*	1,1%	15 814	0,6%	16 280	2,9%	733	4,7%
Bidrag från region (eller motsv)	15 128	16 189	7,0%	18 119	11,9%	19 454	7,4%	4 326	28,6%
Kommunala bidrag	1 581	1 607	1,6%	1 581	-1,6%	1 634	3,4%	53	3,3%
Totala bidrag enligt ovan	32 256	33 514	3,9%	35 514	6,0%	37 368	5,2%	5 112	15,8%

Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, Scenkonst Sörmland, (musikverksamhet) enligt ovan	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	48,2%*	46,9%*	-1,3%	44,5%	-2,4%	43,6%	-0,9%
Bidrag från region (eller motsv)	46,9%	48,3%	1,4%	51,0%	2,7%	52,1%	1,1%
Kommunala bidrag	4,9%	4,8%	-0,1%	4,5%	-0,3%	4,4%	-0,1%

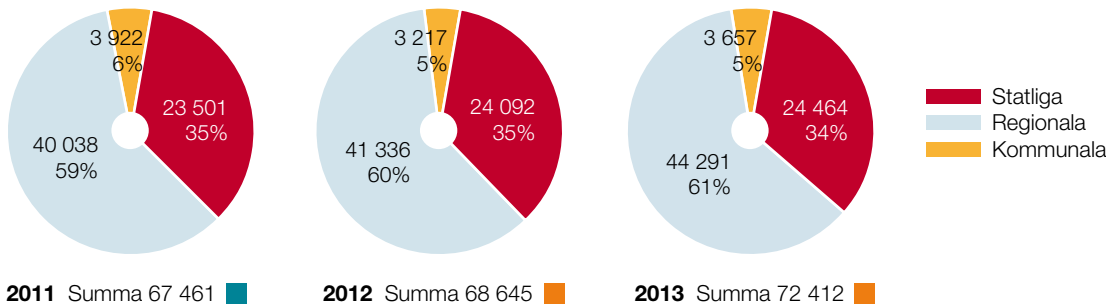
*Innan kultursamverkansmodellen: fördelade direkt av Statens kulturråd.

Källa: Scenkonst Sörmland

Not: Siffrorna anger totala verksamhetsbidrag för teater, musik och dans till Scenkonst Sörmland. Fördelning ej specificerad.

SÖRMLAND, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag. Redovisade verksamheter (tkr). Löpande priser.

Källa: kulturradet.se

Uppsala

Samtliga institutionsspecifika uppgifter utom tabellen är från Musikplattformens enkät hösten 2013. Tabellen består av siffror som den regionala musikinstitutionen delgivit Svensk Scenkonst våren 2015.

Det tidigare länsmusikuppdraget i Uppsala län förvaltades av Musik i Uppland, som är en stiftelse med Uppsala läns landsting som stiftare. Musik i Uppland benämns alltjämt som länsmusikorganisation i den regionala kulturplanen.

Tillsvidareanställd konstnärlig personal: 10,9 årsverken.

Visstidsanställda frilansande tonkonstnärer: >100 frilansande sångare/musiker/musikskapare engagerade årligen.

Viktigaste prioriteringar: Att ge människor i Uppsala musikupplevelser, inspiration och underhållning av hög nationell standard.

Konserter i Uppsala; konserter i länet; konserter för barn och unga; konserter i vårdn.

UPPSALA – MUSIK I UPPLAND

- Med i kultursamverkansmodellen
- Ej med i kultursamverkansmodellen

Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	13 614*	14 558*	6,9%	14 646	0,6%	14 935	2,0%	1 321	9,7%
Bidrag från region (eller motsv)	10 160	10 360	2,0%	10 706	3,3%	10 909	1,9%	749	7,4%
Kommunala bidrag	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Totala bidrag enligt ovan	23 774	24 918	4,8%	25 352	1,7%	25 844	1,9%	2 070	8,7%

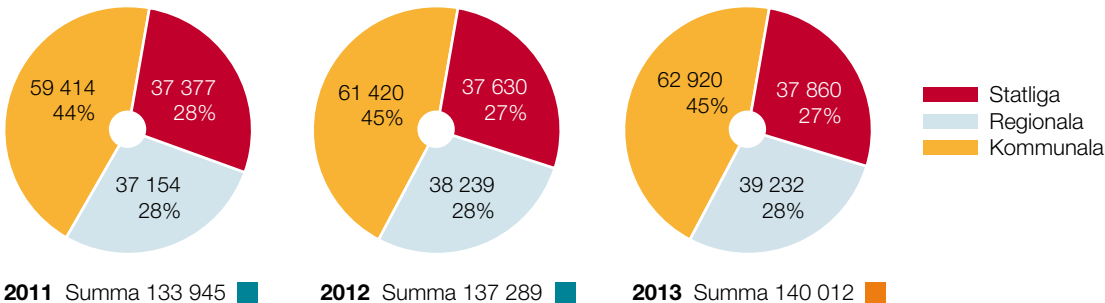
Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, Musik i Uppland, enligt ovan	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	57,3%*	58,4%*	1,2%	57,8%	-0,7%	57,8%	0,0%
Bidrag från region (eller motsv)	42,7%	41,6%	-1,2%	42,2%	0,7%	42,2%	0,0%
Kommunala bidrag	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

*Innan kultursamverkansmodellen: fördelade direkt av Statens kulturråd.

Källa: Musik i Uppland

UPPSALA, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag. Redovisade verksamheter (tkr). Löpande priser.

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Källa: kulturradet.se

Värmland

Samtliga institutionsspecifika uppgifter utom tabellen är från Musikplattformens enkät hösten 2013. Tabellen består av siffror som den författaren hämtat från Wermland Operas årsberättelser.

Det tidigare länsmusikuppsdraget uppbars av organisationen som idag heter Wermland Opera, som är en stiftelse med Region Värmland kommunalförbund som huvudman. Ursprunglig stiftelsebildare är Värmlands läns landsting och Karlstads kommun. Sedan kultursamverkansmodellen infördes innehar fler organisationer i Värmland regionala musikuppsdrag. Wermland Opera är en av dem.

Tillsvidareanställd konstnärlig personal: 34 årsverken. Visstidsanställd konstnärlig personal: 23,9.

Frilansande tonkonstnärer: >100 frilansande sångare/musiker/musikskapare engagerade årligen.

Viktigaste prioriteringar: Opera; musikal; konserter för barn och unga; konserter för vuxna; turnéproduktioner.

VÄRMLAND – WERMLAND OPERA

- Med i kultursamverkansmodellen
- Ej med i kultursamverkansmodellen

Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	33 395*	34 730*	4,0%	34 969	0,7%	35 722	2,2%	2 327	7,0%
Bidrag från region (eller motsv)	18 662	19 054	2,1%	20 270	6,4%	20 588	1,6%	1 926	10,3%
Kommunala bidrag	10 784	11 805	9,5%	12 999	10,1%	13 078	0,6%	2 294	21,3%
Totala bidrag enligt ovan	62 841	65 589	-4,4%	68 238	4,0%	69 388	1,7%	6 547	10,4%

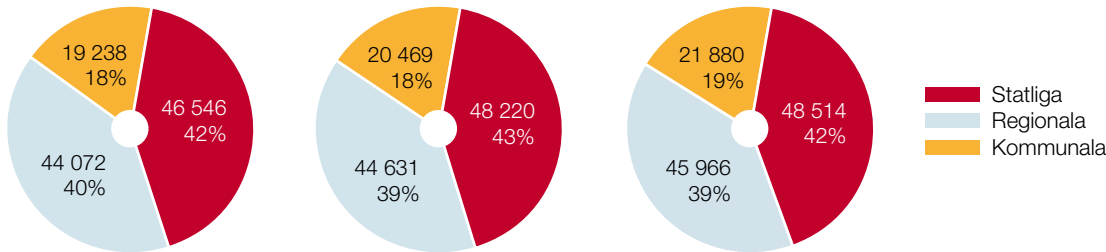
Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, Wermland Opera, enligt ovan	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	53,1%*	53,0%*	-0,2%	51,2%	-1,7%	51,5%	0,2%
Bidrag från region (eller motsv)	29,7%	29,1%	-0,6%	29,7%	0,7%	29,7%	0,0%
Kommunala bidrag	17,2%	18,0%	0,8%	19,0%	1,0%	18,8%	-0,2%

*Innan kultursamverkansmodellen: fördelade direkt av Statens kulturråd.

Källa: Wermland Opera, Verksamhetsberättelser 2011–2014

VÄRMLAND, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag. Redovisade verksamheter (tkr). Löpande priser.

2011 Summa 109 856

2012 Summa 113 320

2013 Summa 116 360

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Källa: kulturradet.se

Västerbotten

Samtliga institutionsspecifika uppgifter utom tabellen är från Musikplattformens enkät hösten 2013. Tabellen består av siffror som Norrlandsoperan delgivit Svensk Scenkonst våren 2015.

Det regionala musikuppslaget i Västerbotten förvaltas av Norrlandsoperan som är ett aktiebolag som till 60% ägs av regionförbundet Västerbottens län, och till 40% av Umeå kommun.

Tillsvidareanställd konstnärlig personal: 98 årsverken inklusive konstnärlig, administrativ, och teknisk personal.

Visstidsanställda frilansande tonkonstnärer:
>100 frilansande sångare/musiker/musikskapare engagerade årligen.

Viktigaste prioriteringar: Producera, främja, stärka, och utveckla opera, musikteater, musik, dans, och annan scenisk verksamhet inom regionen; redovisar för dotterbolaget Botnia Musik; festival- och projektverksamhet; försäljning av musikverksamhet; seminarier.

VÄSTERBOTTEN – NORRLANDSOPERAN (Andel för regional musik anges i not)

- Med i kultursamverkansmodellen
- Ej med i kultursamverkansmodellen

Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	47 782*	48 460	1,4%	48 809	0,7%	48 800	0,0%	1 018	2,1%
Bidrag från region (eller motsv)	20 205	20 573	1,8%	20 817	1,2%	21 045	1,1%	840	4,2%
Kommunala bidrag	22 880	23 305	1,9%	23 759	1,9%	24 414	2,8%	1 534	6,7%
Totala bidrag enligt ovan	90 867	92 338	1,6%	93 385	1,1%	94 259	0,9%	3 392	3,7%

Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, NorrlandsOperan, enligt ovan	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	52,6%*	52,5%	-0,1%	52,3%	-0,2%	51,8%	-0,5%
Bidrag från region (eller motsv)	22,2%	22,3%	0,0%	22,3%	0,0%	22,3%	0,0%
Kommunala bidrag	25,2%	25,2%	0,1%	25,4%	0,2%	25,9%	0,5%

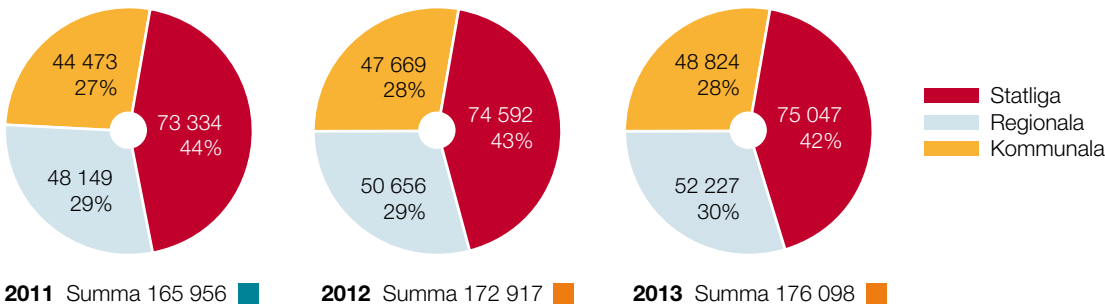
*Innan kultursamverkansmodellen: fördelade direkt av Statens kulturråd.

Källa: Norrlandsoperan

Not: Norrlandsoperan har särredovisat medel till regional musikverksamhet. Dess andel av totala medel är för respektive år 29,7%, 29,4%, 29,1% och 29,3%. "Statsanslag till regional musikverksamhet" uppgår varje år till 45,9%, 45,7%, 45,4% respektive 46,3% av totalt statligt stöd. Regionens stöd till regional musikverksamhet uppgår enligt samma uppgifter till 5 mkr/år, eller 24,7%, 24,3%, 24,0% respektive 23,8% av totalt regionalt stöd. Kommunalt stöd går inte till regional musikverksamhet.

VÄSTERBOTTEN, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag. Redovisade verksamheter (tkr). Löpande priser.

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Källa: kulturradet.se

Västernorrland

Om ej annat anges är samtliga institutionsspecifika uppgifter utom tabellen från Musikplattformens enkät hösten 2013. Tabellen består av siffror som Scenkonst Västernorrland delgivit Svensk Scenkonst våren 2015.

Det regionala musikuppgdraget förvaltas av aktiebolaget Scenkonst Västernorrland AB (Scenkonstbolaget) som är ett aktiebolag om ägs av Landstinget Västernorrland (60%) och Sundsvalls kommun (40%), och som även innehar andra regionala scenkonstuppgdrag. Tidigare uppbars länsmusikuppgdraget av Musik i Västernorrland, som uppgått i Scenkonst Västernorrland.

Tillsvidareanställd konstnärlig personal i Scenkonst Västernorrlands musikdel var 2013 36 musiker i Nordiska Kammarorkestern, varav 19 stycken förutom orkestern arbetade heltid med kammarmusik och pedagogisk verksamhet.

I samtal med Svensk Scenkonst uppger institutionen att cirka 40% av budgeten år 2015 beräknas gå till frilansande musiker, som samma år bedöms uppgå till över 100.

Viktigaste prioriteringar: Föreställningar för barn och unga; Nordiska kammarorkestern; ungdomars eget skapande i grupperna Lust (ungdomsstorband), Mittfolk (ungdomar som spelar folk- och världsmusik) och SLUSK (ungdomskör).

VÄSTERNORRLAND – SCENKONSTBOLAGET (MUSIK, TOTALANSLAG)

- Med i kultursamverkansmodellen
- Ej med i kultursamverkansmodellen

Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	15 045*	15 045	0,0%	15 192	1,0%	15 377	1,2%	332	2,2%
Bidrag från region (eller motsv)	10 575	10 734	1,5%	10 895	1,5%	11 058	1,5%	483	4,6%
Kommunala bidrag	9 462	9 580	1,2%	9 722	1,5%	9 870	1,5%	408	4,3%
Totala bidrag enligt ovan	35 082	35 359	0,8%	35 809	1,3%	36 305	1,4%	1 223	3,5%

Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, Scenkonstbolaget (Musik), enligt ovan	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	42,9%*	42,5%	-0,3%	42,4%	-0,1%	42,4%	-0,0%
Bidrag från region (eller motsv)	30,1%	30,4%	0,2%	30,4%	0,0%	30,5%	0,0%
Kommunala bidrag	27,0%	27,1%	0,1%	27,1%	0,1%	27,2%	0,0%

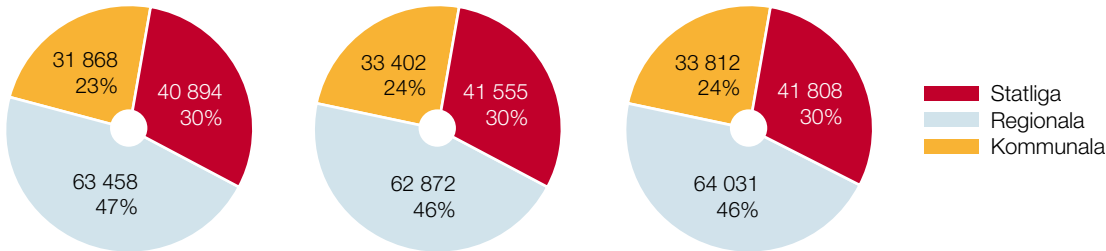
*Innan kultursamverkansmodellen: fördelade direkt av Statens kulturråd.

Källa: Scenkonst Västernorrland

Bidrag till musikverksamheten i Scenkonst Västernorrland, omfattande Nordiska kammarorkestern och frilansverksamhet. Ingen uppgift kring fördelning.

VÄSTERNORRLAND, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag. Redovisade verksamheter (tkr). Löpande priser.

2011 Summa 136 220 2012 Summa 137 829 2013 Summa 139 651

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Källa: kulturradet.se

Västmanland

Samtliga institutionsspecifika uppgifter utom tabellen är från Musikplattformens enkät hösten 2013. Tabellen består av siffror som Västmanlandsmusiken delgivit Svensk Scenkonst våren 2015.

Det regionala musikuppdraget förvaltas i Västmanland av Västmanlandsmusiken, som är ett kommunalförbund med delat huvudmannaskap mellan Västerås stad (90%) och Landstinget Västmanland (10%). Västmanlandsmusiken betecknas som en länsmusikorganisation i den regionala kulturplanen, och organisationen hade detta uppdrag i länet även före kultursamverkansmodellen.

Tillsvidareanställd konstnärlig personal: 33 musiker, fördelat på 19,8 årsverken.

Cirka 250 frilansande sångare/musiker/musikskapare engagerade årligen.

Viktigaste prioriteringar: Medborgarnära musikverksamhet; stöd till arrangörer i alla kommuner i länet; konserthusdrift med balanserat utbud; orkesterverksamhet med Västerås Sinfonietta.

VÄSTMANLAND – VÄSTMANLANDSMUSIKEN

- Med i kultursamverkansmodellen
- Ej med i kultursamverkansmodellen

Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	14 414*	14 321	-0,6%	14 130	-1,3%	14 413	2,0%	-1	0,0%
Bidrag från region (eller motsv)	2 578	2 668	3,5%	2 925	9,6%	3 042	4,0%	464	18,0%
Kommunala bidrag	23 197	24 013	3,5%	27 063	12,7%	27 376	1,2%	4 179	18,0%
Totala bidrag enligt ovan	40 189	41 002	2,0%	44 118	7,6%	44 831	1,6%	4 642	11,6%

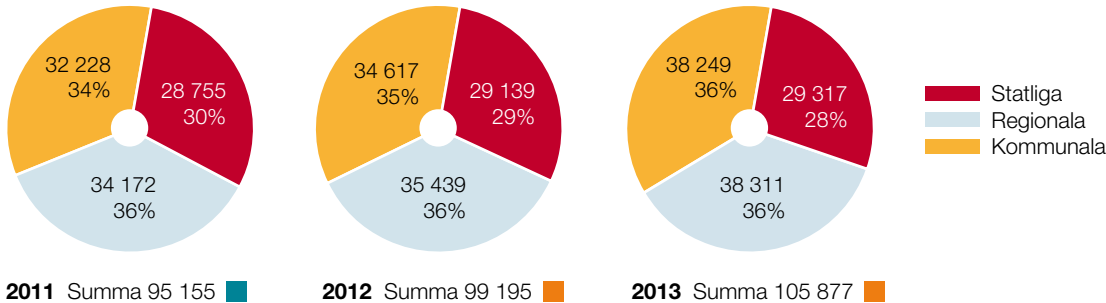
Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, Västmanlandsmusike, enligt ovan	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	35,9%*	34,9%	-0,9%	32,0%	-2,9%	32,1%	0,1%
Bidrag från region (eller motsv)	6,4%	6,5%	0,1%	6,6%	0,1%	6,8%	0,2%
Kommunala bidrag	57,7%	58,6%	0,8%	61,3%	2,8%	61,1%	-0,3%

*Innan kultursamverkansmodellen: fördelade direkt av Statens kulturråd.

Källa: Västmanlandsmusiken

VÄSTMANLAND, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag. Redovisade verksamheter (tkr). Löpande priser.

Källa: kulturradet.se

Västra Götaland

Utgångspunkten för framställningen är Musikplattformens enkät hösten 2013. Därtill har författaren använt sig av intervjuer och styrdokument. Tabellen består av siffror som Västra Götalandregionen och Vara konserthus delgivit Svensk Scenkonst våren 2015

Tidigare förvaltades länsmusikuppgdraget i Västra Götaland av tre institutioner: regionens förvaltningsavdelning Kultur i Väst, det kommunala aktiebolaget Vara konserthus och den ideella föreningen KulturUngdom. Förstnämnda två är medlemmar i Regional Musik i Sverige (RMS), f.d. Länsmusikens samarbetsråd (LÄS). Representanter för Västra Götalandsregionen som författaren kontaktat uppger att regionen numera talar om regionala musikuppgdrag i vid bemärkelse, varmed inkluderas fler musikinstitutioner i regionen än de tre nämnda. I Musikplattformens enkät från 2013 har endast svar från Musik i Väst redovisats.

Kultur i Väst uppger 2013 inga siffror på fast anställd konstnärlig personal, men meddelar att de engagerar mer än 100 frilansare årligen. Viktigaste prioriteringar i Kultur i Väst är: Barn och unga; jämställdhet, mångfald och tillgänglighet.

I samtal med författaren våren 2015 uppger Vara konserthus att dess enda fasta ensemble är Bohuslän Big Band. I övrigt arbetar Vara huvudsakligen med residensverksamhet löpande över 1–3 år, med hela Västra Götaland som upptagningsområde. Vara har arbetat med målet att nå regionens mångkulturella befolkning, men också mot nya publikgrupper i allmänhet, samt barn och ungdom.

VÄSTRA GÖTALAND – KULTUR I VÄST, VARA KONSERTHUS, KULTURUNGDOM

- Med i kultursamverkansmodellen
- Ej med i kultursamverkansmodellen

Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser*	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	33 988	33 988	0,0%	33 988	0,0%	34 378	1,1%	390	1,1%
Bidrag från region (eller motsv)	59 217	58 436	-1,3%	59 846	2,4%	61 831	3,3%	2 614	4,4%
Kommunala bidrag	10 728	10 236	-4,6%	9 835	-3,9%	10 270	4,4%	-458	-4,3%
Totala bidrag enligt ovan	103 933	102 660	-1,2%	103 669	1,0%	106 479	2,7%	2546	2,4%

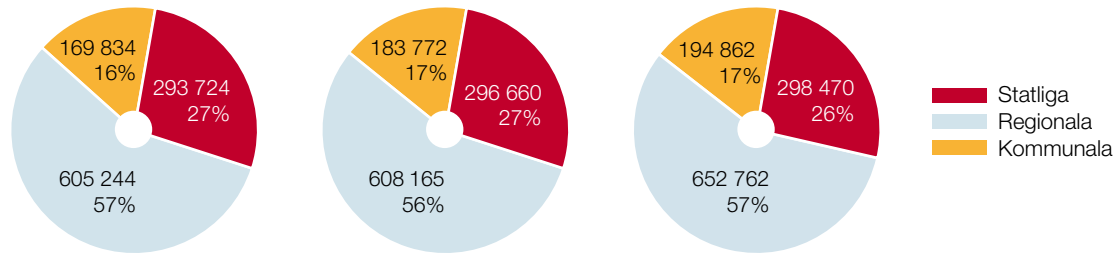
Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, Västra Götalandsregionen, enligt ovan	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	32,7%	33,1%	0,4%	32,8%	-0,3%	32,3%	-0,5%
Bidrag från region (eller motsv)	57,0%	56,9%	-0,1%	57,7%	0,8%	58,1%	0,3%
Kommunala bidrag	10,3%	10,0%	-0,3%	9,5%	-0,5%	9,6%	0,2%

*Tabellen visar totala bidrag för institutionerna ovan.
Västra Götalandsregionen redovisade inte Vara kommuns verksamhetsbidrag till Vara Konserthus.
Dessa uppgifter har inhämtats från Vara Konserthus, och utgör samtliga kommunala medel i tabellen.

Källa: Kultursekretariatet, Västra Götalandsregionen; Vara Konserthus

VÄSTRA GÖTALAND, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag. Redovisade verksamheter (tkr). Löpande priser.

2011 Summa 1 068 802 2012 Summa 1 088 597 2013 Summa 1 146 094

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Källa: kulturradet.se

Örebro

Samtliga institutionsspecifika uppgifter utom tabellen är från Musikplattformens enkät hösten 2013. Tabellen består av siffror som den regionala musikinstitutionen delgivit Svensk Scenkonst våren 2015.

Det regionala musikuppdraget förvaltas av Länsmusiken i Örebro AB, ett aktiebolag som samägs av Örebro Kommun (91%) och Region Örebro Län (9%). Under den tid som tabellen omfattar, ägdes regionens del av Örebro läns landsting. Även före kultursamverkansmodellen uppbar Länsmusiken i Örebro länsmusikuppdrag.

Tillsvidareanställd konstnärlig personal: 37 årsverken.

Visstidsanställda frilansande tonkonstnärer: 51–75 frilansande sångare/musiker/musikskapare engagerade årligen.

Viktigaste prioriteringar: Att erbjuda invånare i Örebro kommun och i Örebro län professionell konsertverksamhet av hög konstnärlig kvalitet; bidra till bilden av Örebro stad och region som en attraktiv plats; främja kvalitet och konstnärlig förnyelse; utveckla samarbeten med producenter och arrangörer i näraliggande regioner; fast egen ensemble baserad i Örebro; långsiktig hållbar utveckling.

ÖREBRO – LÄNSMUSIKEN I ÖREBRO

- Med i kultursamverkansmodellen
- Ej med i kultursamverkansmodellen

Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Bidrag från Statens Kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	19 607*	19 808	1,0%	19 929	0,6%	20 328	2,0%	721	3,7%
Bidrag från region (eller motsv)	404	412	2,0%	417	1,2%	428	2,6%	24	5,9%
Kommunala bidrag	20 720	21 690	4,7%	22 535	3,9%	23 236	3,1%	2 516	12,1%
Totala bidrag enligt ovan	40 731	41 910	2,9%	42 881	2,3%	43 992	2,6%	3 261	8,0%

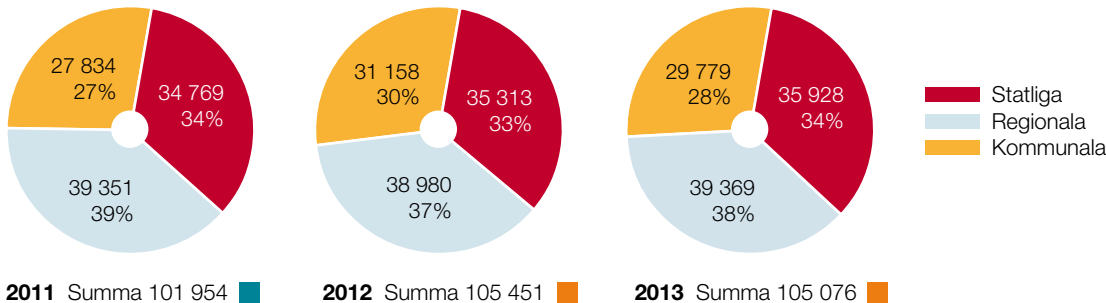
Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, Länsmusiken i Örebro, enligt ovan	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Bidrag från Statens Kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	48,1%*	47,3%	-0,9%	46,5%	-0,8%	46,2%	-0,3%
Bidrag från region (eller motsv)	1,0%	1,0%	0,0%	1,0%	0,0%	1,0%	0,0%
Kommunala bidrag	50,9%	51,8%	0,9%	52,6%	0,8%	52,8%	0,3%

*Innan kultursamverkansmodellen: fördelade direkt av Statens kulturråd.

Källa: Länsmusiken i Örebro AB

ÖREBRO, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag. Redovisade verksamheter (tkr). Löpande priser.

- Ej med i kultursamverkansmodellen
- Med i kultursamverkansmodellen

Källa: kulturradet.se

Östergötland

Samtliga institutionsspecifika uppgifter utom tabellen är, om inte annat anges, från Musikplattformens enkät hösten 2013. Tabellen består av siffror som den regionala musikinstitutionen delgivit författaren våren 2015.

Det regionala musikuppdraget utförs av Östgötamusiken, som är en stiftelse. Uppdragsgivare är Region Östergötland. Under perioden som tabellen redovisar var uppdragsgivaren Regionförbundet Östsam. Östgötamusiken uppbar även det tidigare länsmusikuppdraget.

Fast anställda musiker: 21,5 årsverken (konstnärlig, administrativ och teknisk personal. April 2015: 18 fast anställda musiker. www.ostgotamusiken.se)

Visstidsanställda frilansande tonkonstnärer: 76–100 frilansande sångare/musiker/musikskapare engagerade årligen.

Viktigaste prioriteringar: Barn och unga; Verksamhet med Östgöta Blåsarsymfoniker och dess ensembler.

ÖSTERGÖTLAND – ÖSTGÖTAMUSIKEN

Med i kultursamverkansmodellen

Ej med i kultursamverkansmodellen

Fördelning av årliga verksamhetsbidrag (tkr) Löpande priser	2011	2012	Förändring 2011–2012	2013	Förändring 2012–2013	2014	Förändring 2013–2014	Total förändring 2011–2014	
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	8 761*	8 853	1,1%	8 907	0,6%	9 085	2,0%	324	3,7%
Bidrag från region (eller motsv)	3 220	3 284	2,0%	3 356	2,2%	3 426	2,1%	206	6,4%
Kommunala bidrag	2 739	2 819	2,9%	2 881	2,2%	2 941	2,1%	202	7,4%
Totala bidrag enligt ovan	14 720	14 956	1,6%	15 144	1,3%	15 452	2,0%	732	5,0%

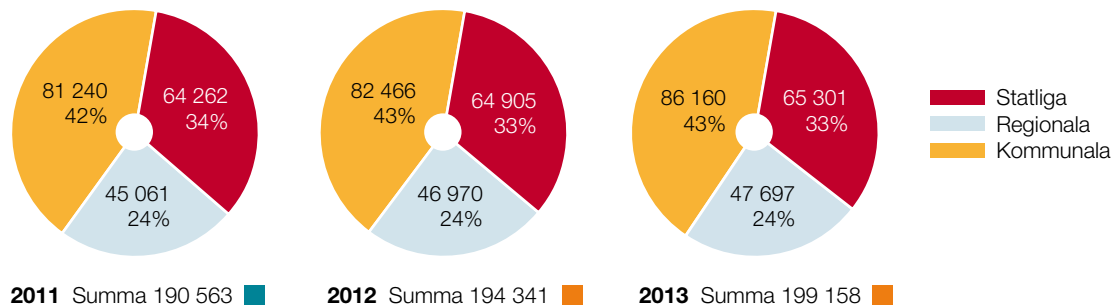
Procentuell fördelning av årliga verksamhetsbidrag, Östgötamusiken, enligt ovan	Fördelning 2011	Fördelning 2012	Förändring %-enheter	Fördelning 2013	Förändring %-enheter	Fördelning 2014	Förändring %-enheter
Bidrag från Statens kulturråd, fördelade av regionen (eller motsv)	59,5%*	59,2%	-0,3%	58,8%	-0,4%	58,8%	0,0%
Bidrag från region (eller motsv)	21,9%	22,0%	0,1%	22,2%	0,2%	22,2%	0,0%
Kommunala bidrag	18,6%	18,8%	0,2%	19,0%	0,2%	19,0%	0,0%

*Innan kultursamverkansmodellen: fördelade direkt av Statens kulturråd.

Källa: Region Östergötland

ÖSTERGÖTLAND, REGIONAL KULTURVERKSAMHET

Årliga statliga, regionala och kommunala bidrag. Redovisade verksamheter (tkr). Löpande priser.

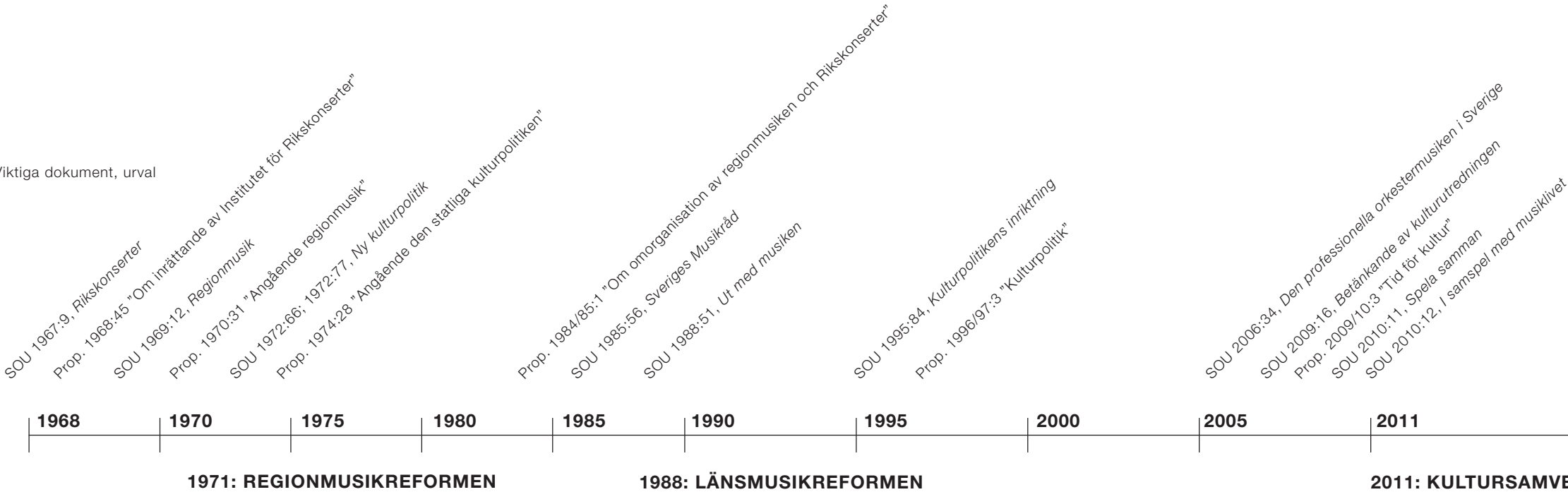

Ej med i kultursamverkansmodellen

Med i kultursamverkansmodellen

Källa: kulturradet.se

Viktiga dokument, urval

1960–1971

Militärmusiken
(Musikkårer under
Krigsmakten)

1971–1988

Regionmusiken
(Myndighet under Utbildningsdepartementet)

1988–2010

Länsmusiken. Landstingsinstitutioner med statliga stöd

1988: Institutionerna är
anslagsstiftelser under
landstingen

Statens kulturråd
fördelar pengar till
musikinstitutionerna

1990 & 2000-talet: Många
Länsmusikorganisationer ändrar

- associationsform
- ägandestruktur
- ensemblesammansättning

Statens andel av finansieringen
minskar

- **anslagsstiftelse**
- **aktiebolag**
- **del av förvaltning**
- **kommunalförbund**
- **landstings/regionägd**
- **majoritet fast**
- **majoritet frilansare**

2011–

Kultursamverkansmodellen

Nationella kulturpolitiska mål ger inriktning, men ingen
detaljnivå. Regionerna förhandlar sina kulturuppdrag med
Statens kulturråd och fördelar pengar till sina respektive
musikinstitutioner. Musikuppdrag ser olika ut över landet –
en redan inledd förändring.

(2015: Endast Stockholm kvar i gamla systemet)

1964–1967

Rikskonserter, försök

1968–1988

Stiftelsen Institutet för Rikskonserter

Regionala kontor

Centralkontor

Verksamheten fördelad mellan regionala kontor och ett centralkontor

1988–2011

Stiftelsen Svenska Rikskonserter

Ett urval ur stadgarna

- Stödjer större musikevenemang
- Bidra till bredd och variation i musikutbudet i landet
- Internationalisering
- Service till musiklivets intresseorganisationer
- Ska i verksamheten integrera ett jämställdhets-,
mångfalds-, barnperspektiv

- Kompletterar regional och lokal musik
- Arrangerar konsertturnéer

Besläktade uppdrag

2011

Statens musikverk/Musikplattformen

- Bidragsgivande myndighet
 - Krav: Musikplattformen egen avdelning
- Instruktion, urval (SFS 2010:1922):
- ska pröva frågor om statsbidrag till musiklivet
 - stödjer samverkansprojekt av nationellt intresse inom musiklivet
 - kontaktförmedling och [...]nationell part i internationella
samarbeten
 - ska prioritera fria musiklivet, musikalisk mångfald och
B/U-perspektiv. (SFS 2010:1921, 5§)

2011
Ett antal myndigheter och stiftelser går ihop med myndigheten
Statens musiksamlingar och bildar Statens musikverk

Upphör

Motivering: "den regionala nivån och musiklivet i stort har [...] blivit allt starkare" [sedan 1968].

Förslag: "Renodlade" statliga insatser: överblick, kompetens-
uppbbyggnad, internationell samverkan.

Prop 2009/10:3, s. 63